

GRUPA KAPITAŁOWA
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA
31 GRUDNIA 2010 ROKU
ZGODNE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
INFORMACJE DODATKOWE I NOTY OBJAŚNIAJĄCE	12
1. Wstęp	12
2. Skład Grupy PZU	12
3. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości	17
4. Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych	32
5. Subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości	34
6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	36
7. Zarządzanie ryzykiem	40
8. Zarządzanie kapitałem własnym	66
9. Wartości niematerialne	68
10. Wartość firmy	70
11. Rzeczowe aktywa trwałe	71
12. Nieruchomości inwestycyjne	72
13. Aktywa finansowe	73
14. Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	84
15. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	85
16. Utrata wartości aktywów finansowych i należności	86
17. Szacowane regresy i odzyski	89
18. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	89
19. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	90
20. Odroczone koszty akwizycji	90
21. Rozliczenia międzyokresowe	91
22. Inne aktywa	91
23. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	91
24. Wyemitowany kapitał podstawowy oraz rezerwy przypisywane akcjonariuszom jednostki dominującej	92
25. Różnice kursowe z przeliczenia	95
26. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	95
27. Kontrakty inwestycyjne	97
28. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	97
29. Inne rezerwy	99
30. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	102
31. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	103
32. Inne zobowiązania	103
33. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	105
34. Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	105
35. Przychody z tytułu prowizji i opłat	106
36. Przychody netto z inwestycji	106
37. Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	107
38. Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	107
39. Pozostałe przychody operacyjne	108
40. Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	108
41. Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	112
42. Koszty akwizycji	113
43. Koszty administracyjne	113
44. Koszty pracownicze	114
45. Pozostałe koszty operacyjne	115
46. Koszty finansowe	115
47. Różnice kursowe	115

48. Podatek dochodowy	116
49. Przychody pochodzące z wymiany towarów i usług.....	117
50. Aktywa i zobowiązania warunkowe	117
51. Aktywa stanowiące zabezpieczenie należności, zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych	119
52. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	119
53. Zatrudnienie	124
54. Pozostałe informacje	124

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

w tys. zł

Aktywa	Nota	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Wartości niematerialne	9	109 067	85 069
Wartość firmy	10	8 381	19 631
Rzeczowe aktywa trwałe	11	990 411	1 043 811
Nieruchomości inwestycyjne	12	441 014	346 552
Jednostki wyceniane metodą praw własności		-	-
Aktywa finansowe			
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	13.1	20 305 758	23 327 568
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	13.2	8 623 082	10 027 845
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	13.3	12 118 252	10 213 631
Pożyczki	13.4	4 297 940	4 668 549
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	14	1 597 549	1 383 978
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	15	771 850	748 313
Szacowane regresy i odzyski	17	77 812	82 330
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	16 645	24 913
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	19	9 958	87 599
Odroczone koszty akwizycji	20	502 815	481 139
Rozliczenia międzyokresowe	21	232 140	252 944
Inne aktywa	22	7 455	15 781
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	23	423 703	366 556
Aktywa związane z działalnością kontynuowaną		50 533 832	53 176 209
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i aktywa wchodzące w skład grup do zbycia		-	-
Aktywa, razem		50 533 832	53 176 209

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (KONTYNUACJA)

w tys. zł

Kapitały i zobowiązania	Nota	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Kapitały			
Wyemitowany kapitał podstawowy oraz inne kapitały przypadające udziałowcom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy	24.1	86 352	86 352
Pozostałe kapitały		6 649 782	5 802 568
Kapitał zapasowy		6 296 313	5 485 014
Kapitał z aktualizacji wyceny	24.2	392 268	340 970
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	25	(38 799)	(23 416)
Niepodzielony wynik		6 063 666	5 377 826
Zysk (strata) z lat ubiegłych		3 624 435	2 365 282
Zysk (strata) netto		2 439 231	3 762 945
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego		-	(750 401)
Kapitały mniejszości		126	133
Kapitały, razem		12 799 926	11 266 879
Zobowiązania			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	26		
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego		3 975 861	3 846 600
Rezerwa ubezpieczeń na życie		14 570 725	14 582 590
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia		5 157 080	4 456 464
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent		4 862 552	4 874 653
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych		6 177	5 071
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		614 692	698 918
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający		2 296 089	2 017 501
Kontrakty inwestycyjne	27		
- o gwarantowanych i ustalonych warunkach		2 270 568	2 632 054
- na rachunek i ryzyko klienta		1 273 947	1 094 475
Rezerwy na świadczenia pracownicze	28	257 916	260 946
Inne rezerwy	29	212 559	314 595
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	404 956	444 053
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	31	1 743	3 056
Instrumenty pochodne		11 730	3 533
Inne zobowiązania	32	1 132 079	5 974 052
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	33		
Rozliczenia międzyokresowe kosztów		474 272	464 126
Przychody przyszłych okresów		210 960	236 643
Zobowiązania związane z działalnością kontynuowaną		37 733 906	41 909 330
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Zobowiązania, razem		37 733 906	41 909 330
Kapitały i zobowiązania, razem		50 533 832	53 176 209

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	34	14 544 457	14 362 717
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(200 853)	(162 758)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		14 343 604	14 199 959
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		(130 591)	285 255
Składki zarobione netto		14 213 013	14 485 214
Przychody z tytułu prowizji i opłat	35	288 037	340 876
Przychody netto z inwestycji	36	1 828 584	2 363 384
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	37	199 451	261 310
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	38	753 805	844 307
Pozostałe przychody operacyjne	39	89 297	260 066
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(10 854 407)	(9 470 174)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		555 172	33 893
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	40	(10 299 235)	(9 436 281)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	41	(176 765)	(275 057)
Koszty akwizycji	42	(1 851 404)	(1 839 605)
Koszty administracyjne	43	(1 663 163)	(1 808 881)
Pozostałe koszty operacyjne	45	(293 535)	(593 582)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		3 088 085	4 601 751
Koszty finansowe	46	(58 654)	(35 940)
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	-
Zysk (strata) brutto		3 029 431	4 565 811
Podatek dochodowy	48		
- część bieżąca		(639 298)	(632 407)
- część odroczone		49 096	(170 493)
Zysk (strata) netto, w tym:		2 439 229	3 762 911
- zysk (strata) przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej		2 439 231	3 762 945
- zyski (straty) mniejszości		(2)	(34)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		2 439 229	3 762 911
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych		86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		28,25	43,58
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności zaniechanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		-	-
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		28,25	43,58

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zysk (strata) netto	2 439 229	3 762 911
Inne całkowite dochody:	35 910	201 518
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	641	184 693
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	(15 388)	(138)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	50 657	16 963
Dochody całkowite netto, razem	2 475 139	3 964 429
- dochody całkowite przypisywane właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	2 475 146	3 964 464
- dochody całkowite przypisywane elementowi kapitałowemu z umów zawierających uznaniowe udziały w zyskach	-	-
- dochody całkowite przypisywane udziałom mniejszości	(7)	(35)

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej								Kapitały mniejszości	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik					
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2010	86 352	5 485 014	340 970	(23 416)	5 377 826	-	-	11 266 746	133	11 266 879
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	641	-	-	-	-	641	-	641
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(15 383)	-	-	-	(15 383)	(5)	(15 388)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	50 657	-	-	-	-	50 657	-	50 657
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	51 298	(15 383)	-	-	-	35 915	(5)	35 910
Zysk (strata) netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	2 439 231	-	2 439 231	(2)	2 439 229
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	51 298	(15 383)	-	2 439 231	-	2 475 146	(7)	2 475 139
Pozostałe zmiany, w tym:	-	811 299	-	-	(1 753 391)	-	-	(942 092)	-	(942 092)
Podział wyniku finansowego	-	811 115	-	-	(1 753 219)	-	-	(942 104)	-	(942 104)
Inne	-	184	-	-	(172)	-	-	12	-	12
Stan na dzień 31 grudnia 2010	86 352	6 296 313	392 268	(38 799)	3 624 435	2 439 231	-	12 799 800	126	12 799 926

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Kapitały mniejszości	Kapitał własny, razem	
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik					
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)			Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2009	86 352	14 478 547	139 314	(23 279)	5 371 288	-	-	20 052 222	168	20 052 390
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	184 693	-	-	-	-	184 693	-	184 693
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(137)	-	-	-	(137)	(1)	(138)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	16 963	-	-	-	-	16 963	-	16 963
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	201 656	(137)	-	-	-	201 519	(1)	201 518
Zysk (strata) netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	3 762 945	-	3 762 945	(34)	3 762 911
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	201 656	(137)	-	3 762 945	-	3 964 464	(35)	3 964 429
Pozostałe zmiany, w tym:	-	(8 993 533)	-	-	(3 006 006)	-	(750 401)	(12 749 940)	-	(12 749 940)
Przeniesienie wyniku finansowego na kapitał zapasowy	-	3 005 798	-	-	(3 005 798)	-	-	-	-	-
Zaliczka na dywidendę	-	(11 999 516)	-	-	-	-	(750 401)	(12 749 917)	-	(12 749 917)
Inne	-	185	-	-	(208)	-	-	(23)	-	(23)
Stan na dzień 31 grudnia 2009	86 352	5 485 014	340 970	(23 416)	2 365 282	3 762 945	(750 401)	11 266 746	133	11 266 879

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Wpływy	18 470 571	19 181 014
- wpływy z tytułu składek ubezpieczeniowych brutto	14 521 524	14 526 646
- wpływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	2 787 658	3 576 627
- wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	10 779	11 781
- wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	466 219	173 025
- pozostałe wpływy operacyjne	684 391	892 935
Wydatki	(18 001 148)	(20 721 570)
- składki ubezpieczeniowe zapłacone z tytułu reasekuracji	(154 254)	(143 575)
- wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	(4 152)	(24 413)
- odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(9 295 988)	(8 871 634)
- wypłacone świadczenia z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(3 026 424)	(5 991 022)
- wydatki z tytułu akwizycji	(1 450 351)	(1 322 888)
- wydatki o charakterze administracyjnym	(2 135 292)	(2 142 752)
- wydatki z tytułu odsetek	(225)	(170)
- wydatki z tytułu podatku dochodowego	(110 228)	(617 902)
- pozostałe wydatki operacyjne	(1 824 234)	(1 607 214)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	469 423	(1 540 556)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	270 016 909	419 444 801
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	5 628	6 546
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	7 859	2 712
- zbycie udziałów i akcji	4 416 405	3 430 935
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	31 510 882	34 672 090
- likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	129 179 172	182 406 133
- realizacja pozostałych lokat	103 641 528	197 472 475
- odsetki otrzymane	1 191 346	1 393 811
- dywidendy otrzymane	64 089	60 030
- pozostałe wpływy z lokat	-	69
Wydatki	(264 687 431)	(410 040 675)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(1 329)	(283)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(8 152)	(8 431)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(155 850)	(155 781)
- nabycie udziałów i akcji	(4 561 101)	(3 625 911)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu zaprzestania konsolidacji funduszy inwestycyjnych	(201)	(43 784)
- nabycie instrumentów dłużnych	(27 390 996)	(30 645 717)
- nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(127 601 087)	(178 998 253)
- nabycie pozostałych lokat	(104 929 875)	(196 505 813)
- pozostałe wydatki na lokaty	(38 840)	(56 702)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5 329 478	9 404 126

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (KONTYNUACJA)

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy	578	4 712 755
- kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	578	4 712 755
Wydatki	(5 728 563)	(12 742 730)
- dywidendy wypłacone właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	(921 239)	(12 742 237)
- spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	(4 807 324)	(493)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 727 985)	(8 029 975)
Przepływy pieniężne netto, razem	70 916	(166 405)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	366 556	533 206
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(13 769)	(245)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	423 703	366 556
- o ograniczonej możliwości dysponowania	22 426	29 666

Warszawa, dnia 15 marca 2011 roku

Załączone noty stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

INFORMACJE DODATKOWE I NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Wstęp

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Komisję Wspólnot Europejskich („Komisja WE”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres 12 miesięcy od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane i zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („PZU”, „jednostka dominująca”) w dniu 15 marca 2011 roku i będzie podlegało zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej.

Jednostki Grupy PZU prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie ze standardami rachunkowości przyjętymi w kraju siedziby danej jednostki, a niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą funkcjonalną i prezentacyjną Grupy PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w tysiącach złotych.

Założenie kontynuowania działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją fakty i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Działalność zaniechana

W 2010 roku jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek rodzaju działalności.

2. Skład Grupy PZU

2.1 PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU - spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24. PZU powstał z przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa, na mocy art. 97 Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej - tekst jednolity Dz. U. Nr 11 z 1996 roku, poz. 62 z późn. zm.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności są ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603). Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW”) klasyfikuje PZU do sektora ubezpieczeń.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

2.2 Spółki Grupy PZU

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	
Jednostki objęte konsolidacją								
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”)	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
3	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA („PTE PZU”)	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
4	PZU Centrum Operacji SA („PZU CO”)	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
5	Tower-Inwestycje Sp. z o.o. („Tower-Inwestycje”) - dawniej PZU Tower Sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Pozostała finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
6	PrJSC IC PZU Ukraine („PZU Ukraine”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe.
7	UAB DK PZU Lietuva („PZU Lietuva”)	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,76%	99,76%	99,76%	99,76%	Ubezpieczenia majątkowe.
8	Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości.
9	PZU Fundusz Inwestycyjny Otwarty Papierów Dłużnych Polonez	Warszawa	11.10.1999	45,37%*	50,71%	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od członków funduszu.

* Od 1 kwietnia 2010 roku zaprzestano konsolidacji funduszu ze względu na utratę kontroli, zdefiniowanej w punkcie 5.2.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	
Jednostki zależne niekonsolidowane								
10	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance.
11	Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz świadczenie usług medycznych.
12	Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	29.04.1996	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie i administrowanie nieruchomościami.
13	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA („TFI PZU”)	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.
14	Sigma Investments Sp. z o.o.	Warszawa	28.12.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna. Nabywanie i zbywanie akcji spółek publicznych, obligacji oraz innych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu.
15	PZU Asset Management SA („PZU AM”)	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie.
16	Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA („MPTE PZU SA”)	Warszawa	13.08.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.
17	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
18	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
19	Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi prawne.
20	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie.
21	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	64,63%	64,63%	64,63%	64,63%	Produkcja baterii łazienkowych i kuchennych.
22	Armatoora SA	Nisko	10.12.2008	64,63%	64,63%	64,63%	64,63%	Produkcja grzejników i odlewów aluminiowych.
23	Armatoora SA i wspólnicy sp. k.	Kraków	10.02.2009	64,63%	64,63%	64,63%	64,63%	Wykorzystanie wolnych środków, inwestycje rozwojowe.
24	Armagor Sp. z o.o.	Gorzów Śląski	06.09.2009	64,37%	63,20%	64,37%	63,20%	Produkcja zaworów, usługi narzędziowe.
25	ICH Center SA	Warszawa	31.01.1996	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	Obsługa likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	
Jednostki stowarzyszone								
26	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Krynica	17.08.1998	37,53%	37,53%	36,71%	36,71%	Prowadzenie wyciągów narciarskich i turystycznych.
27	Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Tabela poniżej prezentuje podstawowe dane finansowe jednostek Grupy PZU za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku.

Lp.	Nazwa jednostki	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU na 31 grudnia 2010	Zysk (strata) netto	Przychody ze sprzedaży i przychody finansowe	Suma aktywów	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	Kapitały własne
1	PZU Pomoc SA 1/ 6/	100,00%	(303)	2 721	18 475	245	18 230
2	Ipsilon Sp. z o.o. 1/ 6/	100,00%	(3)	1	44	2	42
3	SYTA Development Sp. z o.o. w likwidacji 1/ 6/	100,00%	549	1 650	7 177	12 239	(5 062)
4	TFI PZU SA 6/	100,00%	12 423	44 190	50 072	8 042	42 030
5	Sigma Investments Sp. z o.o. 1/ 6/	100,00%	(8)	1	33	2	31
6	PZU Asset Management SA 6/	100,00%	214	20 702	14 244	3 959	10 285
7	Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA 1/ 6/	100,00%	356	1 499	1 170	201	969
8	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance 1/ 5/	100,00%	(6 972)	7 807	49 077	36 597	12 480
9	LLC SOS Services Ukraine 1/ 5/	100,00%	65	3 625	783	208	575
10	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas 1/ 2/3 /4/	100,00%	820	24 935	68 997	43 135	25 862
11	Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine 1/ 5/	99,34%	144	2 089	431	247	184
12	Grupa KFA 1/ 7/	64,63%	10 481	206 591	467 261	211 564	255 697
13	ICH Center SA 6/	90,00%	444	3 415	6 349	691	5 658
14	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA 1/ 6/	37,53%	2 657	16 538	57 210	16 026	41 184
15	Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA 1/ 6/	30,00%	512	3 474	2 623	178	2 445

1/ Dane niezbadane przez biegłego rewidenta.

2/ Pozycja "Przychody ze sprzedaży" rozumiana jest jako suma składki przypisanej brutto oraz pozostałych przychodów technicznych na udziale własnym.

3/ Pozycja "Przychody finansowe" rozumiana jest jako różnica pomiędzy pozycjami "Przychody z lokat" i "Niezrealizowane zyski z lokat" a "Koszty działalności lokacyjnej" i "Niezrealizowane straty na lokatach".

4/ Dane wg standardów rachunkowości obowiązujących na Litwie.

5/ Dane wg standardów rachunkowości obowiązujących na Ukrainie.

6/ Dane wg standardów obowiązujących w Polsce.

7/ Dane wg stanu na dzień 30 września 2010 roku.

3. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie ze standardami MSSF zatwierdzonymi przez Komisję WE, co oznacza, że jest ono zgodne ze wszystkimi standardami oraz interpretacjami zatwierdzonymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, które na dzień 31 grudnia 2010 roku zostały opublikowane i weszły w życie oraz zostały zatwierdzone przez Komisję WE.

Proces sporządzania sprawozdania skonsolidowanego wymaga dokonania określonych szacunków oraz subiektywnych ocen przy stosowaniu zasad rachunkowości. Obszary wymagające kompleksowych ocen oraz obszary w największym stopniu uzależnione od przyjętych założeń i dokonanych szacunków zostały przedstawione w punktach 4 oraz 5.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, z wyjątkiem aktualizacji wyceny nieruchomości inwestycyjnych i niektórych instrumentów finansowych.

3.1 Wprowadzenie nowych MSSF

3.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2010 roku

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2010 roku:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie Komisji zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiana do MSSF 2 - Grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	1 stycznia 2010	244/2010
Zmiana do MSSF 1 - Zastosowanie MSSF po raz pierwszy: dodatkowe zwolnienia dla stosujących MSSF po raz pierwszy	1 stycznia 2010	550/2010
Udoskonalenia do MSSF, wynikające z rocznego przeglądu dokonanego w 2009 roku	1 lipca 2009 / 1 stycznia 2010	243/2010
KIMSIF 18 - Przekazanie aktywów przez klientów	1 lipca 2009	1164/2009
KIMSIF 17 - Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom	1 lipca 2009	1142/2009
Zmiana do MSSF 1 - Zastosowanie MSSF po raz pierwszy	1 lipca 2009	1136/2009
Zmiany do MSR 39 - Instrumenty finansowe: ujawnianie i wycena	1 lipca 2009	839/2009
Zmiana do MSSF 3 - Połączenia jednostek gospodarczych	1 lipca 2009	495/2009
Zmiana do MSR 27 - Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe	1 lipca 2009	494/2009

Powyższe standardy oraz interpretacje nie mają wpływu na zmianę zasad rachunkowości w odniesieniu do całkowitych dochodów ani kapitałów własnych Grupy PZU prezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

3.1.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują

Następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują:

- zatwierdzone rozporządzeniem Komisji WE:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie Komisji zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiana do MSR 32 – Klasyfikacja emisji praw poboru	1 lutego 2010	1293/2009
Zmiana do MSSF 1 - Zastosowanie MSSF po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7	1 lipca 2010	574/2010

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie Komisji zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiana do KIMSF 14 – Przedpłaty minimalnych wymogów finansowania	1 stycznia 2011	633/2010
Znowelizowany MSR 24 - Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych	1 stycznia 2011	632/2010
KIMSF 19 - Konwersja zobowiązań finansowych na instrumenty kapitałowe	1 lipca 2010	662/2010
Udoskonalenia do MSSF (opublikowane przez Międzynarodową Radę Standardów Rachunkowości w maju 2010)	Różne daty, najwcześniejsza to 1 lipca 2010	149/2011

Grupa PZU nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania (ang. *earlier application*) ww. standardów, interpretacji oraz zmian standardów.

- niezatwierdzone przez Komisję WE:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się od dnia
MSSF 9 - Instrumenty finansowe	1 stycznia 2013
Zmiany do MSSF 7 – Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji	1 lipca 2011
Zmiana do MSR 12 – Podatek dochodowy. Podatek odroczony realizacja aktywów	1 stycznia 2012
Zmiana do MSSF 1 - Zastosowanie MSSF po raz pierwszy: Wysoka hiperinflacja, dla stosujących MSSF po raz pierwszy	1 lipca 2011

Oczekuje się, że zastosowanie wyżej wymienionych standardów i zmian standardów nie będzie miało istotnego wpływu na wynik finansowy i kapitały własne Grupy PZU, za wyjątkiem MSSF 9, w przypadku którego, z uwagi na odległy termin wejścia w życie, oczekiwane dalsze zmiany zasad rachunkowości dotyczących instrumentów finansowych, związane m. in. z obecnie prowadzonymi pracami nad stopniowym zastępowaniem aktualnie obowiązującego MSR 39 nowymi regulacjami, nie dokonano oszacowań wpływu zastosowania MSSF 9 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.

3.2 Zmiany sposobu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego w stosunku do roku poprzedniego

W 2010 roku nie dokonano zmian w sposobie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego w stosunku do sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2009.

3.3 Zasady konsolidacji

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2010 dokonano konsolidacji wszystkich istotnych jednostek zależnych. Przy określaniu istotności brane są pod uwagę kryteria osiągniętych przychodów, wartości bezwzględnej wyniku finansowego oraz sumy bilansowej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje salda jednostki dominującej oraz jednostek zależnych po wyeliminowaniu wzajemnych transakcji.

Aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na walutę polską po obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski („NBP”). Pozycje rachunku zysków i strat przeliczane są po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego. Powstałe na skutek tych przeliczeń różnice kursowe wykazuje się w kapitale własnym w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia”.

3.4 Kursy walutowe

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przyjęto następujące kursy walutowe:

Kursy walutowe przyjęte do przeliczenia danych finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych	1 stycznia – 31 grudnia 2010	31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009	31 grudnia 2009
LTL	1,1597	1,1469	1,2571	1,1898
UAH	0,3830	0,3722	0,3897	0,3558

3.5 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne rozpoznaje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych, które mogą być powiązane z tymi aktywami i obejmują nabyte, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby własne.

Wartości niematerialne obejmują w szczególności: oprogramowanie komputerowe, autorskie prawa majątkowe, licencje oraz koncesje.

Wartości niematerialne wycenia się według ceny nabycia powiększonej o koszty bezpośrednio związane z nabyciem i przygotowaniem do użytkowania, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne amortyzuje się przy zastosowaniu metody liniowej przez przewidywany okres użytkowania, zgodnie z planem amortyzacji, w okresie od dwóch do dziesięciu lat.

3.6 Wartość firmy

Wartość firmy ustala się według wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych na dzień objęcia kontroli nad jednostkami podporządkowanymi, proporcjonalnie do nabywanych udziałów w kapitale tych jednostek. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się testu w celu stwierdzenia lub wykluczenia utraty wartości.

3.7 Rzeczowe aktywa trwałe

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazuje się według ceny nabycia powiększonej o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania, pomniejszonej o dotychczasowe umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacji podlegają wszystkie rzeczowe aktywa trwałe oraz ich istotne komponenty, z wyjątkiem gruntów oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie. Amortyzacja przeprowadzana jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany składnik przyjęto do użytkowania, metodą liniową przez oszacowany okres użyteczności tych aktywów.

Poniżej przedstawiono roczne stawki amortyzacji dla istotnych składników aktywów:

Kategoria aktywów	Stawka
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	10%
Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	2,5%
Budynki i budowle	1,5% - 4,5%
Maszyny i urządzenia techniczne	10% - 40%
Środki transportu	18% - 33%
Sprzęt informatyczny	18% - 30%
Pozostałe aktywa trwałe	7% - 20%

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich użyteczności, chyba, że nie występuje prawdopodobieństwo ich zakupu. W takim przypadku amortyzuje się je przez okres nie dłuższy niż przez okres trwania leasingu.

3.8 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych

Na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje się przeglądu składników aktywów w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości.

Uznaje się, że utrata wartości składników wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych wystąpiła, jeżeli w wyniku zmian technologicznych, przeznaczenia do likwidacji, wycofania z użytkowania lub wystąpienia innych przesłanek wskazujących na zmniejszenie przydatności danego składnika aktywów zmniejszeniu uległa wartość przewidywanych korzyści ekonomicznych związanych ze składnikiem wartości niematerialnych lub rzeczowych aktywów trwałych.

W przypadku stwierdzenia takich przesłanek, przeprowadza się test na możliwość utraty wartości danego składnika aktywów mający na celu określenie jego wartości odzyskiwalnej i w razie konieczności dokonuje się odpisu aktualizującego do wartości odzyskiwalnej. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla najmniejszej możliwej do zidentyfikowania grupy aktywów generujących niezależne wpływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

3.9 Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wykazuje się na koniec okresu sprawozdawczego w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej” w okresie, w którym powstały.

Budynki i budowle oraz grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntu, częściowo wykorzystywane na własne potrzeby, a częściowo wynajmowane na rzecz osób trzecich, kwalifikuje się do właściwej kategorii nieruchomości w sposób następujący:

- część obiektu, która na koniec okresu sprawozdawczego nie jest wykorzystywana na własne potrzeby zaliczana jest do nieruchomości inwestycyjnych, a pozostała część obiektu – do nieruchomości wykorzystywanych na potrzeby własne;
- wartości części nieruchomości zaliczonych odpowiednio do nieruchomości inwestycyjnych lub do nieruchomości wykorzystywanych na potrzeby własne ustala się według metrażu;
- jeśli w nieruchomości częściowo wykorzystywanej na własne potrzeby, a częściowo wynajmowanej, na wynajem przeznaczone jest nie więcej niż 10% powierzchni, to cały obiekt zalicza się do nieruchomości wykorzystywanych na potrzeby własne.

Podziału nieruchomości, o którym mowa powyżej dokonuje się, gdy części te mogą być oddzielnie sprzedane lub oddane w leasing finansowy.

W przypadku gdy nieruchomość wykorzystywana na własne potrzeby staje się nieruchomością inwestycyjną, wykazywaną w wartości godziwej, amortyzacja jest kontynuowana do dnia reklasyfikacji, a ustalona na ten dzień różnica pomiędzy wartością bilansową a jej wartością godziwą odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

3.10 Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w momencie, gdy jednostka Grupy PZU staje się stroną wiążącego kontraktu, z którego wynika, iż ponosi ona ryzyko i staje się beneficjentem korzyści związanych z instrumentem finansowym. W przypadku transakcji zawieranych na zorganizowanym rynku i na przyjętych na tym rynku warunkach rozliczenia transakcji, nabycie bądź sprzedaż aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się w księgach w dacie zawarcia transakcji.

Instrumenty finansowe kwalifikuje się w momencie nabycia do poszczególnych kategorii określonych w MSR 39 i ujmuje w wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub wystawienia danego instrumentu finansowego (z wyjątkiem instrumentów zakwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku których koszty transakcyjne ujmuje się oddzielnie w pozycji „Przychody netto z inwestycji”). Wartością godziwą instrumentu finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest zwykle jego cena transakcyjna, o ile charakter instrumentu finansowego nie wskazuje, że jest inaczej.

W przypadku instrumentów finansowych przynoszących przychody odsetkowe, odsetki nalicza się począwszy od następnego dnia po dniu rozliczenia transakcji.

Rozchód instrumentów finansowych ustala się według zasady „pierwsze weszło – pierwsze wyszło” (FIFO), a w przypadku instrumentów nabytych w tym samym dniu – według zasady „najdroższe weszło – pierwsze wyszło” (HIFO).

Wartości godziwe instrumentów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych. W wycenach uwzględnia się implikowane zmienności podawane przez banki. Współczynniki korelacji pomiędzy cenami instrumentów finansowych są kalkulowane na bazie obserwacji z przeszłości.

Akcje i udziały, których wartości godziwej nie można wiarygodnie oszacować, wycenia się wg kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

3.10.1. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się według skorygowanej ceny nabycia, a wyniki wyceny ujmuje w pozycji „Przychody netto z inwestycji”.

3.10.2. Należności i pożyczki

Do należności i pożyczek zalicza się w szczególności:

- dłużne papiery wartościowe nabyte w ramach kontraktu, z którego wynika, iż zbywający nie utracił kontroli nad tymi papierami;
- dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku;
- należności z tytułu zawartych umów ubezpieczeniowych (w tym również reasekuracji);
- inne należności.

Należności i pożyczki, z wyjątkiem należności z tytułu zawartych umów ubezpieczeniowych wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według skorygowanej ceny nabycia.

Należności z tytułu zawartych umów ubezpieczeniowych, ze względu na ich krótkoterminowy charakter, wycenia się w wartości nominalnej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości należności wątpliwych (sposób oszacowania tych odpisów został opisany w punkcie 4.1).

Skutki wyceny należności i pożyczek do wysokości wyceny według efektywnej stopy procentowej wykazuje w pozycji „Przychody netto z inwestycji”.

3.10.3. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Do instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się instrumenty finansowe niezakwalifikowane do innych kategorii.

Instrumenty zaliczone do tej kategorii wycenia się w wartości godziwej. Różnicę pomiędzy wartością godziwą na koniec okresu sprawozdawczego a ceną nabycia odnosi się bezpośrednio na kapitał z aktualizacji wyceny. W przypadku dłużnych papierów wartościowych odsetki naliczone przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej ujmuje się w pozycji „Przychody netto z inwestycji”, a w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością według skorygowanej ceny nabycia.

3.10.4. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują:

- instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu - aktywa nabyte w celu ich sprzedaży w bliskim terminie lub zobowiązania zaciągnięte w celu ich odkupienia w krótkim terminie oraz instrumenty pochodne;
- aktywa finansowe zaliczone w momencie nabycia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, o ile ich wartość godziwą można wiarygodnie oszacować. Do takich instrumentów finansowych zalicza się niektóre instrumenty, które zgodnie z Ustawą z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 11 z 2010 roku, poz. 66 z późn. zm. –

dalej „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”) są przeznaczone na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz kontraktów inwestycyjnych w ubezpieczeniach na życie. Przyjęta klasyfikacja tych instrumentów eliminuje lub znacząco ogranicza niedopasowanie w zakresie wyceny i rozpoznawania aktywów i zobowiązań, których te pierwsze stanowią pokrycie;

- instrumenty finansowe zaliczone w momencie nabycia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - zarządzane i oceniane, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem, w oparciu o wartość godziwą. Do instrumentów zaliczanych do niniejszej grupy zalicza się kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked).

Skutki zmiany wyceny instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, w tym odnoszące się do nich przychody z tytułu odsetek ujmują się w rachunku zysków i strat w pozycji „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej” w okresie, którego dotyczą.

3.10.5. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne (w tym wbudowane instrumenty pochodne podlegające wyodrębnieniu) ujmują się w księgach rachunkowych w wartości godziwej na dzień zawarcia transakcji. W późniejszych okresach wycenia się je w wartości godziwej.

3.10.5.1. Instrumenty pochodne niebędące instrumentami zabezpieczającymi

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych niebędących instrumentami zabezpieczającymi ujmują się w rachunku zysków i strat okresu sprawozdawczego, w którym nastąpiło przeszacowanie, w pozycji „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

3.10.6. Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane w wartości godziwej

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazuje się w wartości nominalnej, ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Pozostałe zobowiązania finansowe wycenia się według skorygowanej ceny nabycia.

Do zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach. Wyniki wyceny tych kontraktów ujmują się w pozycji „Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych”.

Na mocy postanowień zmian MSR 39 i MSSF 4 obowiązujących od 1 stycznia 2006 roku zasady rachunkowości dla kontraktów ubezpieczeniowych stosowane są również w odniesieniu do gwarancji finansowych, spełniających zarówno definicję umowy ubezpieczenia, jak i instrumentu finansowego.

3.10.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Ocena, czy występują obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, dokonywana jest na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

W przypadku wystąpienia obiektywnych dowodów utraty wartości wynikających ze zdarzeń mających miejsce po pierwotnym ujęciu składników aktywów finansowych i powodujących zmniejszenie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dokonuje się stosownych odpisów w ciężar kosztów bieżącego okresu. Nie ujmują się oczekiwanych strat z tytułu utraty wartości w wyniku przyszłych zdarzeń, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

Do obiektywnych dowodów utraty wartości zalicza się informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- istotne trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- naruszenie warunków umowy (takie jak np. zaległości w regulowaniu odsetek lub spłat kapitału);
- przyznanie dłużnikowi specjalnych udogodnień, wynikających z trudności finansowych dłużnika, które nie zostałyby udzielone w innym przypadku;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- zanik aktywnego rynku dla danego instrumentu finansowego ze względu na trudności finansowe emitenta;
- dostępność danych wskazujących na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu ich

początkowego ujęcia, mimo iż brak jest dowodów utraty wartości dla pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:

- negatywne zmiany dotyczące statusu płatności dłużników w grupie (np. wzrost liczby zaległych płatności) lub
- niekorzystne zmiany sytuacji gospodarczej w danej branży, regionie itp., które wpływają na pogorszenie zdolności płatniczej dłużników;
- znaczący i przedłużający się spadek wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy poniżej kosztu nabycia;
- niekorzystne zmiany środowiska technologicznego, rynkowego, gospodarczego, prawnego lub innego, w którym działa emitent instrumentów kapitałowych, które wskazują na możliwość nieodzyskania kosztów inwestycji w ten instrument kapitałowy.

W przypadku wystąpienia dowodów utraty wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, rozpoznane uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny straty z wyceny odnosi się w ciężar rachunku zysków i strat.

Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione w ciężar rachunku zysków i strat:

- w przypadku instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu;
- w przypadku instrumentów dłużnych mogą zostać odwrócone, o ile w następnych okresach wartość godziwa danego instrumentu dłużnego wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

W przypadku sprzedaży instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży wartość kapitału z aktualizacji wyceny dotyczącego sprzedawanych instrumentów finansowych jest wyksięgowywana i ujmowana w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”.

Założenia wykorzystywane do oszacowania grupowych odpisów na należności od ubezpieczających zostały zaprezentowane w punkcie 4.1.

3.11 Regresy i odzyski po szkodach w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

W przypadku niektórych grup (rodzajów) ubezpieczeń majątkowych i osobowych, po dokonaniu wypłaty odszkodowania lub świadczenia może dojść do przejęcia przez ubezpieczyciela roszczeń wobec osób trzecich (regresy) lub prawa własności do ubezpieczonego majątku (odzyski).

Odzyski prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zapasy w pozycji „Inne aktywa”, a ich oszacowana wartość wg wartości godziwej na dzień fizycznego przejęcia pomniejsza koszty odszkodowań i świadczeń wypłaconych danego okresu.

Oszacowaną wartość przewidywanych przyszłych zwrotów kosztów zakładu na skutek przejęcia roszczeń wobec osób trzecich oraz przejęcia prawa własności do ubezpieczonego majątku ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Oszacowane regresy i odzyski”.

Oszacowane wartości regresów i odzysków, ujęte w księgach rachunkowych w danym okresie pomniejszają koszty utworzenia rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tego okresu.

3.12 Koszty akwizycji oraz odroczone koszty akwizycji

Koszty akwizycji obejmują koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia. Do bezpośrednich kosztów akwizycji zalicza się między innymi koszty prowizji pośredników ubezpieczeniowych, koszty wynagrodzeń pracowników związane z zawieraniem umów ubezpieczenia, koszty atestów, ekspertyz, badań związanych z przyjmowanym przez zakład ubezpieczeń ryzykiem. Do pośrednich kosztów akwizycji zalicza się koszty związane z reklamą i promocją produktów ubezpieczeniowych oraz koszty związane z badaniem wniosków i wystawianiem polis.

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów, koszty akwizycji podlegają rozliczaniu w czasie.

Aktywowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odroczone koszty akwizycji dotyczące zarówno ubezpieczeń majątkowych i osobowych, jak też ubezpieczeń na życie podlegają testom na utratę wartości poprzez ich uwzględnienie w teście adekwatności rezerw.

3.12.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Koszty akwizycji dotyczące ubezpieczeń majątkowych i osobowych odraczane są na zasadach stosowanych przy ustalaniu rezerwy składek i amortyzowane w ciężar rachunku zysków i strat (wykazywane w pozycji „Koszty akwizycji”) przez okres ochrony ubezpieczeniowej.

3.12.2. Ubezpieczenia na życie

W ubezpieczeniach na życie stosuje się metodę Zillmera do rozliczania kosztów akwizycji w czasie w przypadku tradycyjnych produktów z udziałem w zysku (ubezpieczenia na życie lub dożycie oraz zaopatrzenia dzieci).

3.12.3. Ubezpieczenia emerytalne

Koszty poniesione w związku z akwizycją na rzecz OFE „Złota Jesień”, zarządzanego przez PTE PZU („OFE PZU”), rozliczane są liniowo przez okres dwóch lat. Odroczone koszty akwizycji w ubezpieczeniach emerytalnych ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

3.13 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują między innymi środki pieniężne w kasie oraz na bieżących rachunkach bankowych.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej.

3.14 Kapitały

3.14.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

3.14.2. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest i podlega dystrybucji zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. nr 94 z 2000 roku, poz. 1037 z późn. zm.) oraz statutów spółek Grupy PZU.

3.14.3. Kapitał z aktualizacji wyceny

W pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” ujmowane są skutki:

- przeszacowania aktywów finansowych zaliczonych do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży;
- przeszacowania wartości nieruchomości do ich wartości godziwej na dzień ich przekwalifikowania z nieruchomości wykorzystywanych na własne potrzeby do nieruchomości inwestycyjnych.

3.14.4. Niepodzielony wynik

W pozycji „Niepodzielony wynik” wykazuje się:

- zysk netto lat ubiegłych, który nie został podzielony przez Walne Zgromadzenie / Zgromadzenie Wspólników;
- wynik finansowy netto bieżącego okresu;
- niepokrytą stratę netto.

Podziału zysku (względnie pokrycia straty) netto jednostki dominującej oraz spółek Grupy PZU dokonuje się wyłącznie w odniesieniu do zysków (straty) netto wykazanych w jednostkowych sprawozdaniach finansowych tych podmiotów sporządzonych zgodnie ze standardami rachunkowości przyjętymi w kraju siedziby danej spółki.

3.15 Klasyfikacja produktów ubezpieczeniowych

Zgodnie z wymogami MSSF 4 dokonuje się klasyfikacji umów na umowy ubezpieczeniowe, które niosą za sobą znaczące ryzyko ubezpieczeniowe oraz umowy inwestycyjne, które niosą ze sobą ryzyko finansowe bez znaczącego ryzyka ubezpieczeniowego.

3.15.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Wszystkie bezpośrednie ubezpieczenia majątkowe i osobowe transferują istotne ryzyko ubezpieczeniowe w rozumieniu MSSF 4. W przypadku umów reasekuracji dokonuje się transferu albo przejęcia ryzyka ubezpieczeniowego lub ryzyka ubezpieczeniowego i finansowego jednocześnie.

W przypadku bezpośrednich ubezpieczeń majątkowych i osobowych umowy ubezpieczenia nie zawierają elementu depozytowego, który mógłby być wydzielony z właściwej umowy ubezpieczenia.

Umowy reasekuracji biernej, których stroną są spółki Grupy PZU, zawierają klauzule podziału zysku reasekuratora według schematu i w terminach określonych w umowie. W rezultacie część składki płaconej reasekuratorom z tytułu zawartych umów reasekuracji biernej może być traktowana jako element depozytowy.

Na koniec okresu sprawozdawczego ujmuje się wszelkie prawa i obowiązki związane z elementem depozytowym, w tym w szczególności składnik aktywów reasekuracyjnych odpowiadający należności z tytułu elementu depozytowego wynikającego z umowy reasekuracji biernej z uwzględnieniem wszystkich warunków umownych, takich jak np. przenoszenie strat w poszczególnych latach. Na podstawie zapisu paragrafu 10 MSSF 4 nie jest dokonywane wyodrębnienie elementu depozytowego z zawartych umów reasekuracji biernej.

Do umów reasekuracji czynnej stosowane są zasady rachunkowości jednolite z zasadami rachunkowości dla ubezpieczeń bezpośrednich. Na koniec okresu sprawozdawczego należności depozytowe od cedentów wycenia się wg skorygowanej ceny nabycia (określonej zgodnie z warunkami umowy reasekuracji) z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

3.15.2. Ubezpieczenia na życie

Zgodnie z założeniami przyjętymi przez Grupę PZU z istotnym ryzykiem ubezpieczeniowym mamy do czynienia wtedy, gdy wystąpienie zdarzenia objętego ubezpieczeniem pociąga za sobą wypłatę świadczenia co najmniej o 10% wyższego od świadczenia, jakie byłoby wypłacone w przypadku gdyby zdarzenie nie wystąpiło. Na podstawie tego kryterium kontrakty zawierane przez PZU Życie ujmowane są albo zgodnie z MSSF 4 albo zgodnie z MSR 39.

W trakcie przeprowadzonej klasyfikacji nie zidentyfikowano żadnych umów ubezpieczenia na życie, w przypadku których następuje transfer zarówno ryzyka ubezpieczeniowego jak i finansowego, dla których wymagane byłoby wydzielenie części ubezpieczeniowej i inwestycyjnej (ang. *unbundling*). W odniesieniu do umów, w przypadku których wydzielenie wbudowanych opcji (takich, jak prawo do wykupu umowy, zamiany na umowę bezskładkową, gwarantowaną wysokość renty za umówioną z góry składkę, indeksację sum ubezpieczeń i składek) jest możliwe, ale nieobowiązkowe, stosowana jest zasada, iż element inwestycyjny nie jest wydzielany.

3.15.2.1. Umowy ubezpieczeniowe i umowy inwestycyjne z DPF

Zarówno umowy ubezpieczeniowe jak i inwestycyjne mogą zawierać uznaniowe udziały w zyskach (ang. *discretionary participation features*, „DPF”), uprawniające ubezpieczonego do otrzymania dodatkowego świadczenia lub premii jako dodatku do świadczenia gwarantowanego, przy czym świadczenie to jest znaczącą częścią całego kontraktowego/umownego świadczenia, jego kwota lub okres trwania są umowne i zależne od decyzji ubezpieczyciela, a jego wystąpienie zależy od:

- przebiegu określonego zbioru lub określonego typu umów;
- zrealizowania lub niezrealizowania zysków z określonych aktywów;
- osiągnięcia zysków lub strat przez ubezpieczyciela, fundusz lub inną jednostkę związaną z umową.

Wszystkie kontrakty zawierające uznaniowy udział w zyskach, który może być określany jednostronnie przez zakład ubezpieczeń są wyceniane zgodnie z MSSF 4 na zasadach wyceny umów ubezpieczenia.

3.15.2.2. *Ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (unit-linked)*

Umowy ubezpieczeniowe na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zawierane są zarówno w formie zbiorowej, jak i indywidualnej.

3.15.2.3. *Umowy inwestycyjne bez DPF*

Zasady prezentacji i wyceny umów niespełniających według MSSF 4 kryteriów klasyfikacji jako umowy ubezpieczenia, a więc klasyfikowanych jako umowy inwestycyjne, określone są przez MSR 39. W odniesieniu do umów inwestycyjnych stosuje się zatem zasady wyceny zobowiązań finansowych: wycena wg zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej lub wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy. Skutki wyceny zobowiązań finansowych wynikających z umów inwestycyjnych odnosi się w ciężar rachunku zysków i strat i wykazuje w pozycji „Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych”.

3.16 Umowy ubezpieczeniowe

3.16.1. Składka przypisana i rezerwa składki

3.16.1.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

PZU, PZU Lietuva i PZU Ukraine są stronami umów ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych oraz mogą być stronami umów reasekuracji czynnej i biernej w tym zakresie. Znacząca większość zawartych kontraktów ubezpieczeń majątkowych i osobowych jest kontraktami krótkoterminowymi, przykładami kontraktów długoterminowych są niektóre ubezpieczenia sprzedawane we współpracy z bankami i ubezpieczenia o charakterze gwarancji finansowych.

Przypis składek rozpoznaje się pod datą pierwszego dnia ochrony ubezpieczeniowej. Składki opłacone, dotyczące polis z okresem ubezpieczenia rozpoczynającym się w następnym okresie sprawozdawczym wykazuje się w przychodach przyszłych okresów.

Przypis składek rozpoznaje się jako przychód proporcjonalnie do okresu objętego ochroną ubezpieczeniową. Część składki przypisanej dotycząca okresu ochrony ubezpieczeniowej przypadającego po końcu okresu sprawozdawczego ujmuje się w rezerwie składek. Rezerwę składek ustala się na koniec każdego okresu sprawozdawczego metodą indywidualną, z dokładnością do jednego dnia.

W przypadku, gdy wskaźnik szkodowości (stosunek odszkodowań i świadczeń, z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, do składki zarobionej; przy kalkulacji wskaźnika uwzględnia się koszty likwidacji szkód i windykacji regresów oraz regresy i odzyski otrzymane) przekracza 100%, tworzy się rezerwę na ryzyka niewygasłe - jako uzupełnienie rezerwy składek. Rezerwę na ryzyka niewygasłe ustala się metodą ryczałtową, jako różnicę pomiędzy iloczynem rezerwy składek i wskaźnika szkodowości danego roku obrotowego a rezerwą składek – dotyczącymi tego samego okresu ubezpieczenia.

Mechanizm tworzenia rezerwy na ryzyka niewygasłe odpowiada minimalnym wymaganiom dla testu adekwatności rezerw określonym w punkcie 16 MSSF 4.

Udział reasekuratorów w składce, rezerwie składek oraz rezerwie na ryzyka niewygasłe ustala się w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

3.16.1.2. Ubezpieczenia na życie

Składki przypisane w ubezpieczeniach na życie obejmują kwoty należne z tytułu umów ubezpieczenia zawartych w trakcie okresu sprawozdawczego, bez względu na to, czy kwoty te odnoszą się do całości, czy części okresu sprawozdawczego. Składki te koryguje się o zmianę stanu rezerwy składek w ciągu okresu sprawozdawczego, a także zmniejsza o składki należne reasekuratorom. Rezerwę składki tworzy się jako tę część składki przypisanej, która przypada na przyszłe okresy sprawozdawcze proporcjonalnie do okresu, na który składka jest przypisana i wykazuje w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

3.16.2. Koszty odszkodowań i świadczeń wypłaconych oraz rezerwy techniczne

3.16.2.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

W kosztach okresu sprawozdawczego ujmuje się wszelkie koszty wypłaconych odszkodowań i świadczeń z zawartych umów ubezpieczenia wraz z bezpośrednimi i pośrednimi kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów oraz zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia. Koszty odszkodowań i świadczeń pomniejsza się o wszelkie otrzymane regresy i odzyski, a także zmianę stanu oszacowanych regresów i odzysków.

Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach ustala się dla tych grup ubezpieczeń, dla których istnieje pokrycie reasekuracyjne, w takiej części, w jakiej reasekuratorzy uczestniczą w odszkodowaniach i świadczeniach, zgodnie z odpowiednimi umowami reasekuracyjnymi.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmuje:

- rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia za szkody i wypadki zaistniałe i zgłoszone do końca okresu sprawozdawczego;
- rezerwę na szkody i wypadki zaistniałe do końca okresu sprawozdawczego i niezgłoszone;
- rezerwę na koszty likwidacji szkód;
- rezerwę na skapitalizowaną wartość rent.

Rezerwę na szkody zgłoszone niezlikwidowane i zlikwidowane niewypłacone („RBNP”, ang. *Reported But Not Paid*, lub „I rezerwa”) ustala się w wysokości średniej szkody dla szkód nieoszacowanych przez likwidatora lub w wysokości określonej przez komórki likwidacji szkód. Utworzona rezerwa uwzględnia udział własny ubezpieczonego, oczekiwany wzrost cen towarów i usług naprawczych i nie może przekraczać sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej. Rezerwę aktualizuje się niezwłocznie po uzyskaniu informacji mających wpływ na jej wysokość, metodą indywidualnej oceny lub szacunku szkód i świadczeń.

Rezerwę na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone („IBNR”, ang. *Incurred But Not Reported*, lub „II rezerwa”) tworzy się na szkody i świadczenia, które nie zostały zgłoszone do dnia, na który tworzona jest rezerwa. IBNR wylicza się przy wykorzystaniu metod analizy trójkątów szkód: uogólnionej metody Chain Ladder, Cape Cod oraz metody Bornhuettera-Fergusona w podziale na lata, w których powstały szkody. Podstawą do wyliczeń są roczne trójkąty zarówno szkód wypłaconych, jak i szkód zgłoszonych.

Wartość rezerwy na koszty likwidacji szkód jest wprost proporcjonalna do rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia. Rezerwy I i II oraz rezerwę na koszty likwidacji szkód ujmuje się w wartości nominalnej, tj. bez ich dyskontowania.

Rezerwę na skapitalizowaną wartość rent wylicza się indywidualnie, jako wartość obecną renty (dożywotniej lub czasowej), płatnej z góry.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego tworzy się również rezerwę na skapitalizowaną wartość rent, ze szkód zaistniałych po 31 grudnia 1990 roku i do końca okresu sprawozdawczego nieujawnionych jako renty (IBNR rentowy).

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego ustala się wysokość dodatkowej rezerwy przeznaczonej na pokrycie zobowiązań wynikających z podwyższania świadczeń rentowych pochodzących z tzw. starego portfela. Doszacowania dokonuje się dla tych rentobiorców, dla których wyliczono analogiczną rezerwę na koniec 1997 roku, a których świadczenie nie osiągnęło na koniec danego okresu satysfakcjonującej wysokości. Satysfakcjonującą wysokość świadczeń przyjęto jako ustalony procent średniej obecnej wartości wynagrodzeń w latach 1960-1990. Dla różnicy pomiędzy świadczeniami satysfakcjonującym, a świadczeniem faktycznym oblicza się, zgodnie z obowiązującymi zasadami, skapitalizowaną wartość renty.

Udział reasekuratorów w rezerwach na niewypłacone odszkodowania i świadczenia ustala się w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

3.16.2.2. Ubezpieczenia na życie

W kosztach okresu sprawozdawczego ujmuje się wszelkie koszty wypłaconych odszkodowań i świadczeń z zawartych umów ubezpieczenia wraz z bezpośrednimi i pośrednimi kosztami likwidacji szkód oraz zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Koszty odszkodowań i świadczeń wypłaconych

Świadczenia wypłacone obejmują wszelkie wypłaty i obciążenia dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu świadczeń powstałych w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych (w tym również świadczenia rentowe i wykupy), łącznie z wszelkimi bezpośrednimi i pośrednimi, zewnętrznymi i wewnętrznymi kosztami likwidacji świadczeń. Koszty likwidacji obejmują również koszty postępowań spornych.

Wartość świadczeń ujmuje się w wysokości faktycznie wypłaconej, po potrąceniu zwrotów i refundacji (z wyjątkiem refundacji z tytułu reasekuracji biernej), powiększonej o zmianę stanu rezerwy na niewypłacone świadczenia oraz pomniejszonej o udział reasekuratorów w wypłaconych świadczeniach i rezerwach.

Rezerwa ubezpieczeń na życie

Wysokość rezerw ubezpieczeń na życie odpowiada wartości zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczeń i jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bieżącą oczekiwanych świadczeń, a wartością bieżącą oczekiwanych składek przy zastosowaniu tzw. metody składki netto.

Oznacza to, że w kalkulacji rezerw uwzględnia się wszystkie świadczenia oraz składki przewidziane w umowach jako kontraktowe zobowiązania i należności bez względu na fakt, czy umowa będzie przez ubezpieczającego realizowana do końca umówionego okresu, czy też będzie przez niego wypowiedziana. Przyjęte założenia dotyczące częstotliwości występowania zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, tj. śmiertelność, zachorowalność i wypadkowość ustala się na podstawie publicznie dostępnych statystyk, takich jak Polskie Tablice Trwania Życia („PTTŻ”) lub w oparciu o statystyki własne opracowane na podstawie danych historycznych z poszczególnych grup produktów znajdujących się w portfelu.

Założenia stosowane w kalkulacji rezerw ubezpieczeń na życie określa się odrębnie dla poszczególnych produktów ubezpieczeniowych w momencie ustalania taryf składek i wprowadzenia danego produktu do sprzedaży (tzw. *lock-in-assumptions*). Każdorazowo, przy sporządzaniu sprawozdania finansowego założenia te weryfikuje się pod względem adekwatności. W przypadku stwierdzenia nieadekwatności danego założenia jest ono weryfikowane, co bezpośrednio prowadzi do zmiany wysokości rezerw prezentowanych w sprawozdaniu finansowym. Rezerwy ubezpieczeń na życie określa się metodami aktuarialnymi w następujący sposób:

- ubezpieczenia grupowe pracownicze i indywidualnie kontynuowane – w oparciu o metodę aktuarialną prospektywną polegającą na ustaleniu rezerwy dla każdej umowy ubezpieczenia oddzielnie, w oparciu o określone dane statystyczne; odpowiada ona bieżącej wartości oczekiwanych świadczeń jakie wyniknąć mogą w związku z udzieloną ochroną ubezpieczeniową pomniejszoną o bieżącą wartość przyszłych składek;
- ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – rezerwa ta tworzona jest w celu pokrycia bieżących świadczeń z tytułu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej ponad wartość środków zgromadzonych w funduszu, odpowiednio dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń, zgodnie z ich warunkami ogólnymi; jej wysokość odpowiada części opłat pobranych z tytułu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze;
- pozostałe ubezpieczenia – metodą aktuarialną prospektywną, indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia i odpowiada różnicy pomiędzy oczekiwaną wartością bieżącą gwarantowanych świadczeń, a wartością bieżącą należnych składek z tytułu umów ubezpieczenia.

Rezerwy ubezpieczeń na życie nie są pomniejszane o wartość odroczonej kosztów akwizycji.

Rezerwa dla ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

Rezerwy dla ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym tworzy się w wysokości sumy wartości udziałów w funduszu znajdujących się na rachunkach ubezpieczonych wycenianych według wartości godziwej na koniec okresu sprawozdawczego.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzy się niezależnie na:

- świadczenia zgłoszone niewypłacone – metodą indywidualną lub w przypadku braku możliwości oceny wysokości świadczenia, jeżeli występowanie świadczeń jest zjawiskiem masowym, metodą średniej wysokości świadczenia z ostatniego kwartału poprzedzającego okres sprawozdawczy;
- świadczenia zaistniałe niezgłoszone - metodą ryczałtową jako procent świadczeń wypłaconych za okres ostatnich dwunastu miesięcy.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmuje również rezerwę na koszty likwidacji świadczeń.

Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych

Rezerwa ta odpowiada przewidywanym wysokościami udziałów w zyskach ubezpieczyciela zarachowanych na koniec okresu sprawozdawczego, które zostaną przyznane po zakończeniu okresu rozliczeniowego.

Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie obejmują:

- rezerwę na rewaloryzację świadczeń z ubezpieczeń jednostkowych na życie i rent przejętych z Państwowego Zakładu Ubezpieczeń („stary portfel”);
- rezerwę na prowadzone procesy sądowe oraz świadczenia w związku z orzeczeniami sądowymi (na podstawie art. 358 § 3 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16 z 1964 roku poz. 93 z późn. zm., „Kodeks cywilny”) w sprawie zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego;

Wyżej wymienione rezerwy na postępowania sporne odpowiadają przewidywanej wartości dodatkowych świadczeń wynikających z postępowań spornych, w oparciu o posiadane przez PZU Życie informacje dotyczące trendów zawartych uгод i zakończonych procesów sądowych.

- rezerwę na wypadek wystąpienia niskich stóp procentowych - związaną z przewidywanym obniżeniem się rentowności lokat funduszu ubezpieczeniowego w przypadku ubezpieczeń jednostkowych na życie, ubezpieczeń jednostkowych z rosnącą sumą i składką, ubezpieczeń grupowych typu Firma oraz ubezpieczeń rentowych tworzoną metodą aktuarialną indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy:
 - wysokością rezerw matematycznych ustalonych przy użyciu odpowiednich formuł matematycznych i zastosowaniu zmodyfikowanych stóp technicznych uwzględniających przewidywaną ich obniżkę w przyszłości oraz
 - wysokością rezerw matematycznych ustalonych zgodnie z obowiązującymi regulaminami tworzenia rezerw, przy oryginalnej stopie technicznej, jaka miała zastosowanie w taryfikacji tych produktów.

3.16.3. Testy adekwatności rezerw

Na koniec każdego roku PZU Życie dokonuje prognozy przebiegu umów dla poszczególnych grup produktów opartych na dotychczasowych trendach i ekstrapolacji zidentyfikowanych trendów dotyczących śmiertelności, wypadkowości, rezygnacji oraz przewidywanych kosztów obsługi i likwidacji świadczeń. W ramach testu porównuje się obecną wartość zdyskontowanych prognozowanych przepływów pieniężnych z wysokością rezerw wykazywaną na koniec każdego roku. W przypadku stwierdzenia niewystarczalności rezerw w stosunku do wartości zdyskontowanych przepływów dokonuje się zmiany założeń w zasadach wyznaczania rezerw i automatycznej korekty wysokości rezerw technicznych.

3.17 Świadczenia na rzecz pracowników

3.17.1. Programy określonych składek

Składki na ubezpieczenia społeczne

Spółki Grupy PZU podlegają, wynikającemu z przepisów prawa kraju siedziby spółki, obowiązkowi ponoszenia przez pracodawcę części lub całości kosztów składek stanowiących ustawowe narzuty na wynagrodzenia pracownicze. W Polsce obejmują one części składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz całość składek na ubezpieczenie wypadkowe, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Spółki Grupy PZU są zobowiązane do zapłaty określonych składek i nie posiadają zobowiązań prawnych lub zwyczajowych do uczestniczenia w wypłacie przyszłych świadczeń na rzecz pracowników z ww. tytułów.

Płatności do programów emerytalnych określonych składek obciążają rachunek zysków i strat w okresie, którego dotyczą.

3.17.2. Programy określonych świadczeń

3.17.2.1. Rezerwy na odprawy emerytalne

Zgodnie z zasadami wynagradzania obowiązującymi w spółkach Grupy PZU, mających siedziby w Polsce, pracownicy tych spółek mają prawo do odpraw emerytalnych w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość świadczenia jest uzależniona od długości okresu zatrudnienia i średniego miesięcznego wynagrodzenia.

Koszty odpraw emerytalnych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Zyski i straty aktuarialne rozpoznaje się w całości w okresie, w którym wystąpiły.

3.17.2.2. Rezerwy na świadczenia pośmiertne

Na mocy przepisów Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz. U. Nr 21 z 1998 roku, poz. 94 z późn. zm., „Kodeks Pracy”) pracownicy spółek Grupy PZU, mających siedziby w Polsce są uprawnieni do otrzymania świadczeń pośmiertnych. W razie śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie przysługuje od pracodawcy świadczenie pośmiertne, którego wysokość jest uzależniona od okresu zatrudnienia pracownika w spółkach Grupy PZU i stanowi równowartość wynagrodzenia za okres od 1 do 6 miesięcy.

Zobowiązanie z tytułu świadczeń pośmiertnych prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wycenia się w wartości bieżącej zdyskontowanych przepływów finansowych.

3.17.3. Rezerwy na świadczenia socjalne po okresie zatrudnienia

Na mocy Ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 70 z 1996, poz. 335 z późn. zm.) oraz regulacji wewnętrznych spółek Grupy PZU posiadających siedziby w Polsce i tworzących ZFŚS, do korzystania ze świadczeń i usług finansowanych z funduszu uprawnionymi są między innymi emeryci i renciści (byli pracownicy tych spółek) oraz ich rodziny. Zobowiązanie z tytułu świadczeń socjalnych po okresie zatrudnienia prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wycenia się w wartości bieżącej zdyskontowanych przepływów finansowych.

Koszty świadczeń socjalnych po okresie zatrudnienia oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

3.17.4. Rezerwy na nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zasadami wynagradzania obowiązującymi w spółkach Grupy PZU, mających siedziby w Polsce, pracownicy tych spółek mają prawo do nagród jubileuszowych po osiągnięciu określonej liczby lat pracy. Wysokość świadczenia jest uzależniona od długości okresu zatrudnienia i średniego miesięcznego wynagrodzenia.

Koszty nagród jubileuszowych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Zyski i straty aktuarialne rozpoznaje się w całości w okresie, w którym wystąpiły, a koszty przeszłego zatrudnienia w rozumieniu MSR 19 rozpoznaje się natychmiast w rachunku zysków i strat.

Zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wycenia się w wartości godziwej.

3.17.5. Koszty urlopów pracowniczych

Pracownikom spółek Grupy PZU przysługuje prawo do urlopów na warunkach określonych w aktach prawnych z zakresu prawa pracy (w Polsce - w Kodeksie Pracy). Koszt urlopów pracowniczych uznaje się na bazie memoriałowej, stosując metodę zobowiązań. Zobowiązanie z tytułu urlopów pracowniczych ustala się w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników, a stanem, jaki istniałby, gdyby urlopy były wykorzystywane proporcjonalnie do upływu czasu w okresie, za które te urlopy przysługują pracownikom i wykazuje w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”.

3.18 Rozpoznawanie przychodów

Rozpoznawanie przychodów z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych zostało opisane w punkcie 3.16.1.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek rozpoznaje się w oparciu o efektywną stopę procentową i ujmuje w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczą, w pozycjach „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej” oraz „Przychody netto z inwestycji” (dla pozostałych aktywów).

Dywidendy

Dywidendy ujmuje się jako przychody w momencie nabycia prawa do dywidendy z zastrzeżeniem, że - w przypadku dywidend wypłacanych z zysków wypracowanych przed nabyciem akcji i udziałów wycenianych wg kosztu nabycia - wartość należnej dywidendy pomniejsza wartość nabycia akcji lub udziałów. Przychody z tytułu dywidend wykazuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody netto z inwestycji”.

Przychody z tytułu usług zarządzania funduszem emerytalnym

Przychody z tytułu usług zarządzania OFE PZU rozpoznaje się w okresach, w których usługi te zostały wykonane. Przychody te obejmują w szczególności:

- opłaty od składek przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) do OFE PZU w wysokości określonej w statucie OFE PZU, z uwzględnieniem limitów określonych w Ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 159 z 2004 roku, poz. 1667 z późn. zm. „Ustawa o funduszach emerytalnych”),
- opłaty za zarządzanie aktywami OFE PZU - w wysokości ustalonej w statucie OFE PZU z uwzględnieniem limitów określonych w Ustawie o funduszach emerytalnych,
- inne opłaty określone w statucie OFE PZU.

Przychody z działalności operacyjnej PTE PZU wykazuje się w pozycji „Przychody z tytułu prowizji i opłat”.

3.19 Podatki

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje część bieżącą i odroczoną.

Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego nalicza się zgodnie z przepisami podatkowymi obowiązującymi w kraju siedziby spółki.

Wykazywana w rachunku zysków i strat część odroczonego stanowi różnicę pomiędzy stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i na początek okresu sprawozdawczego z zastrzeżeniem, że rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnosi się na kapitał własny.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się metodą bilansową przy uwzględnianiu stawek podatku dochodowego od osób prawnych, które - zgodnie z oczekiwaniami - będą obowiązywały w momencie realizacji aktywa lub rezerwy, zgodnie z przepisami prawa podatkowego w krajach siedzib poszczególnych spółek Grupy PZU, wydanymi do końca okresu sprawozdawczego.

3.20 Ujmowanie transakcji i sald wyrażonych w walutach obcych

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż polski złoty ujmuje się po średnim kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji ustalonym przez NBP. Na koniec okresu sprawozdawczego, pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych przelicza się według średniego kursu NBP obowiązującego na ten dzień. Pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się według kursu średniego NBP obowiązującego w dniu ustalenia wartości godziwej. Zyski i straty wynikłe z przeliczenia walut odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat. Wyjątek stanowią zyski i straty wynikłe z przeliczania walut obcych dotyczące kapitałowych instrumentów finansowych zaliczonych do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży, które odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny.

4. Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych

4.1 Należności od ubezpieczających

Należności od ubezpieczających poddaje się przeglądowi w celu stwierdzenia, czy nie istnieją przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości.

W zakresie, w którym nie dokonano oszacowania w drodze oceny indywidualnej (jako odpis celowy - określony w oparciu o dokonaną ocenę sytuacji gospodarczej i majątkowej dłużnika), oszacowania utraty wartości należności dokonuje się jako oceny zbiorczej - w drodze łącznej oceny ryzyka utraty wartości dla portfela należności od ubezpieczających w oparciu o historyczne informacje o przepływach pieniężnych występujących dla należności od ubezpieczających.

4.1.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Dla ustalenia wysokości odpisu na bazie zbiorczej na należności od ubezpieczających stosuje się wypracowany model jego szacowania w zakresie łącznej oceny ryzyka, uwzględniający sumę oczekiwanych przepływów finansowych:

- dotyczących należności zapadłych, opartą na historycznej analizie ściągłości należności zapadłych oraz
- dotyczących należności niewymagalnych, opartą na historycznej analizie dotyczącej odsetka należności niespłaconych w terminie połączonej z historyczną analizą ściągłości, jak w przypadku należności zapadłych.

4.1.2. Ubezpieczenia na życie

Do oszacowania wysokości utraty wartości należności przyjęto następujące współczynniki:

- dla należności od ubezpieczających – współczynniki wynikające z historycznej analizy spłat należności przeterminowanych przy uwzględnieniu specyfiki poszczególnych produktów, wynikającej z ogólnych warunków ubezpieczeń;
- dla należności spornych – współczynniki oparte o historyczną analizę spłat wynikających z decyzji sądowych oraz analizę przypadków odstąpienia przez PZU Życie od ściągania zaległych należności.

4.2 Założenia przyjęte w procesie szacowania rezerw technicznych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Szacowana wartość ostateczna wypłacanych odszkodowań i świadczeń pokazana została w trójkątach rozwoju rezerw w punkcie 7.4.1.1. Techniki stosowane przy wyliczaniu rezerwy IBNR zostały opisane w punkcie 3.16.2.

Przy wyliczaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent przyszły wzrost średniej renty szacuje się na podstawie danych historycznych z uwzględnieniem innych informacji mogących mieć wpływ na przyszły wzrost rent.

Przyszłą rentowność portfela lokat pokrywających rezerwę na skapitalizowaną wartość rent ustala się jako przewidywaną rentowność portfela obligacji utrzymywanych do terminu wykupu liczoną zgodnie z zasadami ostrożnej wyceny.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku dla rent pochodzących z wypadków objętych umowami ubezpieczenia zawartymi do 30 kwietnia 2006 roku zastosowano stopę techniczną w wysokości 3,7%, a dla pozostałych odpowiednią maksymalną stopę techniczną publikowaną przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Na dzień 31 grudnia 2009 roku dla wszystkich rent stopa techniczna wynosiła 3,7%. Jednocześnie w oparciu o prognozy inflacji oraz wzrostu wynagrodzeń, zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2009 roku, została przyjęta stopa wzrostu rent w wysokości 3,7%.

Dla rent dożywotnych okres, przez jaki renta będzie wypłacana ustala się na podstawie PTTŻ za 2009 rok (31 grudnia 2009 roku: PTTŻ za 2008 rok) publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny. Dodatkowo, przy ustalaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent uwzględnia się koszt przyszłej ich obsługi w wysokości 3% wartości wypłacanych świadczeń.

Metodologia szacowania rezerw na stary portfel została opisana w punkcie 3.16.2.

4.3 Założenia przyjęte w procesie szacowania rezerw technicznych w ubezpieczeniach na życie

Kluczowe założenia przyjęte w procesie szacowania rezerw technicznych w ubezpieczeniach na życie, odnoszące się między innymi do przyjętych częstotliwości występowania zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, zostały opisane w punkcie 3.16.2.2.

Ubezpieczenia grupowe pracownicze typ P i ubezpieczenie indywidualnie kontynuowane typ P oraz rodzinne wypadek śmierci typ D obejmują ochroną ubezpieczeniową, oprócz osób ubezpieczonych zwanych głównymi ubezpieczonymi, również członków ich rodzin. Ze względu na fakt posiadania informacji wyłącznie o głównych ubezpieczonych objętych ubezpieczeniami kontynuowanymi oraz z uwagi na brak pełnych informacji na temat wieku, płci oraz stanu cywilnego i rodzinnego osób ubezpieczonych w ubezpieczeniach grupowych, na początku 2004 roku przeprowadzono badanie statystyczne dotyczące struktury wieku i płci osób objętych ubezpieczeniami grupowymi oraz członków ich rodzin. Na tej podstawie określono również założenia dotyczące struktury rodzinnej osób objętych ubezpieczeniami indywidualnie kontynuowanymi.

Przyjęte na podstawie wyników badania statystycznego założenia do stosowanej metody ustalania rezerw dla ubezpieczeń grupowych, opartej na rachunku prawdopodobieństwa i statystyce pozwalają na uwzględnienie struktury wieku i płci ubezpieczonych oraz członków ich rodzin i wiarygodne oszacowanie rezerw zbiorczo dla całego portfela.

PZU Życie regularnie dokonuje oceny adekwatności wszystkich przyjmowanych w kalkulacji zobowiązań założeń, w tym również stosowanych stóp technicznych. W przypadku wystąpienia w przyszłości przesłanek o potencjalnym spadku rentowności aktywów na pokrycie zobowiązań z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych, przyjmowane obecnie założenia dotyczące stosowanych stóp technicznych zostaną zrewidowane.

Rezerwa na waloryzację świadczeń z ubezpieczeń „starego portfela” oraz rezerwa na prowadzone procesy sądowe

Kluczowe założenia dotyczące sposobu ustalania rezerwy na waloryzację świadczeń z ubezpieczeń „starego portfela” oraz rezerwy na prowadzone procesy sądowe zostały opisane w punkcie 26.2.2.

Testy adekwatności rezerw

Zasady przeprowadzania testów adekwatności rezerw w ubezpieczeniach na życie zostały opisane w punkcie 3.16.3.

4.4 Odroczone koszty akwizycji w ubezpieczeniach na życie

Zasady rachunkowości związane z rozliczaniem w czasie odroczonej kosztów akwizycji w ubezpieczeniach na życie zostały opisane w punkcie 3.12.2.

5. Subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnego z MSSF wymaga dokonania istotnych założeń oraz szacunków, które mają wpływ na dane finansowe prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w odniesieniu do wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów, a także do prezentowanych ujawnień.

Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządów spółek Grupy PZU na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w oparciu o dane dostępne na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wydawały się uzasadnione.

5.1 Klasyfikacja kontraktów ubezpieczeniowych zgodnie z MSSF 4

Spółki Grupy PZU prowadzące działalność ubezpieczeniową, tj. PZU, PZU Życie, PZU Lietuva oraz PZU Ukraine stosują wytyczne zawarte w MSSF 4, dotyczące klasyfikacji swoich produktów jako kontraktów ubezpieczeniowych podlegających MSSF 4 bądź kontraktów inwestycyjnych. Umowa spełnia definicję kontraktu ubezpieczeniowego jedynie wtedy, gdy zdarzenie objęte ubezpieczeniem może spowodować konieczność wypłacenia przez ubezpieczyciela znacznych świadczeń dodatkowych w każdym scenariuszu, wykluczając scenariusze, którym brakuje treści ekonomicznej (tzn. nie wywierają dostrzegalnego wpływu na ekonomikę transakcji), a więc gdy umowa przenosi znaczące ryzyko ubezpieczeniowe.

Ocena, czy dana umowa przenosi znaczące ryzyko ubezpieczeniowe wymaga analizy przepływów pieniężnych związanych z danym produktem w różnych scenariuszach oraz oszacowania prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Ocena ta zawiera element subiektywnego osądu, który ma istotny wpływ na stosowane zasady rachunkowości.

5.1.1. Klasyfikacja kontraktów w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Na podstawie przeprowadzonej analizy, wszystkie umowy ubezpieczeń majątkowych i osobowych przenoszą istotne ryzyko ubezpieczeniowe i w rezultacie podlegają wymogom MSSF 4, a nie wymogom MSR 39.

Dodatkowo, mając na uwadze prowadzone przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości prace nad drugą fazą MSSF 4, kontynuowane jest stosowanie rachunkowości kontraktów ubezpieczeniowych w odniesieniu do gwarancji finansowych, spełniających definicję instrumentu finansowego w myśl zmian MSR 39 i MSSF 4 obowiązujących od dnia 1 stycznia 2006 roku.

5.1.2. Klasyfikacja kontraktów w ubezpieczeniach na życie

Na podstawie przeprowadzonej analizy Zarząd PZU Życie stwierdził, iż w ofercie PZU Życie znajdują się produkty, które nie transferują istotnego ryzyka ubezpieczeniowego (są to niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty w formie funduszu kapitałowego – unit-linked), w związku z czym nie spełniają definicji kontraktu ubezpieczeniowego w myśl MSSF 4 i zostały zaklasyfikowane dla potrzeb niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako kontrakty inwestycyjne, wyceniane zgodnie z wymogami MSR 39, to znaczy - w zależności od konstrukcji oraz klasyfikacji danego produktu - według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej.

5.2 Jednostki specjalnego przeznaczenia

Określenie, czy Grupa PZU sprawuje kontrolę nad funduszem inwestycyjnym wymaga każdorazowej oceny. W tym celu brane są pod uwagę różne kryteria, w szczególności fakt zarządzania aktywami funduszu przez spółkę Grupy PZU, poziom udziału w aktywach netto funduszu, a także kryterium istotności.

Istotne fundusze znajdujące się pod kontrolą Grupy PZU podlegają konsolidacji. W takim przypadku aktywa funduszy prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe, a część aktywów netto funduszu należąca do inwestorów zewnętrznych – jako inne zobowiązania.

5.3 Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Niektóre aktywa finansowe, inne niż instrumenty pochodne, o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie wymagalności klasyfikuje się, zgodnie z założeniami MSR 39, jako aktywa utrzymywane do terminu wymagalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na subiektywnej ocenie Zarządów spółek Grupy PZU, które oceniają swój zamiar i możliwości utrzymywania tych instrumentów finansowych do terminu wymagalności.

Ocena ta jest oparta na analizie sytuacji majątkowej i finansowej oraz analizie dopasowania aktywów i zobowiązań spółek Grupy PZU. Zdaniem Zarządów spółek Grupy PZU nie występują przesłanki wskazujące na potencjalne zagrożenia utrzymania ww. instrumentów finansowych do ich terminu wymagalności.

5.4 Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży uznaje się, gdy wystąpiło znaczne i przedłużające się obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne i przedłużające się wymaga zastosowania własnej oceny. Przeprowadzając taką ocenę, obok innych czynników, ocenia się normalną zmienność cen instrumentów kapitałowych. Wykazanie utraty wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta (w szczególności przepływów z działalności operacyjnej i finansowej), branży lub sektora gospodarki, technologii itp.

W przypadku zaistnienia utraty wartości, straty z wyceny instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, ujęte dotychczas w kapitale z aktualizacji wyceny, podlegają przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat i obciążają wynik finansowy okresu, w którym wystąpiła utrata wartości.

5.5 Transakcje nabycia i sprzedaży instrumentów finansowych, których treść ekonomiczna jest odmienna od treści prawnej transakcji

W ocenie spółek Grupy PZU transakcje warunkowego zakupu z przyrzeczeniem odsprzedaży oraz transakcje warunkowej sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu nie oznaczają transferu praw i obowiązków związanych z danym instrumentem finansowym. Zgodnie z punktami 14 i 29 MSR 39 ww. transakcje klasyfikuje się odpowiednio jako pożyczki lub zobowiązania.

5.6 Klasyfikacja nieruchomości wykorzystywanych zarówno na własne potrzeby, jak i przeznaczonych na cele inwestycyjne

Nieruchomości wykorzystywane na własne potrzeby wycenia się zgodnie z modelem kosztu historycznego określonego w MSR 16, natomiast nieruchomości inwestycyjne wycenia się w wartości godziwej, ze zmianami wartości godziwej odnoszonymi do rachunku zysków i strat.

W przypadku nieruchomości, które są częściowo wykorzystywane na własne potrzeby, a częściowo na cele inwestycyjne, dokonuje się podziału nieruchomości dla potrzeb wyceny wg zasad opisanych w punkcie 3.9, o ile części te mogą być oddzielnie sprzedane lub oddane w leasing finansowy.

5.7 Prezentacja transakcji z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa

MSR 24 nakazuje prezentację transakcji z podmiotami powiązаныmi. Skarb Państwa posiadał w okresie od 1 stycznia do 11 maja 2010 roku udział w kapitale zakładowym PZU w wysokości przekraczającej 50%. W dniu 11 maja 2010 roku w ramach przeprowadzonego procesu IPO nastąpiło przeniesienie akcji sprzedawanych przez Skarb Państwa oraz zarejestrowanie ich na rachunkach nabywców, wskutek czego udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadł poniżej progu 50%.

Pomimo kwestii opisanej powyżej, dla potrzeb przedstawienia obrotów i sald transakcji z podmiotami powiązаныmi, przyjmuje się założenie, że po dniu 11 maja 2010 roku Skarb Państwa zachował kontrolę nad PZU w rozumieniu MSR 27, a w konsekwencji PZU pozostaje podmiotem zależnym od

Skarbu Państwa i w dalszym ciągu zobowiązany jest prezentować w swoich sprawozdaniach finansowych transakcje przeprowadzane z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa.

Grupa PZU zawierała w toku swojej statutowej działalności transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa innymi niż spółki prawa handlowego wymienione na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Z uwagi na bardzo dużą liczbę takich podmiotów i zawieranych z nimi transakcji, ograniczenia systemu sprawozdawczości przyjętego w Grupie PZU oraz nieistotność wpływu tych transakcji na wyniki Grupy PZU, w ocenie PZU prezentacja takich transakcji nie ma znaczenia dla rzetelnego przedstawienia sytuacji finansowej Grupy PZU.

6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

MSSF 8 wymaga, aby segmenty operacyjne były identyfikowane na bazie wewnętrznych raportów, które są regularnie przeglądane przez organy odpowiedzialne za alokację zasobów do poszczególnych segmentów i ocenę wyników ich działalności.

Stosując kryterium produktów i usług oferowanych przez spółki Grupy PZU objęte konsolidacją, wyróżniono następujące segmenty operacyjne:

- ubezpieczenia majątkowe i osobowe;
- ubezpieczenia na życie;
- ubezpieczenia emerytalne.

Ze względu na specyfikę poszczególnych segmentów, żadne segmenty nie podlegały łączeniu.

Zasady rachunkowości stosowane na potrzeby sprawozdawczości wg segmentów są takie same, jak te opisane w punkcie 3.

Dane finansowe segmentu ubezpieczeń emerytalnych nie osiągały progów brzegowych zdefiniowanych w punkcie 13 MSSF 8, ale ze względu na swą odrębność oraz stosowany w Grupie PZU system wewnętrznej sprawozdawczości finansowej zostały zaprezentowane oddzielnie.

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentów wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące segmenty:

- Polska;
- Litwa;
- Ukraina.

Wszystkie transakcje gospodarcze zawierane zarówno pomiędzy segmentami operacyjnymi, jak i geograficznymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

w tys. zł

Rachunek zysków i strat 1 stycznia – 31 grudnia 2010	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	8 031 916	6 512 541	-	-	14 544 457
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	846	-	-	(846)	-
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(197 762)	(3 091)	-	-	(200 853)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	7 835 000	6 509 450	-	(846)	14 343 604
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto na zewnątrz	7 834 154	6 509 450	-	-	14 343 604
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto między segmentami	846	-	-	(846)	-
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(134 711)	4 674	-	(554)	(130 591)
Składki zarobione netto	7 700 289	6 514 124	-	(1 400)	14 213 013
Przychody z tytułu prowizji i opłat	-	-	246 915	41 122	288 037
Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	855 978	881 019	14 976	76 611	1 828 584
Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	3 121 182*	116 572**	-	(3 237 754)	-
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(9 370)	134 441	1 145	73 235	199 451
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	122 968	556 783	-	74 054	753 805
Pozostałe przychody operacyjne	83 369	72 798	1 881	(68 751)	89 297
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(6 245 984)	(4 607 173)	-	(1 250)	(10 854 407)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	555 138	34	-	-	555 172
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(5 690 846)	(4 607 139)	-	(1 250)	(10 299 235)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	(176 765)	(176 765)
Koszty akwizycji	(1 385 570)	(360 488)	(48 738)	(56 608)	(1 851 404)
Koszty administracyjne	(967 244)	(601 314)	(93 119)	(1 486)	(1 663 163)
Pozostałe koszty operacyjne	(217 572)	(125 121)	(614)	49 772	(293 535)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 613 184*	2 581 675**	122 446	(3 229 220)	3 088 085
Koszty finansowe	(58 654)	-	-	-	(58 654)
Zysk (strata) brutto	3 554 530*	2 581 675**	122 446	(3 229 220)	3 029 431
Podatek dochodowy	(99 464)	(466 606)	(22 875)	(1 257)	(590 202)
Zysk (strata) netto	3 455 066*	2 115 069**	99 571	(3 230 477)	2 439 229

* w tym dywidenda wypłacona przez PZU Życie do PZU w wysokości 3.120.000 tys. zł

** w tym dywidenda wypłacona przez PTE PZU do PZU Życie w wysokości 116.882 tys. zł

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Rachunek zysków i strat 1 stycznia – 31 grudnia 2009	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	8 021 895	6 340 822	-	-	14 362 717
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	1 832	-	-	(1 832)	-
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(160 728)	(2 030)	-	-	(162 758)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	7 862 999	6 338 792	-	(1 832)	14 199 959
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto na zewnątrz	7 861 167	6 338 792	-	-	14 199 959
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto między segmentami	1 832	-	-	(1 832)	-
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	284 141	1 086	-	28	285 255
Składki zarobione netto	8 147 140	6 339 878	-	(1 804)	14 485 214
Przychody z tytułu prowizji i opłat	-	-	309 702	31 174	340 876
Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	1 258 266	898 762	17 357	188 999	2 363 384
Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	1 420 594*	108 870**	-	(1 529 464)	-
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	47 947	213 106	35	222	261 310
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	109 286	637 584	-	97 437	844 307
Pozostałe przychody operacyjne	221 737	73 511	1 661	(36 843)	260 066
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(5 676 562)	(3 793 582)	-	(30)	(9 470 174)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	33 893	-	-	-	33 893
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(5 642 669)	(3 793 582)	-	(30)	(9 436 281)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	(275 057)	(275 057)
Koszty akwizycji	(1 366 522)	(391 911)	(61 177)	(19 995)	(1 839 605)
Koszty administracyjne	(1 055 255)	(619 764)	(122 425)	(11 437)	(1 808 881)
Pozostałe koszty operacyjne	(421 331)	(184 087)	(1 181)	13 017	(593 582)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 719 193*	3 282 367**	143 972	(1 543 781)	4 601 751
Koszty finansowe	(35 940)	-	-	-	(35 940)
Zysk (strata) brutto	2 683 253*	3 282 367**	143 972	(1 543 781)	4 565 811
Podatek dochodowy	(189 308)	(604 847)	(27 090)	18 345	(802 900)
Zysk (strata) netto	2 493 945*	2 677 520**	116 882	(1 525 436)	3 762 911

* w tym dywidenda wypłacona przez PZU Życie do PZU w wysokości 1.419.146 tys. zł

** w tym dywidenda wypłacona przez PTE PZU do PZU Życie w wysokości 107.661 tys. zł

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

1 stycznia – 31 grudnia 2010 i na 31 grudnia 2010	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu w tym:	21 196 829	26 191 364	347 159	2 798 480	50 533 832
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	940	-	3 320	12 385	16 645
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zobowiązania	14 827 199	19 385 748	43 443	3 477 516	37 733 906
Nakłady inwestycyjne w okresie*	102 566	97 788	326	10 156	210 836
Amortyzacja w okresie*	(90 114)	(61 118)	(532)	(18 607)	(170 371)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów*	(2 137)	(915)	-	-	(3 052)
Odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów*	3 623	8 073	-	-	11 696

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia – 31 grudnia 2009 i na 31 grudnia 2009	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Ubezpieczenia emerytalne	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu w tym:	22 920 818	26 816 242	363 404	3 075 745	53 176 209
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	734	-	4 811	19 368	24 913
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zobowiązania	19 031 239	19 070 259	40 972	3 766 860	41 909 330
Nakłady inwestycyjne w okresie*	115 913	50 070	72	9 535	175 590
Amortyzacja w okresie*	(94 607)	(60 415)	(721)	(20 011)	(175 754)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów*	(8 631)	(5 507)	-	-	(14 138)
Odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów *	118	12 748	-	-	12 866

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

w tys. zł

ROK 2010	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	14 293 124	144 864	106 469	-	14 544 457
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	2 507	-	-	(2 507)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	288 037	-	-	-	288 037
Przychody netto z inwestycji	1 811 947	8 845	7 792	-	1 828 584
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	200 256	188	(993)	-	199 451
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	748 750	5 055	-	-	753 805
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 143 291	9 533	7 043	(60 389)	1 099 478
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 593	-	940	(2 888)	16 645
Aktywa	50 590 033	228 924	187 409	(472 534)	50 533 832

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

ROK 2009	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	14 118 594	163 338	80 785	-	14 362 717
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	10 695	-	-	(10 695)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	340 876	-	-	-	340 876
Przychody netto z inwestycji	2 344 319	12 211	6 854	-	2 363 384
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	263 671	(307)	(2 054)	-	261 310
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	840 934	3 373	-	-	844 307
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 158 090	11 281	8 606	(49 097)	1 128 880
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25 899	-	734	(1 720)	24 913
Aktywa	53 162 159	275 721	73 847	(335 518)	53 176 209

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

7. Zarządzanie ryzykiem

7.1 Wprowadzenie

Grupa PZU opracowała i wdrożyła system zarządzania ryzykiem, który jest ukierunkowany zarówno na kontrolę ryzyka, jak również na zachowanie odpowiedniego poziomu kapitalizacji. Poprzez identyfikację, analizę, pomiar, kontrolę, zarządzanie oraz raportowanie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością operacyjną, Grupa PZU jest w stanie zrealizować swoje zobowiązania wobec klientów i partnerów biznesowych oraz wypełnić wymogi płynące z przepisów prawnych i regulacji zewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem oparte jest na zasadzie „trzech linii obrony” obejmujących:

- Pierwsza linia obrony: zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek biznesowych (jednostek organizacyjnych) na podstawie obowiązujących procedur, wytycznych oraz ustanowionych limitów. Zarządzanie ryzykiem na tym poziomie jest dodatkowo wspierane poprzez obowiązujące zasady kontroli wewnętrznej.

- Druga linia obrony: zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane jednostki i komitety (ustanowione w celu zarządzania wyszczególnionymi ryzykami) w ramach istniejącej struktury zarządzania ryzykiem na bazie obowiązujących zasad, metodologii i procedur.
- Trzecia linia obrony: audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne kontrole i audyty kluczowych elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność Grupy.

W dalszej części niniejszego rozdziału został przedstawiony głównie system zarządzania ryzykiem w PZU oraz PZU Życie z uwagi na istotność ich działalności i ekspozycji na ryzyko w skali Grupy PZU.

Przeprowadzenie testów stresu

W związku ze zobowiązaniem nałożonym na zakłady ubezpieczeń przez KNF, PZU i PZU Życie przeprowadziły, zgodnie ze wskazówkami KNF, kolejne testy stresu dotyczące danych finansowych raportowanych wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i przekazały wyniki w terminie do końca lipca 2010 roku. Testy stresu wykazały, że te największe spółki Grupy PZU posiadają wystarczające kapitały na bezpieczne kontynuowanie działalności w przypadku wystąpienia w otoczeniu biznesowym niekorzystnych wydarzeń o znacznych skutkach finansowych.

7.2 Podstawowe założenia zarządzania ryzykiem

7.2.1. Model zarządzania ryzykiem

Podejmowanie kontrolowanego ryzyka bazuje na następujących procesach:

- identyfikacji ryzyka związanego z działalnością operacyjną, oferowanymi produktami oraz działalnością lokacyjną;
- oceny ryzyka na bazie przyjętych metodologii, danych historycznych, jak również parametrów rynkowych;
- opracowywaniu zasad/wytycznych dla jednostek odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka, w tym w zakresie uwzględnianie ryzyka w cenie oferowanych produktów;
- ograniczania ryzyka poprzez przyjmowanie zabezpieczeń lub reasekurację;
- pomiaru i kontroli ponoszonego ryzyka raportowanego w ramach procesu zarządzania ryzykiem.

Środowisko i kultura organizacyjna

Środowisko i kultura organizacyjna Grupy PZU oparta jest na kluczowych zasadach związanych z zarządzaniem ryzykiem oraz odpowiedniej komunikacji wewnętrznej. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu zrozumienia i świadomości ryzyka przez pracowników i kadrę zarządzającą, Grupa PZU kładzie duży nacisk na odpowiedni przepływ informacji w zakresie ekspozycji na ryzyko i zasad zarządzania ryzykiem pomiędzy poszczególnymi obszarami działalności.

7.2.2. Apetyt na ryzyko

Apetyt na ryzyko odzwierciedla maksymalny poziom akceptowalnego ryzyka jakie jest w stanie ponieść organizacja i jest ściśle powiązany ze strategią biznesową oraz celami finansowymi. Apetyt na ryzyko może być wyrażony zarówno w ujęciu ilościowym jak i jakościowym.

Grupa PZU zarządza poziomem ryzyka w sposób zapewniający, że wartość kapitału, przy uwzględnieniu jego dostępności, jest co najmniej odpowiadająca ocenie ratingowej „AA” zgodnie z modelem kapitałowym agencji ratingowej Standard&Poor’s Ratings Services („S&P”).

W przypadku ryzyka rynkowego apetyt na ryzyko jest determinowany na podstawie metody wartości zagrożonej („Value-at-Risk”, „VaR”). VaR jest powszechnie uznanym podejściem do kwestii pomiaru ryzyka straty wynikającej z danego portfela aktywów finansowych w ramach określonego horyzontu czasowego.

Apetyt na ryzyko w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka określany jest w postaci zatwierdzonych limitów na poziomie odpowiednich komitetów:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami („KZAP”),
- Komitet Ryzyka Kredytowego PZU i PZU Życie („KRK”),
- Komitet Inwestycyjny PZU i PZU Życie („KI”),
- Komitet ds. Ryzyka Ubezpieczeń Finansowych i Gwarancji PZU („KRUFiG”).

Następnie dokonywana jest alokacja limitów jednostkom organizacyjnym znajdującym się na niższych poziomach struktury organizacyjnej.

7.2.3. Główne zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Grupie PZU jest oparte na następujących głównych zasadach:

- Podejmowanie kontrolowanego ryzyka: siła finansowa i trwały wzrost wartości są integralną częścią strategii biznesowej Grupy PZU. Aby osiągać te cele, Grupa PZU prowadzi działalność w zgodzie z jasno zdefiniowaną polityką ryzyka i w ramach ustanowionych ograniczeń tego ryzyka.
- Jasno określona odpowiedzialność: Grupa PZU działa w myśl zasady przydziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności. Delegowani pracownicy są odpowiedzialni za ryzyko, jakie podejmują, a ich bodźce motywacyjne współgrają z celami biznesowymi Grupy PZU.
- Adaptacja do zachodzących zmian w środowisku biznesowym: integralną częścią procesu kontroli ryzyka w Grupie PZU jest zdolność do reagowania na zmiany zachodzące w środowisku biznesowym, wynikające zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych Grupy PZU.

7.3 Struktura zarządzania ryzykiem

W dniu 4 marca 2010 roku w strukturze PZU i PZU Życie utworzono stanowisko Dyrektora Zarządzającego ds. Ryzyka, a w dniu 1 sierpnia 2010 roku zostało powołane w strukturze PZU i PZU Życie Biuro Ryzyka.

Do zakresu działalności Biura Ryzyka należy m. in.:

- budowa systemu zarządzania ryzykiem;
- identyfikacja ryzyk inwestycyjnych, ubezpieczeniowych i operacyjnych, ich pomiar oraz opracowanie i wdrożenie efektywnego systemu ich raportowania;
- opracowanie i wdrożenie modelu wewnętrznego dla ryzyka inwestycyjnego, ubezpieczeniowego i operacyjnego;
- budowa efektywnego systemu raportowania o rentowności prowadzonej działalności uwzględniającej koszt kapitału;
- zapewnienie spełnienia przez Grupę PZU wymogów Dyrektywy Wypłacalność II oraz innych aktów zewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym i operacyjnym.

W procesie zarządzania ryzykiem w PZU i PZU Życie biorą udział:

- Rada Nadzorcza PZU / PZU Życie,
- Zarząd PZU / PZU Życie,
- KZAP,
- KRK,
- KI,
- KRUFiG,
- Wybrane biura i zespoły PZU oraz PZU Życie,
- PZU AM.

Zarządy ponoszą odpowiedzialność za wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem w oparciu o rekomendacje KZAP oraz KRUFiG.

KZAP podejmuje decyzje dotyczące zarządzania strukturą bilansu w celu zapewnienia PZU i PZU Życie właściwego poziomu bezpieczeństwa, płynności i rentowności, zatwierdza poziomy

dopuszczalnego rozmiaru ryzyka finansowego oraz wytyczne inwestycyjne dla PZU, PZU Życie oraz PZU AM (podmiotu zależnego od PZU, którego zadaniem jest m.in. zarządzanie wybranymi portfelami PZU oraz PZU Życie).

KRK wydaje rekomendacje dla Zarządów dotyczące maksymalnej alokacji kapitału na ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji, dokonuje podziału maksymalnej alokacji kapitału na ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji pomiędzy poszczególne struktury organizacyjne i podmioty zarządzające lokatami, a także zatwierdza siatkę limitów i ograniczeń ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji.

KI określa limity zaangażowania wobec jednego podmiotu (wraz z podmiotami zależnymi) niebędącego instytucją finansową, emitującego dłużne papiery wartościowe lub uzyskującego finansowanie o podobnym charakterze, do wysokości 100 mln zł łącznie dla PZU i PZU Życie. Komitet podejmuje decyzje dotyczące nabywania akcji spółek będących przedmiotem obrotu na zorganizowanym rynku, prowadzące do przekroczenia 10% głosów na walnym zgromadzeniu danego emitenta łącznie przez PZU i PZU Życie.

KRUFiG określa strategię PZU w zakresie produktów należących do segmentu ubezpieczeń finansowych i gwarancji ubezpieczeniowych. KRUFiG przyznaje również limity zaangażowania kredytowego oraz prowadzi monitoring działalności PZU w obszarze istotnych ryzyk finansowych związanych z tymi produktami.

7.4 Profil ryzyka

Zarządzanie poszczególnymi typami ryzyka w przypadku występowania danego typu ryzyka zarówno w PZU oraz PZU Życie jest przeprowadzane na poziomie scentralizowanym. Dotyczy to ryzyka rynkowego, kredytowego w zakresie działalności lokacyjnej i działalności reasekuracyjnej oraz ryzyka płynności. W przypadku ryzyka ubezpieczeniowego jest ono zarządzane na poziomie każdej ze spółek ze względu na charakter działalności. W zakresie ryzyka kredytowego związanego z ubezpieczeniami i gwarancjami finansowymi zarządzanie jest przeprowadzone na poziomie PZU ze względu na to, że działalność ta jest prowadzona tylko przez tę spółkę.

Zarządzanie ryzykiem w PZU i PZU Życie koncentruje się na identyfikacji ryzyk istotnych występujących w danych obszarach działalności i zarządzanie nimi poprzez odpowiednie limitowanie (określanie apetytu na ryzyko), monitoring, jak również jasne określenie obowiązków i odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem w danym obszarze. Profil ryzyka jest raportowany do Zarządów PZU oraz PZU Życie na bazie rocznej.

PZU i PZU Życie kontrolują poszczególne typy ryzyka zarówno poprzez analizę ilościową (np.: kwantyfikacja ryzyk na bazie modeli), jak również analizę jakościową (odgrywa najistotniejszą rolę w przypadku ryzyk jakościowych, jak np.: ryzyko strategiczne i reputacji). Na tej podstawie PZU i PZU Życie określają swój profil ryzyka i ekspozycje na poszczególne typy ryzyka.

Definicja poszczególnych typów ryzyka

Ryzyko ubezpieczeniowe - jest ryzykiem poniesienia straty finansowej lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych wynikające ze zmienności w zakresie występowania, częstotliwości i skali ubezpieczanych zdarzeń oraz ze zmienności w zakresie występowania wypłat odszkodowań i świadczeń.

Ryzyko rynkowe - ryzyko, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy środków pieniężnych z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych. Ryzyko rynkowe obejmuje trzy rodzaje ryzyka: ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i inne ryzyka cenowe.

Ryzyko kredytowe - jest ryzykiem poniesienia strat finansowych na skutek niewykonania zobowiązania przez emitentów papierów wartościowych, kontrahentów, kontrahentów beneficjentów wystawionych gwarancji. Ryzyko kredytowe obejmuje również ryzyko koncentracji związane z poniesieniem strat finansowych wynikających ze zbyt dużego zaangażowania z danym podmiotem.

7.4.1. Ryzyko ubezpieczeniowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe oraz ubezpieczenia na życie)

Ryzyko ubezpieczeniowe w PZU i PZU Życie obejmuje:

- w przypadku ubezpieczeń majątkowych i osobowych (PZU):
 - **ryzyko składki** - ryzyko nieodpowiedniego oszacowania stawek taryfowych i możliwości odchyień przypisu składek od oczekiwanego poziomu, wynikające ze zmienności w zakresie występowania, częstotliwości i skali ubezpieczanych zdarzeń,
 - **ryzyko rezerw** - ryzyko nieodpowiedniego oszacowania poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, jak również możliwości fluktuacji faktycznych szkód wokół ich średniej statystycznej ze względu na stochastyczną naturę przyszłych wypłat odszkodowań,
 - **ryzyko długowieczności** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności współczynnika umieralności, w przypadku gdy jego spadek prowadzi do zwiększenia wartości zobowiązań ubezpieczeniowych,
 - **ryzyko rewizji wysokości rent** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności wskaźników rewizji wysokości rent w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej („OC”), w związku ze zmianami otoczenia prawnego lub stanu zdrowia ubezpieczonych,
 - **ryzyko katastroficzne** - ryzyko wystąpienia zdarzeń natury katastroficznej, jak na przykład żywioły, atak terrorystyczny.
- w przypadku ubezpieczeń na życie (PZU Życie):
 - **ryzyko śmiertelności** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności współczynnika umieralności, w przypadku gdy jego wzrost prowadzi do zwiększenia wartości zobowiązań ubezpieczeniowych,
 - **ryzyko długowieczności** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności współczynnika umieralności, w przypadku gdy jego spadek prowadzi do zwiększenia wartości zobowiązań ubezpieczeniowych,
 - **ryzyko zachorowalności (niezdolności do pracy)** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności współczynnika niezdolności do pracy, chorobowości i zachorowalności,
 - **ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności wysokości ponoszonych kosztów na obsługę umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji,
 - **ryzyko związane z rezygnacjami z umów** - ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian poziomu, trendu lub zmienności wskaźników rezygnacji z umów, zamykania polis oraz wykupów,
 - **ryzyko katastroficzne** - ryzyko wystąpienia zdarzeń natury katastroficznej, jak na przykład pandemii.

PZU oraz PZU Życie zarządzają ryzykiem ubezpieczeniowym poprzez stosowanie następujących narzędzi:

- kalkulacja i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- strategia taryfowa oraz monitoring obecnych szacunków i ocena adekwatności składki,
- underwriting,
- reasekuracja.

Kalkulacja i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

PZU oraz PZU Życie zarządzają ryzykiem adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych poprzez stosowanie odpowiedniej metodologii ich obliczania, jak również kontrolę procesów związanych z ustalaniem rezerw. Polityka tworzenia rezerw opiera się na:

- ostrożnościowym podejściu do określania wielkości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz
- zasadzie ciągłości, polegającej na tym, iż metodologia tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie powinna być zmieniana, chyba że nastąpią istotne okoliczności uzasadniające dokonanie takiej zmiany.

W przypadku ubezpieczeń majątkowych i osobowych (PZU) poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ocenia się raz w miesiącu i w określonych okolicznościach (dokonanie wypłaty, pozyskanie nowych informacji od likwidatorów lub prawników) aktualizuje się ich wysokość. Do analizy rezerw techniczno-ubezpieczeniowych PZU wykorzystuje zestawienie ich rozwoju oraz wypłaty w kolejnych latach bilansowych. Wynikiem tej analizy jest ocena dokładności stosowanych przez PZU metod aktuarialnych.

W przypadku ubezpieczeń na życie (PZU Życie) głównymi źródłami danych przy szacowaniu oczekiwanej częstości występowania świadczeń są statystyki publiczne (tablice trwania życia) publikowane przez wyspecjalizowane jednostki statystyczne oraz analizy danych historycznych z portfeli ubezpieczeniowych. PZU Życie dokonuje okresowych analiz statystycznych częstości występowania świadczeń na poziomie grup produktów, poszczególnych portfeli ubezpieczeniowych oraz odpowiednio zdefiniowanych homogenicznych grup ryzyka. Przeprowadzane analizy dają możliwość określenia względnych częstości występowania zdarzeń w stosunku do statystyk publicznych. Stosowanie odpowiednich metod statystycznych pozwala na określenie istotności wyznaczanych statystyk i tam, gdzie jest to wymagane, pozwala PZU Życie na określenie i zastosowanie odpowiednich narzutów bezpieczeństwa przy tworzeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i wycenie ryzyka.

W PZU oraz PZU Życie oszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przeprowadzane jest pod nadzorem głównych aktuariuszy. Ponadto w każdym roku niezależny zewnętrzny ekspert dokonuje własnej kalkulacji rezerw w celu sprawdzenia otrzymanych przez PZU wyników bądź dokonuje wyceny portfeli ubezpieczeń na życie PZU Życie w ramach kalkulacji *embedded value*.

Strategia taryfowa oraz monitoring obecnych szacunków i ocena adekwatności składki

Celem polityki taryfowej prowadzonej przez PZU i PZU Życie jest zagwarantowanie adekwatnego poziomu składki, (tj. wystarczającego na pokrycie obecnych i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych polis oraz wydatków). Równoległe z opracowywaniem taryfy składek wykonywane są symulacje dotyczące prognozowanego wyniku ubezpieczeń w kolejnych latach. Ponadto dokonywane są regularne analizy adekwatności składek oraz rentowności portfeli dla poszczególnych ubezpieczeń na podstawie różnego typu analiz i zestawień, w tym m.in. oceny wyniku technicznego produktu za dany okres sprawozdawczy. Dla wybranych produktów przeprowadzana jest również ocena rentowności produktu na podstawie wyceny portfeli ubezpieczeniowych w ramach kalkulacji *embedded value*. Częstość analiz zależy od wielkości produktu i możliwej fluktuacji wyniku. W przypadku niekorzystnego przebiegu ubezpieczenia podejmowane są działania mające na celu przywrócenie określonego poziomu rentowności, polegające na modyfikacji taryfy składek lub na zmianie profilu ubezpieczonego ryzyka poprzez modyfikację odpowiednich zapisów ogólnych warunków ubezpieczenia.

Underwriting

W przypadku klientów korporacyjnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw (SME) funkcjonuje niezależny od funkcji sprzedaży proces underwritingu. Proces sprzedaży ubezpieczeń dla klientów korporacyjnych jest poprzedzony analizą i oceną ryzyka realizowaną przez dedykowane do tego celu zespoły. Z kolei proces underwritingu obejmuje trójpoziomowy system akceptacji ryzyka w zależności od przyznanych zakresów kompetencyjnych i limitów (Zespół Sprzedaży w Oddziale Regionalnym, Zespół Underwritingu w Oddziale Regionalnym, Centrala).

Reasekuracja (jako narzędzie ograniczania ryzyka ubezpieczeniowego)

Program reasekuracyjny PZU pełni funkcję zabezpieczającą jego podstawową działalność, ograniczając ryzyko wystąpienia zjawisk o charakterze katastroficznym, mogących w negatywny sposób wpłynąć na pozycję finansową PZU. Zadanie to jest realizowane poprzez reasekuracyjne umowy obligatoryjne wraz z uzupełniającą je reasekuracją fakultatywną.

Na bazie zawieranych umów reasekuracyjnych PZU ogranicza swoje ryzyko m.in. poprzez nieproporcjonalną umowę nadwyżki szkód chroniącą portfel PZU przed szkodami o charakterze katastroficznym (np. powódź, huragan), nieproporcjonalne umowy nadwyżki szkód chroniące między innymi portfele ubezpieczeń majątkowych, technicznych, OC i OC z ubezpieczeń komunikacyjnych przed skutkami dużych pojedynczych szkód. Ograniczenie ryzyka PZU jest realizowane także poprzez proporcjonalną umowę chroniącą portfel ubezpieczeń finansowych.

Spółka opracowała własny model szkód katastroficznym. Wyniki tego modelu oraz modeli firm zewnętrznych są wykorzystywane do optymalizacji programu reasekuracyjnego w zakresie ochrony przed szkodami o charakterze katastroficznym.

W ramach umów reasekuracji biernej zawieranych przez PZU Życie realizowana jest ochrona portfela PZU Życie przed kumulacją ryzyk (umowa katastroficzna), ochrona pojedynczych polis z wyższymi sumami ubezpieczenia, jak również ochrona portfela grupowego ubezpieczenia następstw ciężkiej choroby dziecka.

7.4.1.1. Stopień narażenia na ryzyko ubezpieczeniowe - ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Poniższa tabela prezentuje podstawowe wskaźniki kosztów Grupy PZU w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych.

Nazwa współczynnika	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Współczynnik wydatków	30,84%	29,27%
Współczynnik szkodowości na udziale własnym	73,94%	69,28%
Współczynnik zatrzymania ryzyka przez reasekuratora	2,46%	2,00%
Współczynnik mieszany	104,78%	98,55%

Współczynnik wydatków to stosunek sumy kosztów akwizycji, kosztów administracyjnych oraz prowizji reasekuracyjnych i udziału w zyskach reasekuratorów do składek zarobionych netto.

Współczynnik szkodowości na udziale własnym to stosunek odszkodowań oraz zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto do składek zarobionych netto.

Współczynnik zatrzymania ryzyka przez reasekuratora to stosunek udziału reasekuratora w składkach ubezpieczeniowych przypisanych brutto do składek ubezpieczeniowych przypisanych brutto.

Współczynnik mieszany to stosunek sumy kosztów akwizycji, kosztów administracyjnych, prowizji reasekuracyjnych i udziału w zyskach reasekuratorów, odszkodowań oraz zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto do składek zarobionych netto.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Poniższe tabele prezentują rozwój rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz wypłaty w kolejnych okresach sprawozdawczych (w mln zł).

Rozwój szkód w ubezpieczeniach bezpośrednich majątkowych i osobowych brutto (wg okresu sprawozdawczego)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rezerwa na koniec okresu sprawozdawczego	6 312	6 939	7 295	7 247	7 458	7 541	7 898	8 293	8 699	9 380
Rezerwa oraz łączne wypłaty odszkodowań (od zakończenia pierwszego okresu sprawozdawczego do końca bieżącego okresu sprawozdawczego z pominięciem wypłat dokonanych przed końcem pierwszego okresu sprawozdawczego):										
- wyliczone 1 rok później	6 153	6 656	6 471	6 868	6 916	7 300	7 698	8 382	8 556	
- wyliczone 2 lata później	5 872	6 010	6 534	6 387	6 815	7 287	7 833	8 407		
- wyliczone 3 lata później	5 505	6 162	6 097	6 355	7 014	7 437	7 852			
- wyliczone 4 lata później	5 667	5 797	6 083	6 560	7 113	7 443				
- wyliczone 5 lat później	5 395	5 805	6 272	6 659	7 120					
- wyliczone 6 lat później	5 423	6 014	6 361	6 700						
- wyliczone 7 lat później	5 657	6 111	6 422							
- wyliczone 8 lat później	5 749	6 183								
- wyliczone 9 lat później	5 838									
Suma rezerwy oraz łącznych wypłat odszkodowań (od zakończenia pierwszego okresu sprawozdawczego do końca bieżącego okresu sprawozdawczego z pominięciem wypłat dokonanych przed końcem pierwszego okresu sprawozdawczego)	5 838	6 183	6 422	6 700	7 120	7 443	7 852	8 407	8 556	
Łączne wypłaty odszkodowań (od zakończenia pierwszego okresu sprawozdawczego do końca bieżącego okresu sprawozdawczego z pominięciem wypłat dokonanych przed końcem pierwszego okresu sprawozdawczego)	2 979	3 042	2 985	2 945	2 998	2 873	2 712	2 462	1 584	
Rezerwa wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2 859	3 141	3 437	3 755	4 122	4 570	5 140	5 945	6 972	
Różnica pomiędzy rezerwą pierwotnie oszacowaną a rezerwą oszacowaną na koniec okresu sprawozdawczego (ang. <i>run-off result</i>)	474	756	873	547	338	98	46	(114)	143	
Powyższa różnica jako procent rezerwy pierwotnie oszacowanej	8%	11%	12%	8%	5%	1%	1%	-1%	2%	

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Rozwój szkód w ubezpieczeniach bezpośrednich majątkowych i osobowych na udziale własnym (wg okresu sprawozdawczego)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rezerwa na koniec okresu sprawozdawczego	4 640	5 212	5 750	5 980	6 246	6 356	6 916	7 433	7 973	8 640
Rezerwa oraz łączne wypłaty odszkodowań (od zakończenia pierwszego okresu sprawozdawczego do końca bieżącego okresu sprawozdawczego z pominięciem wypłat dokonanych przed końcem pierwszego okresu sprawozdawczego):										
- wyliczone 1 rok później	4 237	5 092	5 134	5 630	5 651	6 146	6 791	7 568	7 840	
- wyliczone 2 lata później	4 113	4 651	5 251	5 175	5 605	6 202	6 969	7 596		
- wyliczone 3 lata później	3 917	4 824	4 839	5 200	5 839	6 396	6 991			
- wyliczone 4 lata później	4 084	4 485	4 874	5 405	5 979	6 405				
- wyliczone 5 lat później	3 836	4 533	5 063	5 529	5 984					
- wyliczone 6 lat później	3 904	4 729	5 173	5 568						
- wyliczone 7 lat później	4 102	4 840	5 233							
- wyliczone 8 lat później	4 201	4 913								
- wyliczone 9 lat później	4 286									
Suma rezerwy oraz łącznych wypłat odszkodowań (od zakończenia pierwszego okresu sprawozdawczego do końca bieżącego okresu sprawozdawczego z pominięciem wypłat dokonanych przed końcem pierwszego okresu sprawozdawczego)	4 286	4 913	5 233	5 568	5 984	6 405	6 991	7 596	7 840	
Łączne wypłaty odszkodowań (od zakończenia pierwszego okresu sprawozdawczego do końca bieżącego okresu sprawozdawczego z pominięciem wypłat dokonanych przed końcem pierwszego okresu sprawozdawczego)	1 835	2 212	2 251	2 281	2 349	2 343	2 363	2 173	1 402	
Rezerwa wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2 451	2 701	2 982	3 287	3 635	4 062	4 628	5 423	6 438	
Różnica pomiędzy rezerwą pierwotnie oszacowaną a rezerwą oszacowaną na koniec okresu sprawozdawczego (ang. <i>run-off result</i>)	354	299	517	412	262	(49)	(75)	(163)	133	
Powyższa różnica jako procent rezerwy pierwotnie oszacowanej	8%	6%	9%	7%	4%	-1%	-1%	-2%	2%	

Główną część portfela PZU stanowią ubezpieczenia komunikacyjne – autocasco oraz OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Oba rodzaje ubezpieczeń zawierane są na ogół na rok, w trakcie którego szkoda musi zaistnieć, aby została wypłacona. W przypadku ubezpieczenia autocasco czas na zgłoszenie szkody jest krótki i nie jest źródłem niepewności. Inaczej jest w przypadku ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, gdzie czas na zgłoszenie szkody może wynosić aż 30 lat. Wysokość szkód majątkowych jest w szczególności wrażliwa na ilość zgłaszanych roszczeń sądowych oraz zapadające w poszczególnych sprawach wyroki sądowe. W przypadku kontraktów ubezpieczeń OC pojawiają się nowe typy szkód oraz dodatkowe roszczenia ujawniane ze znacznym opóźnieniem, co znacznie komplikuje proces szacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Na podstawie bazy danych indywidualnych dla grup majątkowych wyliczono dla każdego oddziału procentowy udział wartości wypłaconych szkód powodziowych i huraganowych w łącznej wartości szkód wypłaconych w latach, w których dochodziło do zdarzeń o charakterze katastroficznym, tj. powodzi czy huraganów. Oddziały podzielono na trzy grupy w zależności od wysokości tego udziału. Następnie dla każdego oddziału ustalono odpowiednie wartości sum ubezpieczenia i ilości polis i pogrupowano według przyjętego podziału uzyskując koncentrację ryzyka powodziowego i huraganowego dla ubezpieczeń majątkowych.

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – narażenie na szkody powodziowe

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – narażenie na szkody powodziowe wg stanu na 31 grudnia 2010		Suma ubezpieczenia					Razem
		0-200 tys. zł	200-500 tys. zł	500-1000 tys. zł	1000-2000 tys. zł	pow. 2000 tys. zł	
Regiony A - oddziały, gdzie odszkodowania powodziowe stanowią od 0 do 5% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	8,6%	8,4%	3,3%	2,4%	31,3%	54,0%
	Liczba polis	47,6%	7,3%	1,3%	0,4%	0,5%	57,1%
Regiony B - oddziały, gdzie odszkodowania powodziowe stanowią od 5 do 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,7%	1,0%
	Liczba polis	1,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%
Regiony C - oddziały, gdzie odszkodowania powodziowe stanowią powyżej 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	5,7%	6,4%	2,5%	1,4%	29,0%	45,0%
	Liczba polis	34,7%	5,5%	1,0%	0,3%	0,3%	41,8%
Razem	Suma ubezpieczenia	14,5%	14,9%	5,8%	3,8%	61,0%	100,0%
	Liczba polis	83,3%	12,9%	2,3%	0,7%	0,8%	100,0%

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – narażenie na szkody powodziowe wg stanu na 31 grudnia 2009		Suma ubezpieczenia					pow. 2000 tys. zł	Razem
		0-200 tys. zł	200-500 tys. zł	500-1000 tys. zł	1000-2000 tys. zł			
Regiony A - oddziały, gdzie odszkodowania powodziowe stanowią od 0 do 5% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	4,3%	7,8%	3,0%	1,8%	31,2%	48,1%	
	Liczba polis	39,8%	5,3%	0,9%	0,3%	0,3%	46,6%	
Regiony B - oddziały, gdzie odszkodowania powodziowe stanowią od 5 do 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	0,8%	0,6%	0,3%	0,2%	5,1%	7,0%	
	Liczba polis	4,5%	0,4%	0,1%	0,0%	0,0%	5,0%	
Regiony C - oddziały, gdzie odszkodowania powodziowe stanowią powyżej 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	3,5%	7,3%	2,7%	1,8%	29,6%	44,9%	
	Liczba polis	41,8%	5,1%	0,8%	0,3%	0,4%	48,4%	
Razem	Suma ubezpieczenia	8,6%	15,7%	6,0%	3,8%	65,9%	100,0%	
	Liczba polis	86,1%	10,8%	1,8%	0,6%	0,7%	100,0%	

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – narażenie na szkody huraganowe

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – narażenie na szkody huraganowe wg stanu na 31 grudnia 2010		Suma ubezpieczenia					pow. 2000 tys. zł	Razem
		0-200 tys. zł	200-500 tys. zł	500-1000 tys. zł	1000-2000 tys. zł			
Regiony A - oddziały, gdzie odszkodowania huraganowe stanowią od 0 do 5% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	13,3%	13,7%	5,6%	3,5%	59,3%	95,4%	
	Liczba polis	76,7%	11,9%	2,1%	0,7%	0,8%	92,2%	
Regiony B - oddziały, gdzie odszkodowania huraganowe stanowią od 5 do 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	0,4%	0,4%	0,2%	0,1%	0,9%	2,0%	
	Liczba polis	2,3%	0,4%	0,1%	0,0%	0,0%	2,8%	
Regiony C - oddziały, gdzie odszkodowania huraganowe stanowią powyżej 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	0,8%	0,8%	0,2%	0,1%	0,7%	2,6%	
	Liczba polis	4,2%	0,7%	0,1%	0,0%	0,0%	5,0%	
Razem	Suma ubezpieczenia	14,5%	14,9%	6,0%	3,7%	60,9%	100,0%	
	Liczba polis	83,2%	13,0%	2,3%	0,7%	0,8%	100,0%	

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – narażenie na szkody huraganowe wg stanu na 31 grudnia 2009		Suma ubezpieczenia					pow. 2000 tys. zł	Razem
		0-200 tys. zł	200-500 tys. zł	500-1000 tys. zł	1000-2000 tys. zł			
Regiony A - oddziały, gdzie odszkodowania huraganowe stanowią od 0 do 5% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	3,2%	5,8%	2,4%	1,5%	29,6%	42,5%	
	Liczba polis	33,6%	4,0%	0,7%	0,2%	0,2%	38,7%	
Regiony B - oddziały, gdzie odszkodowania huraganowe stanowią od 5 do 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	2,9%	3,9%	1,4%	0,7%	8,1%	17,0%	
	Liczba polis	17,8%	2,7%	0,4%	0,1%	0,1%	21,1%	
Regiony C - oddziały, gdzie odszkodowania huraganowe stanowią powyżej 15% wszystkich szkód	Suma ubezpieczenia	2,5%	6,0%	2,2%	1,6%	28,2%	40,5%	
	Liczba polis	34,7%	4,2%	0,7%	0,2%	0,4%	40,2%	
Razem	Suma ubezpieczenia	8,6%	15,7%	6,0%	3,8%	65,9%	100,0%	
	Liczba polis	86,1%	10,9%	1,8%	0,5%	0,7%	100,0%	

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – ubezpieczenia OC inne niż komunikacyjne

Koncentracja ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z tytułu ubezpieczeń OC innych niż komunikacyjne, mierzonego wielkością składki przypisanej brutto, została przedstawiona według sum gwarancyjnych i rodzajów ochrony ubezpieczeniowej.

Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – Ubezpieczenia OC wg stanu na 31 grudnia 2010	Suma ubezpieczenia					Razem
	0-200 tys. zł	200-500 tys. zł	500-1000 tys. zł	1000-2000 tys. zł	pow. 2000 tys. zł	
OC ogólne, w życiu prywatnym oraz inne pozostałe	16,4%	4,4%	3,6%	4,0%	18,6%	47,0%
OC personelu medycznego oraz ZOZ	1,6%	2,0%	2,2%	2,4%	2,9%	11,1%
OC podmiotów z tytułu wykonywanej działalności gospodarczej poza medyczną i rolniczą (usługi prawne, doradcze i inne)	24,7%	3,4%	0,9%	1,9%	3,2%	34,1%
OC rolników oraz dotyczące ich majątku ruchomego	0,0%	7,5%	0,0%	0,0%	0,0%	7,5%
OC za produkt	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,2%	0,3%
Razem	42,7%	17,3%	6,8%	8,3%	24,9%	100,0%

Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych – Ubezpieczenia OC wg stanu na 31 grudnia 2009	Suma ubezpieczenia					Razem
	0-200 tys. zł	200-500 tys. zł	500-1000 tys. zł	1000-2000 tys. zł	pow. 2000 tys. zł	
OC ogólne, w życiu prywatnym oraz inne pozostałe	15,1%	4,7%	3,5%	4,0%	20,7%	48,0%
OC personelu medycznego oraz ZOZ	1,5%	2,0%	1,7%	1,8%	2,2%	9,2%
OC podmiotów z tytułu wykonywanej działalności gospodarczej poza medyczną i rolniczą (usługi prawne, doradcze i inne)	23,2%	4,1%	1,0%	1,5%	5,1%	34,9%
OC rolników oraz dotyczące ich majątku ruchomego	0,0%	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	7,8%
OC za produkt	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
Razem	39,8%	18,6%	6,2%	7,3%	28,1%	100,0%

7.4.1.2. Stopień narażenia na ryzyko ubezpieczeniowe - ubezpieczenia na życie

Koncentracja ryzyka związana jest z koncentracją umów lub sum ubezpieczenia. W przypadku tradycyjnych ubezpieczeń indywidualnych, gdzie ryzyko koncentracji związane jest z możliwością wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego lub związane jest z potencjalną wysokością wypłat z tytułu pojedynczego zdarzenia, ocena ryzyka dokonywana jest w sposób indywidualny i opiera się zarówno na ocenie ryzyka medycznego jak też – w uzasadnionych przypadkach – finansowego. Dzięki temu dokonywana jest selekcja ryzyk (ocena osoby przystępującej do umowy ubezpieczenia), jak również określenie maksymalnego poziomu akceptowalnego ryzyka.

W ubezpieczeniach grupowych wystąpienie ryzyka koncentracji jest ograniczone poprzez wielkość portfela umów, w ramach których ochroną ubezpieczeniową objętych jest ok. 6 milionów pracowników, co istotnie pozwala zmniejszyć poziom zaburzeń wynikających z losowości przebiegów ubezpieczeń. Ponadto, istotnym czynnikiem zmniejszającym ryzyko związane z koncentracją jest forma umowy, w ramach której wszyscy członkowie grupy objęci jedną umową zbiorową mają tę samą sumę ubezpieczenia, jak i zakres gwarantowanej ochrony. Tym samym zjawisko koncentracji niektórych ryzyk w ramach portfela umów nie występuje.

W przypadku umów ubezpieczeń grupowych, gdzie dopuszcza się możliwość kształtowania zakresu ochrony ubezpieczeniowej na poziomie poszczególnych umów grupowych, stosowana jest uproszczona ocena ryzyka na podstawie informacji o branży zawodowej danego zakładu pracy przy założeniu odpowiednich limitów uczestnictwa osób ubezpieczonych w stosunku do osób

zatrudnionych w zakładzie pracy. Stosowane w tych przypadkach składki ubezpieczeniowe i odpowiednie narzuty wynikają z prowadzonych przez PZU Życie analiz statystycznych częstości występowania świadczeń na poziomie zdefiniowanych homogenicznych grup ryzyka, z uwzględnieniem względnych częstości występowania zdarzeń w stosunku do statystyk publicznych.

Należy również zaznaczyć, że dla większości umów oferowanych przez PZU Życie wielkość świadczenia jest ściśle zdefiniowana w umowie ubezpieczenia. Tym samym, w porównaniu do typowych umów ubezpieczeń majątkowych i osobowych, zmniejsza się ryzyko koncentracji polegające na stosunkowo rzadkim występowaniu zdarzeń o znacznej wysokości wypłat z tytułu pojedynczego zdarzenia.

Analiza wrażliwości

Skapitalizowana wartość rent

Poniżej zaprezentowano analizę wrażliwości wyniku netto oraz kapitałów własnych na zmianę założeń wykorzystywanych przy wyliczaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent. Analiza nie uwzględnia wpływu na wynik finansowy netto oraz kapitały własne zmian wyceny lokat uwzględnianych przy wyliczaniu wartości rezerwy.

Zmiana założeń dla rezerwy na skapitalizowaną wartość rent brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (w mln zł)	Wpływ zmiany założeń na wynik finansowy netto		Wpływ zmiany założeń na kapitały własne	
	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Stopa techniczna – podwyższenie o 0,5 p.p.	348	354	348	354
Stopa techniczna – obniżenie o 1,0 p.p.	(899)	(926)	(899)	(926)
Śmiertelność 110% obecnie założonej	106	108	106	108
Śmiertelność 90% obecnie założonej	(119)	(121)	(119)	(121)

Zmiana założeń dla rezerwy na skapitalizowaną wartość rent na udziale własnym w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (w mln zł)	Wpływ zmiany założeń na wynik finansowy netto		Wpływ zmiany założeń na kapitały własne	
	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Stopa techniczna – podwyższenie o 0,5 p.p.	321	316	321	316
Stopa techniczna – obniżenie o 1,0 p.p.	(829)	(829)	(829)	(829)
Śmiertelność 110% obecnie założonej	98	98	98	98
Śmiertelność 90% obecnie założonej	(110)	(109)	(110)	(109)

Zmiana założeń dla ubezpieczeń rentowych w ubezpieczeniach na życie (w mln zł)	Wpływ zmiany założeń na wynik finansowy netto		Wpływ zmiany założeń na kapitały własne	
	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Stopa techniczna - obniżenie o 1 p.p.	(37)	(38)	(37)	(38)
Śmiertelność 90% obecnie założonej	(14)	(14)	(14)	(14)

Zobowiązania z tytułu zobowiązań ubezpieczeniowych i inwestycyjnych z DPF w ubezpieczeniach na życie z wyłączeniem ubezpieczeń rentowych

Wpływ zmiany założeń dla rezerw dotyczących kontraktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych z DPF w ubezpieczeniach na życie z pominięciem ubezpieczeń rentowych przedstawiony został w poniższej tabeli.

Zmiana założeń dla rezerw dotyczących kontraktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych z DPF w ubezpieczeniach na życie z wyłączeniem ubezpieczeń rentowych (w mln zł)	Wpływ zmiany założeń na wynik finansowy netto		Wpływ zmiany założeń na kapitały własne	
	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Stopa techniczna - obniżenie o 1 p.p.	(2 278)	(2 446)	(2 278)	(2 446)
Śmiertelność 110% obecnie założonej	(992)	(1 045)	(992)	(1 045)
110% zachorowalności i wypadkowości	(222)	(247)	(222)	(247)

Wpływ rezygnacji klientów w ubezpieczeniach na życie

W wyliczeniach rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie nie jest uwzględnione ryzyko rezygnacji ubezpieczonych. Poniżej zaprezentowano wpływ na sytuację finansową PZU Życie hipotetycznej rezygnacji 10% wszystkich klientów w ubezpieczeniach na życie.

Pozycja sprawozdania finansowego (w mln zł)	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 743	1 722
Odszkodowania i świadczenia wypłacone	(572)	(533)
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(7)	(8)
Wynik finansowy brutto	1 164	1 181
Wynik finansowy netto	943	957
Kapitały własne	943	957

7.4.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe w PZU i PZU Życie pochodzi z dwóch głównych źródeł:

- działalności związanej z dopasowaniem aktywów do zobowiązań (portfel ALM) oraz
- działalności związanej ze strategiczną alokacją aktywów tj. wyznaczaniem optymalnej średnioterminowej struktury aktywów (portfele SAA).

Organizacja zarządzania ryzykiem rynkowym opiera się na niezależności funkcji zarządczych i funkcji kontroli ryzyka, zaimplementowaniu i utrzymaniu ścisłych kontroli ryzyka jak również na ustanowieniu rozdzielności w zakresie podejmowania decyzji i dróg raportowania. Podstawą działalności inwestycyjnej są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą (PZU) *Zasady lokowania środków finansowych*. Szczegółowe standardy i zasady zarządzania ryzykiem rynkowym zdefiniowano w *Regulaminach działalności lokacyjnej*, w *Zasadach zarządzania ryzykiem rynkowym przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA i Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA* oraz w *Celach i wytycznych inwestycyjnych*. Na podstawie *Celi i wytycznych inwestycyjnych*, zatwierdzonych przez KZAP, PZU AM zarządza portfelami SAA PZU i PZU Życie.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym w PZU i PZU Życie jest dokonywane na poziomie Biura Skarbnika („BSK”). BSK zarządza portfelami dłużnych papierów wartościowych (Portfel ALM) w celu ich dopasowania do terminów zapadalności i wysokości zobowiązań. BSK w ramach swoich kompetencji określa propozycje wysokości limitów ostrożnościowych odnoszących się do aktywów dla PZU AM, które są następnie akceptowane przez KZAP.

Biuro Ryzyka („BRY”) sprawuje bieżącą kontrolę nad oceną ryzyka działalności lokacyjnej. Dopuszczalne rozmiary ryzyka rynkowego są określane przez KZAP w postaci ogólnych limitów zaangażowania w instrumenty finansowe, do których przestrzegania zobligowane jest BRY. Pomiar ryzyka rynkowego dokonywany jest przez BRY na podstawie metody wartości zagrożonej („VaR”, „Value at Risk”) lub w oparciu o analizę scenariuszową polegającą na analizie utraty wartości spowodowaną przez zmianę czynników ryzyka (tylko w przypadku ryzyka cen nieruchomości). Całkowita wartość ryzyka rynkowego jest wyznaczana poprzez agregację wielkości poszczególnych ryzyk na podstawie zdefiniowanej macierzy korelacji. Pomiar ryzyka jest zgodny z założeniami Dyrektywy Wypłacalność II (*Solvency II*). W celu efektywnego zarządzania ryzykiem rynkowym ustalone są limity w postaci kwoty kapitału alokowanego na dane ryzyko rynkowe, jak również limity na poszczególne czynniki ryzyka rynkowego (limity basis point value („BPV”) dla ryzyka stopy procentowej, limity ekspozycji na ryzyko akcji). BRY sporządza na bazie dziennej raport o ponoszonym ryzyku i wynikach inwestycyjnych oraz wykorzystaniu limitów i przekazuje go Członkom Zarządu PZU i PZU Życie. Raport dotyczy również działalności PZU AM.

Działalność PZU AM w zakresie zarządzania portfelami SAA PZU i PZU Życie jest determinowana przez *Cele i wytyczne inwestycyjne*. Cele zawierają strukturę portfela SAA, jak również strukturę limitów, które są monitorowane na bazie dziennej i raportowane do BRY. Limity są ustanowione na poziomie poszczególnych ryzyk (limit BPV oraz limity zaangażowania w akcje) i są określane przez KZAP. Pomiar ryzyka jest dokonywany na podstawie metody VaR. Funkcje związane z zarządzaniem portfelem i kontrolą ryzyka są przypisane dwóm oddzielnym jednostkom w PZU AM. Funkcje kontroli ryzyka sprawuje Biuro Kontroli Ryzyka w PZU AM.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Poniżej zaprezentowano wartość aktywów finansowych narażonych na ryzyko rynkowe.

Wartość bilansowa na 31 grudnia 2010 (w mln zł)	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Kontrakty ubezpieczeniowe i inwestycyjne, dla których ryzyko lokaty ponosi klient
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	15 471	22 274	1 454
- Dłużne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	14 198	18 627	1 235
- Dłużne papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu	224	378	29
- Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	304	2 181	131
- Pożyczki	17	-	-
- Środki pieniężne	186	225	-
- Transakcje reverse repo	498	817	59
- Instrumenty pochodne	44	46	-
Aktywa finansowe narażone na inne ryzyko cenowe	1 328	2 212	2 079
- Akcje notowane na rynku regulowanym	1 111	1 522	443
- Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	217	675	1 636
- Instrumenty pochodne	-	15	-
Razem	16 799	24 486	3 533

Wartość bilansowa na 31 grudnia 2009 (w mln zł)	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	Ubezpieczenia na życie	Kontrakty ubezpieczeniowe i inwestycyjne, dla których ryzyko lokaty ponosi klient
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	17 495	23 843	1 556
- Dłużne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	16 200	19 670	1 132
- Dłużne papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu	571	509	56
- Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	442	3 220	368
- Pożyczki	21	-	-
- Środki pieniężne	105	250	-
- Transakcje reverse repo	155	191	-
- Instrumenty pochodne	1	3	-
Aktywa finansowe narażone na inne ryzyko cenowe	1 258	1 924	1 588
- Akcje notowane na rynku regulowanym	1 056	1 292	352
- Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	201	623	1 236
- Instrumenty pochodne	1	9	-
Razem	18 753	25 767	3 144

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	Kwota bazowa wg terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2010					Aktywa w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010	Zobowiązania w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010
	Do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem		
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	300 000	63 773	4 534 384	163 648	5 061 805	89 717	(11 238)
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	300 000	63 773	4 534 384	163 648	5 061 805	89 717	(11 238)
- transakcje FRA	300 000	-	-	-	300 000	45	-
- transakcje SWAP	-	63 773	4 534 384	163 648	4 761 805	89 672	(11 238)
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową, razem	300 000	63 773	4 534 384	163 648	5 061 805	89 717	(11 238)

Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	Kwota bazowa wg terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2009					Aktywa w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009	Zobowiązania w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009
	Do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem		
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	-	-	83 773	82 164	165 937	3 872	(3 182)
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	-	-	83 773	82 164	165 937	3 872	(3 182)
- transakcje SWAP	-	-	83 773	82 164	165 937	3 872	(3 182)
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową, razem	-	-	83 773	82 164	165 937	3 872	(3 182)

Instrumenty pochodne związane z kursami walut	Kwota bazowa wg terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2010					Aktywa w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010	Zobowiązania w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010
	Do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem		
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	-	413	-	-	413	10	-
- transakcje forward	-	413	-	-	413	10	-
Instrumenty pochodne związane z kursami walut, razem	-	413	-	-	413	10	-

Na dzień 31 grudnia 2009 Grupa PZU nie posiadała instrumentów pochodnych związanych z kursami walut.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych	Kwota bazowa wg terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2010					Aktywa w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010	Zobowiązania w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010
	Do 3 miesiące	Powyżej 3 miesiące do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem		
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	96 211	-	-	-	96 211	242	(492)
- kontrakty terminowe	96 211	-	-	-	96 211	242	(492)
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	-	67 493	152 753	-	220 246	15 232	-
- opcje call (zakup)	-	67 493	152 753	-	220 246	15 232	-
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych, razem	96 211	67 493	152 753	-	316 457	15 474	(492)

Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych	Kwota bazowa wg terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2009					Aktywa w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009	Zobowiązania w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009
	Do 3 miesiące	Powyżej 3 miesiące do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem		
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	76 591	-	-	-	76 591	1 322	(351)
- kontrakty terminowe	76 591	-	-	-	76 591	1 322	(351)
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	8 301	2 481	144 888	-	155 670	8 529	-
- opcje call (zakup)	8 301	2 481	144 888	-	155 670	8 529	-
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych, razem	84 892	2 481	144 888	-	232 261	9 851	(351)

Koncentracja ryzyka

Zaangażowanie w skarbowe papiery wartościowe wyemitowane przez Ministerstwo Finansów Rzeczypospolitej Polskiej - na dzień 31 grudnia 2010 roku zaangażowanie Grupy PZU w skarbowe papiery wartościowe wyemitowane przez Ministerstwo Finansów Rzeczypospolitej Polskiej wraz z transakcjami warunkowymi na tych papierach wynosiło 35.350 mln zł (na dzień 31 grudnia 2009 roku 37.803 mln zł), co stanowiło 78,0% wartości aktywów finansowych (na dzień 31 grudnia 2009 roku 78,4%).

Zaangażowanie Grupy PZU w akcje notowane na GPW - na dzień 31 grudnia 2010 roku zaangażowanie Grupy PZU w akcje notowane na GPW wynosiło 3.034 mln zł, (na dzień 31 grudnia 2009 roku 2.693 mln zł), co stanowiło 6,7% wartości aktywów finansowych (na dzień 31 grudnia 2009 – 5,6%) oraz 98,4% zaangażowania w notowane instrumenty kapitałowe (na dzień 31 grudnia 2009 – 99,3%).

Zaangażowanie w aktywa PKO BP SA - zaangażowanie w aktywa związane z jednym bankiem było najwyższe w przypadku Banku PKO BP SA. Na dzień 31 grudnia 2010 roku łączne zaangażowanie w depozyty bankowe, obligacje i akcje tego banku wyniosło 2.114 mln zł (na dzień 31 grudnia 2009 roku 2.660 mln zł).

Ogólne zaangażowanie w depozyty bankowe, dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez banki, akcje banków oraz transakcje IRS i opcje przeprowadzane z bankami wynosiło 4.794 mln zł (na dzień 31 grudnia 2009 roku 6.191 mln zł), co stanowiło 10,6% wartości lokat finansowych (na dzień 31 grudnia 2009 roku 12,8%).

Zaangażowanie w aktywa i zobowiązania denominowane w polskim złotym - aktywa finansowe denominowane w polskim złotym na dzień 31 grudnia 2010 roku stanowiły 97,4% wszystkich aktywów finansowych (na dzień 31 grudnia 2009 roku 98,1%).

Portfel kontraktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych, dla których ryzyko lokaty ponosi klient stanowił na koniec 2010 roku 7,8% aktywów finansowych Grupy PZU (6,5% w 2009).

7.4.2.1. Ryzyko stopy procentowej

Stopień narażenia na ryzyko

W tabeli poniżej zostały zaprezentowane efektywne stopy procentowe w odniesieniu do aktywów finansowych Grupy PZU, dla których ryzyko ponosi zakład ubezpieczeń.

Średnia efektywna stopa procentowa ważona wyceną aktywów wg skorygowanej ceny nabycia na 31 grudnia 2010	PLN	USD	EUR	LTL	UAH
Aktywa finansowe					
1. Dłużne instrumenty finansowe, w tym:					
- utrzymywane do terminu wymagalności	6,1%	nd.	3,8%	12,7%	nd.
- dostępne do sprzedaży	5,0%	nd.	2,5%	nd.	25,3%
2. Pożyczki	3,9%	4,3%	0,7%	5,8%	9,4%
Zobowiązania					
Kontrakty inwestycyjne	4,1%	nd.	nd.	nd.	nd.
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.

Średnia efektywna stopa procentowa ważona wyceną aktywów wg skorygowanej ceny nabycia na 31 grudnia 2009	PLN	USD	EUR	LTL	UAH
Aktywa finansowe					
1. Dłużne instrumenty finansowe, w tym:					
- utrzymywane do terminu wymagalności	6,0%	nd.	5,1%	7,9%	nd.
- dostępne do sprzedaży	5,5%	nd.	1,8%	nd.	25,4%
2. Pożyczki	4,3%	8,7%	0,7%	9,9%	20,6%
Zobowiązania					
Kontrakty inwestycyjne	4,8%	nd.	nd.	nd.	nd.
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	4,0%	nd.	nd.	nd.	nd.

Analiza wrażliwości

W tabeli poniżej został zaprezentowany test wrażliwości portfela aktywów finansowych Grupy PZU, w odniesieniu do aktywów finansowych, dla których ryzyko ponosi zakład ubezpieczeń.

Zmiana wartości portfela (w mln zł)	31 grudnia 2010		31 grudnia 2009	
	Wpływ na wynik finansowy netto	Wpływ na kapitały własne	Wpływ na wynik finansowy netto	Wpływ na kapitały własne
spadek rynkowych stóp proc. o 100 pb.	156	299	88	238
wzrost rynkowych stóp proc. o 100 pb.	(149)	(283)	(83)	(227)

Powyższe testy wrażliwości nie zawierają wpływu zmian stóp procentowych dla prezentowanych w zobowiązaniach kontraktów ubezpieczeniowych ani inwestycyjnych. Analiza wpływu zmiany stopy technicznej na wycenę kontraktów ubezpieczeniowych oraz inwestycyjnych została zaprezentowana w punkcie 7.4.1.

Wzrost wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na koniec 2010 roku w porównaniu ze stanem na koniec 2009 roku spowodowany był przez wzrost duracji portfela dłużnych papierów wartościowych i wzrost zaangażowania w instrumenty pochodne narażone na ryzyko stóp procentowych.

7.4.2.2. Ryzyko walutowe

Stopień narażenia na ryzyko

Informacja o narażeniu na ryzyko walutowe w podziale na klasy instrumentów finansowych została zaprezentowana w punkcie 13.

Analiza wrażliwości

W tabeli poniżej został zaprezentowany test wrażliwości portfela aktywów finansowych Grupy PZU, w odniesieniu do aktywów finansowych, dla których ryzyko ponosi zakład ubezpieczeń.

Zmiana wartości portfela (w mln zł)	31 grudnia 2010		31 grudnia 2009	
	Wpływ na wynik finansowy netto	Wpływ na kapitały własne	Wpływ na wynik finansowy netto	Wpływ na kapitały własne
wzrost kursów walut obcych wobec PLN o 20%	167	167	152	152
spadek kursów walut obcych wobec PLN o 20%	(167)	(167)	(152)	(152)

W skład aktywów finansowych narażonych na ryzyko kursów walutowych wchodziły transakcje depozytowe oraz dłużne papiery wartościowe które stanowią zabezpieczenie realizacji wydatków z tytułu rezerw techniczno - ubezpieczeniowych denominowanych w walutach obcych, zaangażowania w instrumenty kapitałowe notowane na giełdach innych niż GPW, zaangażowania w instrumenty pochodne denominowane w walutach obcych oraz aktywa finansowe konsolidowanych spółek ubezpieczeniowych na Litwie i Ukrainie. Wzrost wrażliwości na ryzyko kursów walutowych na koniec 2010 roku w stosunku do 2009, spowodowany jest głównie przez wzrost zaangażowania w lokaty (instrumenty pochodne, akcje notowane) denominowane w walutach obcych nie stanowiące pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

7.4.2.3. Inne ryzyko cenowe

Stopień narażenia na ryzyko

Wartość portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy została zaprezentowana odpowiednio w punktach 13.2 oraz 13.3.

Analiza wrażliwości

W tabeli poniżej został zaprezentowany test wrażliwości portfela aktywów finansowych Grupy PZU, w odniesieniu do aktywów finansowych, dla których ryzyko ponosi zakład ubezpieczeń. Ujawnione wartości dotyczą wpływu zmiany cen instrumentów kapitałowych.

Zmiana wartości portfela (w mln zł)	31 grudnia 2010		31 grudnia 2009	
	Wpływ na wynik finansowy netto	Wpływ na kapitały własne	Wpływ na wynik finansowy netto	Wpływ na kapitały własne
wzrost wyceny notowanych instrumentów kapitałowych o 20%	283	416	231	371
spadek wyceny notowanych instrumentów kapitałowych o 20%	(283)	(416)	(239)	(379)

Wzrost wrażliwości portfela aktywów finansowych na zmiany wyceny notowanych instrumentów kapitałowych na koniec 2010 roku, w porównaniu do 2009 roku wynika z większego zaangażowania w instrumenty kapitałowe narażone na inne ryzyko cenowe.

7.4.3. Ryzyko kredytowe

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w PZU i PZU Życie wynika bezpośrednio z działalności lokacyjnej, działalności w segmencie ubezpieczeń finansowych i gwarancji, a także umów reasekuracji oraz działalności bancassurance. W PZU i PZU Życie wyróżnia się trzy rodzaje ekspozycji na ryzyko kredytowe:

- ryzyko bankructwa emitenta instrumentów finansowych, w które PZU i PZU Życie inwestują lub którymi obracają, np. obligacje korporacyjne,
- ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta PZU i PZU Życie, np. reasekuracja lub pozagiełdowe instrumenty pochodne oraz działalność bancassurance oraz
- ryzyko niewykonania zobowiązania klienta PZU wobec osoby trzeciej, np. ubezpieczenia wiarygodności pieniężnych, gwarancje ubezpieczeniowe.

Działalność inwestycyjna

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym wynikającym z działalności inwestycyjnej zostały zdefiniowane w *Regulaminach działalności lokacyjnej i Zasadach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji w bankach oraz Metodologii przyznawania limitów inwestycyjnych dla instrumentów dłużnych emitowanych przez przedsiębiorstwa i jednostki samorządu terytorialnego*.

Limity w zakresie ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji ustalane są przez KRK.

Limity dla banków ustalane są w odniesieniu do wielkości zaangażowania. Każdy wniosek dotyczący limitów, przed zatwierdzeniem, jest opiniowany przez Zespół Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym BRY, który jest również odpowiedzialny za aktualizację ratingu wewnętrznego każdego banku. Podczas ustalania limitów bierze się pod uwagę łączne zaangażowanie PZU oraz PZU Życie, jednakże limity są wyznaczone dla każdej spółki osobno. Limity dla PZU i PZU Życie mają charakter limitów zaangażowania wobec banków (cały portfel) oraz pojedynczego banku lub/i grupy kapitałowej (zarówno limity kredytowe, jak i limity koncentracji). Przy ustalaniu limitów uwzględniane są m.in. sytuacja makroekonomiczna, bieżąca rentowność portfela, wysokość marż kredytowych oraz wielkość nadwyżki kapitałowej PZU lub PZU Życie. Monitoring wykorzystania limitów zarówno w zakresie limitów ryzyka kredytowego jak i ryzyka koncentracji dokonywany jest przez BRY w cyklach dziennych z wyjątkiem limitów dla Biura Bancassurance, które monitorowane są w trybie tygodniowym. O przekroczeniach informowana jest dana jednostka oraz Zarząd spółki, w takiej sytuacji jednostka zobligowana jest do przygotowania i przedstawienia planu obniżenia zaangażowania na najbliższym posiedzeniu KRK.

Za limity zaangażowania dla podmiotów nie będących instytucją finansową, do wysokości 100 mln zł łącznie dla PZU i PZU Życie odpowiada KI. W przypadku limitów o wartości większej niż 100 mln zł konieczna jest zgoda Zarządów. Limity są ustalane na podstawie ratingów wewnętrznych i wynikają wprost z ratingu, który został ustalony dla danego podmiotu. Limity są ustalane na poziomie podmiotu (emitenta) lub programu i są wyrażone w procentowym udziale w wartości nominalnej danego programu, jednakże nie są większe niż wyznaczony limit bezwarunkowy (wyrażony w ujęciu wartościowym). BRY przeprowadza monitoring wykorzystania tychże limitów.

W zakresie oceny ryzyka kredytowego danego podmiotu wyznaczane są wewnętrzne ratingi kredytowe (podejście do wyznaczania ratingu różni się w zależności od typu podmiotu), które są oparte na analizie ilościowej oraz jakościowej. Ratingi stanowią również podstawę do wyznaczania limitów. W celu monitorowania jakości kredytowej danych podmiotów dokonywana jest aktualizacja ratingu nie rzadziej niż co pół roku (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego raz w roku).

W odniesieniu do papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa nie wprowadzono limitów zaangażowania, uznając je za najbezpieczniejsze instrumenty dostępne dla Grupy PZU.

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

W tabeli poniżej została zaprezentowana ekspozycja na ryzyko kredytowe aktywów obciążonych ryzykiem kredytowym w poszczególnych kategoriach ratingów Fitch (w przypadku braku ratingu agencji Fitch zastosowano rating agencji Standard&Poors lub Moody's). Ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikające z transakcji warunkowych została przedstawiona jako ekspozycja wobec emitenta tych papierów.

Poniższa tabela prezentuje maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe pozostałych aktywów. W zestawieniu nie uwzględniono aktywów na pokrycie zobowiązań wynikających z kontraktów ubezpieczeniowych oraz inwestycyjnych na ryzyko klienta.

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym na 31 grudnia 2010 (w mln zł)	AAA	AA	A	BBB	BB	Brak ratingu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	679	-	32 951	304	-	2	33 936
Depozyty bankowe i transakcje warunkowe na skarbowych papierach wartościowych	-	53	3 198	575	8	254	4 088
Pożyczki hipoteczne	-	-	-	-	-	17	17
Instrumenty pochodne	-	94	11	-	-	-	105
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych netto	4	329	299	20	-	45	697
Należności z tytułu reasekuracji	1	68	43	2	-	8	122
Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym, razem	684	544	36 502	901	8	326	38 965

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym na 31 grudnia 2009 (w mln zł)	AAA	AA	A	BBB	BB	Brak ratingu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	861	70	36 217	321	5	11	37 485
Depozyty bankowe i transakcje warunkowe na skarbowych papierach wartościowych	-	60	1 759	2 345	59	52	4 275
Pożyczki	-	-	-	-	-	21	21
Instrumenty pochodne	-	1	11	-	-	-	12
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych netto	12	329	280	17	-	35	673
Należności z tytułu reasekuracji	1	8	10	1	-	6	26
Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym, razem	874	468	38 277	2 684	64	125	42 492

W tabeli poniżej przedstawiono współczynniki ryzyka kredytowego wykorzystywane do wyliczenia wielkości ryzyka kredytowego.

Ratingi Standard&Poor's	AAA	AA	A	BBB	BB	Brak ratingu*
Współczynnik (%) rok 2010	0,82	0,74	1,97	5,60	17,45	30,82
Współczynnik (%) rok 2009	0,70	0,70	1,70	4,40	14,60	30,40

*W przypadku zaangażowania w pożyczki hipoteczne bez ratingu przyjęto współczynnik w wysokości 2%.

Wielkość ryzyka kredytowego na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 876 mln zł (31 grudnia 2009 roku: 826 mln zł; przy zastosowaniu współczynników z 31 grudnia 2010 roku wartość ta wyniosłaby 965 mln zł).

Ubezpieczenia finansowe i gwarancje

Ryzyko kredytowe wynikające z działalności w sektorze ubezpieczeń finansowych i gwarancji (głównie kontraktowych zabezpieczających właściwe wykonanie zobowiązań wynikających z zawartego kontraktu oraz gwarancji celnych na bazie Kodeksu Celnego) związane jest przede wszystkim z niebezpieczeństwem niewywiązania się klienta PZU ze zobowiązań wobec osoby trzeciej.

Funkcja kontrolna w zakresie monitorowania ryzyka, niezależna od funkcji sprzedaży, jest ustanowiona na trzech poziomach. Pierwszym poziomem jest ocena ryzyka ubezpieczeń finansowych (*ang. underwriting*). Drugim poziomem jest poziom portfelowy realizowany przez Biuro Ubezpieczeń Finansowych („BUF”). BUF dokonuje analizy zmian wartości ekspozycji jak również szkodowości portfela pod kątem wartości i ilości oraz dokonuje analizy koncentracji i zaangażowania w jeden podmiot i grupę kapitałową. Trzecim poziomem jest KRUFiG.

Apetyt na ryzyko w zakresie podejmowanego ryzyka jest określany przez KRUFiG w postaci zatwierdzenia granicznych wartości zaangażowania kredytowego w podziale na ekspozycję, portfel, linie produktowe, jednostki terenowe PZU oraz pojedyncze ryzyko i grupę kapitałową.

Jednostką odpowiedzialną za bieżącą kontrolę ryzyka kredytowego jest BUF. Zarządzanie ryzykiem prowadzone jest na trzech poziomach – na poziomie portfela, produktu i na poziomie indywidualnym.

Na poziomie portfela określone i monitorowane są graniczne wartości ekspozycji. Dodatkowym elementem ograniczającym ryzyko jest obligatoryjna umowa reasekuracyjna chroniąca portfel ubezpieczeń finansowych. Poziom cesji, pojemność umowy i zakres ochrony są istotnymi elementami brany pod uwagę w procesie zarządzania ryzykiem.

Na podstawie wysokości ekspozycji gwarancji ubezpieczeniowych, ubezpieczenia wierzytelności pieniężnych i ubezpieczenia kredytów bankowych oraz z uwzględnieniem zapisów ochrony reasekuracyjnej szacowana jest również wartość maksymalnego wolumenu szkód na zachowku PZU. Dodatkowo do oceny tej wykorzystywany jest model symulacyjny, na podstawie którego szacowane są wartość zagrożona (VaR) oraz wartość zagrożona liczona w oparciu o ogon rozkładu (TVaR, Tail Value at Risk) dla gwarancji oraz ubezpieczenia wierzytelności pieniężnych.

Na poziomie produktowym BUF zarządza ryzykiem poprzez:

- tworzenie oraz modyfikację procedur i narzędzi do oceny i monitoringu ryzyka,
- wprowadzanie nowych, modyfikację lub wycofanie oferowanych produktów,
- określanie minimalnych poziomów stóp stawek dla linii produktowych zapewniających realizację marży adekwatnej do ponoszonego ryzyka,
- określanie minimalnych wymogów w zakresie zabezpieczeń prawnych.

Na poziomie indywidualnym przy ocenie danego klienta na etapie rozpatrywania wniosku są wykorzystywane arkusze scoringowe (dla których ustanowiono punkty odcięcia – *ang. cut-off point*), jak również określa się poziom zabezpieczeń adekwatny do ponoszonego ryzyka, co przekłada się na kompleksową ocenę ryzyka podmiotu pod kątem czynników ilościowych, jakościowych i ryzyka transakcji.

Ważnym elementem kontroli ryzyka jest cykliczny monitoring ryzyka dotyczący:

- ekspozycji portfela z podziałem na: gwarancje ubezpieczeniowe, ubezpieczenie wierzytelności pieniężnych, ubezpieczenia bankowe;
- ekspozycji ryzyka w danym Oddziale Regionalnym PZU w celu oceny koncentracji terytorialnej (oddziałowej);
- zaangażowania w podmiot (pojedynczego klienta) i grupę kapitałową oraz zabezpieczeń prawnych;
- rentowności prowadzonej działalności na poziomie rachunku technicznego, linii produktowych i pojedynczych umów.

Stopień narażenia na ryzyko

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe wynikające z gwarancji ubezpieczeniowych wyrażone kwotą sum ubezpieczeniowych na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosło 2.157 mln zł (na dzień 31 grudnia 2009 roku – 2.214 mln zł).

Reasekuracja (z perspektywy ryzyka kredytowego reasekuratora)

W celu ograniczenia zobowiązań wynikających z podstawowej działalności PZU i PZU Życie zawierane są umowy reasekuracyjne o charakterze nieproporcjonalnym oraz proporcjonalnym. Działalność ta jest narażona na ryzyko kredytowe związane z ryzykiem ewentualnego niewykonania zobowiązania przez reasekuratora.

Ocena reasekuratorów, pod kątem ich jakości kredytowej, dokonywana jest na podstawie danych rynkowych, danych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych np.: z S&P, a także na podstawie modelu wewnętrznego. Model dzieli reasekuratorów na kilka klas w zależności od poziomu szacowanego ryzyka. Akceptowane są tylko te podmioty, których ryzyko jest niższe niż ustalony punkt odcięcia. Akceptacja nie jest automatyczna, a analiza jest uzupełniana o ocenę dokonaną przez brokerów reasekuracyjnych. W ramach monitoringu ryzyka kredytowego ocena danego podmiotu dokonana na podstawie modelu jest aktualizowana raz na kwartał. Dodatkowo wykonywane są testy warunków skrajnych (stress-test) w oparciu o model wewnętrzny.

Poniższe tabele przedstawiają listę ważniejszych reasekuratorów, z którymi współpracowały spółki Grupy PZU, wraz z udziałem reasekuratorów w rezerwach technicznych netto oraz ratingiem Standard&Poor's.

Reasekurator	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (netto) na dzień 31 grudnia 2010	Rating Standard&Poor's wg stanu na dzień 31 grudnia 2010	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (netto) na dzień 31 grudnia 2009	Rating Standard&Poor's wg stanu na dzień 31 grudnia 2009
Axa France Iard - Aai Reassurance	202 663	AA-	241 311	AA
Swiss Reinsurance Company	73 499	A+	141 053	A+
Scor Switzerland Ltd	27 966	A	7 213	A
Hannover Re Bermuda Ltd	25 534	AA-	-	AA-
Munich Reinsurance Company	25 083	AA-	24 352	AA-
Hannover Ruckversicherung Ag	23 759	AA-	16 436	AA-
Scor Global P&C SE	21 717	A	22 233	A
Polskie Towarzystwo Reasekuracji SA	19 150	BBB+	15 850	BBB
Everest Reinsurance Company	16 883	A+	17 789	A+
Scor Ruckversicherung (Deutschland) AG	15 794	A	16 530	A
Transatlantic Reinsurance Company	12 659	A+	10 218	A+
Scor Global P&C (Ex Sorema)	12 244	A	18 145	A
Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA	11 879	brak ratingu	69	brak ratingu
Chubb Insurance Company Of Europe	10 016	AA	-	AA
Partner Reinsurance Europe Limited, Zurich Branch	9 179	AA-	32 483	AA-
Mapfre Re Compania De Reaseguros SA, Munich Branch	9 168	AA	1 511	AA
Munich Reinsurance Company (Ex Victoria Ruck)	8 699	AA-	9 051	AA-
General Reinsurance Ag, Vienna Branch	8 160	AA+	7 404	AAA
Tuir Allianz Polska SA	8 020	brak ratingu	1 889	brak ratingu
The Toa Reinsurance Company Limited	7 633	A+	48	A+
Endurance Speciality Insurance Ltd	7 017	A	204	A
Financial Insurance Company Limited (Genworth Financial)	6 952	A-	12 570	A-
Gothaer Finanzholding Ag	6 892	brak ratingu	57	brak ratingu
Compagnie Generale Reassurance Monte-Carlo	5 687	brak ratingu	10 025	brak ratingu
Pozostali	195 596	n.d.	141 872	n.d.
Razem	771 850		748 313	

7.4.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest ryzykiem wystąpienia trudności w wypełnieniu obowiązków wynikających z zobowiązań finansowych, których rozliczenie następuje poprzez dostarczenie środków pieniężnych lub innego rodzaju aktywów finansowych.

Źródłem ryzyka płynności finansowej w PZU i PZU Życie jest możliwość wystąpienia trzech rodzajów zdarzeń:

- niedobór środków płynnych w stosunku do bieżących potrzeb,
- brak płynności posiadanych instrumentów finansowych w portfelu każdej spółki,
- strukturalne niedopasowanie zapadalności aktywów do wymagalności zobowiązań.

W procesie zarządzaniem ryzykiem płynności PZU i PZU Życie kontrolują płynność w wymiarze krótkoterminowym, średnioterminowym oraz długoterminowym.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności krótkoterminowej w PZU i PZU Życie utrzymywane są środki w portfelu płynnościowym oraz walutowym w wysokości nie mniejszej niż wyznaczony dla nich limit. Ponadto obie spółki posiadają wsparcie w postaci otwartych linii kredytowych w bankach. W odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności średnioterminowej w PZU i PZU Życie utrzymywane są portfele lokat o dużej płynności finansowej. Ponadto wdrożono scentralizowany proces zarządzania płynnością poszczególnych portfeli zarządzanych przez PZU AM. Ograniczanie ryzyka płynności finansowej długoterminowej w PZU i PZU Życie jest realizowane poprzez system limitów luk płynnościowych (zarówno w PLN jak i w walutach obcych).

Pomiar ryzyka płynności w PZU i PZU Życie dokonywany jest poprzez oszacowanie niedoborów środków pieniężnych na wypłaty zobowiązań. Oszacowanie to dokonywane jest na podstawie zestawu analiz obejmujących m.in. luki płynności (niedopasowania przepływów netto), analizy rozkładu wydatków z działalności operacyjnej, dokonywanych w krótkich okresach, analizy niedopasowania walutowego, jak również analizy zapotrzebowania na środki w terminie do jednego miesiąca, zgłoszonego przez inne jednostki organizacyjne.

PZU i PZU Życie zarządzają dopasowaniem aktywów do zobowiązań (Asset and Liabilities Management, ALM), czyli dopasowaniem struktury lokat finansowych na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (RTU) do charakteru RTU oraz minimalizację związanych z tym ryzyk. Proces ALM opiera się również na możliwie najlepszym zagwarantowaniu zdolności do wypłaty świadczeń i odszkodowań także w niesprzyjających scenariuszach ekonomicznych. Realizacja tych założeń jest dokonywana za pomocą wydzielenia portfela aktywów o najwyższym poziomie bezpieczeństwa oraz profilu ryzyka rynkowego dopasowanego do RTU (Portfel ALM). Proces ALM jest określany przez KZAP i jest regulowany przez *Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA i Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA* oraz *Zasady dopasowania aktywów do zobowiązań PZU SA* i *Zasady dopasowania aktywów do zobowiązań PZU Życie SA*. KZAP dokonuje wyboru instrumentów finansowych do portfela ALM na podstawie kryteriów takich jak: bezpieczeństwo aktywów, dopasowanie terminów, rodzaj lokat, dywersyfikacja, charakter przepływów z tytułu RTU. Dodatkowo lokaty na pokrycie RTU są dokonywane odrębnie w każdej walucie odpowiadającej walucie RTU jak również wartość portfela jest podwyższana w stosunku do wartości RTU w celu uwzględnienia potencjalnej utraty wartości rynkowej portfela. KZAP dokonuje przeglądu polityki ALM co najmniej raz w roku.

Zabezpieczenie płynności operacyjnej

W celu ograniczenia ryzyka płynności, wykorzystywany jest limit minimalnego zaangażowania środków pieniężnych w depozyty i transakcje warunkowe na skarbowych dłużnych papierach wartościowych o okresie trwania do 1 miesiąca oraz w skarbowe papiery wartościowe. Na 31 grudnia 2010 roku limit ten wynosił 149 mln zł dla PZU i 126 mln zł dla PZU Życie (na 31 grudnia 2009 roku: 170 mln zł dla PZU i 131 mln zł PZU Życie).

Dodatkowym zabezpieczeniem płynności operacyjnej w PZU i PZU Życie jest limit minimalnej luki płynnościowej dla portfela indeksowego ryzyka stóp procentowych. Limit ten stanowi minimalną wartość przepływów z portfela zapadających w okresie do 1 roku. Kolejnym zabezpieczeniem jest lokowanie środków w aktywa o najwyższej płynności (w Polsce takimi aktywami są głównie obligacje skarbowe i bony skarbowe).

Stopień narażenia na ryzyko

Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

W tabeli poniżej zostało zaprezentowane dopasowanie przepływów finansowych wynikających z rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych oraz aktywów stanowiących ich pokrycie.

Wyszczególnienie	Przewidywana wartość przepływów pieniężnych (w mln zł)				
	do 3 miesiące	powyżej 3 miesiące do 6 miesięcy	powyżej 6 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
A. Prognozowane wydatki netto wynikające z umów ubezpieczenia zawartych do końca okresu sprawozdawczego	(1 371)	(1 008)	(1 446)	(3 587)	(7 778)
(I + II)					
I. Wydatki	(1 379)	(1 014)	(1 452)	(3 603)	(7 823)
II. Wpływy	8	6	6	16	45
B. Wpływy z tytułu aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 559	1 511	1 784	11 280	4 010
I. Przyszłe wpływy, których wartość jest znana na koniec okresu sprawozdawczego	1 382	1 334	1 414	10 895	3 253
- Obligacje Skarbu Państwa	549	1 152	1 047	10 707	3 093
- Bony skarbowe	-	-	-	-	-
- Inne dłużne papiery wartościowe	-	17	240	12	110
- Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	268	17	15	-	-
- Należności	563	52	17	7	11
- Pozostałe, w tym:	2	96	95	169	39
- udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	2	96	95	169	39
II. Przyszłe wpływy, których wartość zależy bezpośrednio od rynkowych stóp procentowych lub innych wskaźników i nie jest znana na koniec okresu sprawozdawczego	177	177	370	385	704
- Obligacje Skarbu Państwa	-	-	16	67	626
- Inne dłużne papiery wartościowe	-	-	-	3	2
- Akcje notowane na rynku regulowanym	177	177	354	315	76
- Pozostałe	-	-	-	-	-
III. Wpływy z pozostałych aktywów	-	-	-	-	53
C. Saldo prognozowanych przepływów (A + B)	188	503	338	7 693	(3 768)
D. Saldo skumulowanych przepływów	188	691	1 029	8 722	4 954

Prognozowane przepływy netto wynikające z umów ubezpieczeń majątkowych i osobowych zawartych do końca okresu sprawozdawczego zostały wyznaczone metodami statystyki i matematyki aktuarialnej z uwzględnieniem danych historycznych. Wpływy zostały skalkulowane w oparciu o składkę brutto. W wydatkach ujęte zostały wszystkie prognozowane koszty, jakie zakład ubezpieczeń poniesie w związku z zawartymi umowami ubezpieczenia. Przyszłe przepływy z aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych przedstawiono w wysokości nominalnej wartości prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych, w podziale na okres, w którym nastąpi przepływ pieniężny. W przypadku dłużnych papierów wartościowych, pożyczek i lokat terminowych uwzględniono wszystkie przepływy, które nastąpią do dnia wykupu papieru wartościowego, likwidacji lokaty bądź spłaty pożyczki. Akcje i jednostki uczestnictwa zostały zaprezentowane w okresach przewidywanej ich sprzedaży lub odkupu.

Saldo skumulowanych przepływów w ubezpieczeniach majątkowych zwiększyło się z 1.975 mln zł na koniec 2009 roku do 4.954 mln zł na koniec 2010 roku, co było spowodowane zwiększeniem prognozowanych wpływów z tytułu aktywów na pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych o 3.712 mln i zmniejszeniem prognozowanych przepływów netto wynikających z umów ubezpieczenia o 733 mln.

Miarą niedopasowania terminów dat zapadalności aktywów (lokat) oraz wymagalności zobowiązań (rezerw techniczno – ubezpieczeniowych) jest luka duracji. Duracja lokat w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych wynosiła 3,1 (2,8 w 2009 roku) natomiast duracja rezerw techniczno - ubezpieczeniowych 4,0 (4,1 w 2009 roku).

Ubezpieczenia na życie

W tabeli poniżej zostało zaprezentowane dopasowanie przepływów finansowych wynikających z rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i zobowiązań z tytułu kontraktów inwestycyjnych oraz aktywów stanowiących ich pokrycie w PZU Życie. Tabela ta nie obejmuje przepływów związanych z produktami ubezpieczeniowymi i kontraktami inwestycyjnymi, dla których ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający.

Wyszczególnienie	Przewidywana wartość przepływów pieniężnych (w mln zł)					
	do 6 miesięcy	powyżej 6 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat do 10 lat	powyżej 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat
A. Prognozowane wydatki netto wynikające z umów ubezpieczenia i kontraktów inwestycyjnych zawartych do końca okresu sprawozdawczego (I + II)	(1 069)	(1 910)	(916)	(1 426)	(3 435)	(6 937)
I. Wydatki	(1 963)	(2 782)	(7 077)	(7 466)	(11 512)	(13 408)
II. Wpływy	894	872	6 161	6 040	8 077	6 471
B. Wpływy z tytułu aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	2 049	3 467	12 852	4 108	3 949	540
I. Przyszłe wpływy, których wartość jest znana na koniec okresu sprawozdawczego	1 612	3 464	12 838	4 062	3 897	540
- Obligacje Skarbu Państwa	1 112	1 501	12 833	4 055	3 871	540
- Bony skarbowe	-	-	-	-	-	-
- Inne dłużne papiery wartościowe	71	240	5	7	26	-
- Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	375	1 723	-	-	-	-
- Należności	54	-	-	-	-	-
II. Przyszłe wpływy, których wartość zależy bezpośrednio od rynkowych stóp procentowych lub innych wskaźników i nie jest znana na koniec okresu sprawozdawczego	437	3	14	46	52	-
- Obligacje Skarbu Państwa	-	3	14	46	52	-
- Inne dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
- Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	437	-	-	-	-	-
III. Wpływy z pozostałych aktywów	-	-	-	-	-	-
C. Saldo prognozowanych przepływów (A + B)	980	1 557	11 936	2 682	514	(6 397)
D. Saldo skumulowanych przepływów	980	2 537	14 473	17 155	17 669	11 272

Prognoza przyszłych świadczeń oraz przyszłych składek netto w ubezpieczeniach na życie opracowana została przy uwzględnieniu założeń dotyczących współczynników śmiertelności, współczynników wypadkowości i urodzenia dzieci, rezygnacji ubezpieczonych, prognozowanych świadczeń, prognozowanych wpływów z tytułu składek netto. Przyszłe przepływy z aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie przedstawiono w wysokości nominalnej wartości prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych w podziale na okres, w którym nastąpi przepływ pieniężny. W przypadku dłużnych papierów wartościowych, pożyczek i lokat terminowych uwzględniono wszystkie przepływy, które nastąpią do dnia wykupu papieru wartościowego, likwidacji lokaty bądź spłaty pożyczki. Akcje i jednostki uczestnictwa zostały zaprezentowane w okresach przewidywanej ich sprzedaży lub odkupu.

Niedopasowanie w ostatnich okresach wynika z ograniczonej dostępności na polskim rynku finansowym aktywów o tak długim okresie życia, co generuje ryzyko reinwestycji, które jest zarządzane z wykorzystaniem używanych w PZU Życie modeli ALM.

Saldo skumulowanych przepływów w PZU Życie zwiększyło się z 10.925 mln zł na koniec 2009 roku do 11.272 mln zł na koniec 2010 roku, co spowodowane było zmniejszeniem prognozowanych

przepływów netto wynikających z umów ubezpieczenia i kontraktów inwestycyjnych o 839 mln i zmniejszeniem prognozowanych wpływów z tytułu aktywów na pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych o 492 mln.

Miarą niedopasowania terminów dat zapadalności aktywów (lokat) oraz wymagalności zobowiązań (rezerw techniczno – ubezpieczeniowych) jest luka duracji. Duracja lokat w ubezpieczeniach na życie wynosiła 4,1 (4,0 w 2009 roku), podczas gdy duracja rezerw techniczno - ubezpieczeniowych 17,6 (18,4 w 2009 roku).

8. Zarządzanie kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem wiąże się m. in. z monitorowaniem głównych parametrów wypłacalności ubezpieczycieli, np. wysokości środków własnych i stopnia pokrycia nimi marginesu wypłacalności oraz kapitału gwarancyjnego. MSSF nie regulują sposobu wyliczania marginesu wypłacalności oraz środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności.

8.1 Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

W celu wyliczenia wysokości środków własnych PZU aktywa zakładu pomniejsza się o wartości niematerialne i prawne, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, aktywa przeznaczone na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań oraz o posiadane przez ten zakład akcje i inne aktywa finansujące kapitały własne zakładów ubezpieczeń należących do tej samej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej. Tak wyliczoną wartość koryguje się, w proporcji do posiadanych przez PZU udziałów, o sumę nadwyżek lub niedoborów środków własnych podrzędnych zakładów ubezpieczeń nad ich wymogami wypłacalności.

Zasady wyliczania marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego określa Rozporządzenie z dnia 28 listopada 2003 roku w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211 z 2003 roku, poz. 2060 z późn. zm., „Rozporządzenie w sprawie marginesu wypłacalności”). Margines wypłacalności w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych oblicza się na bazie składek lub na bazie przeciętnej rocznej sumy odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych. Dla zakładu ubezpieczeń jako obowiązujący margines wypłacalności przyjmuje się wyższą z dwóch wartości wspomnianych powyżej. W przypadku ubezpieczeń na życie, margines wypłacalności oblicza się na bazie: sumy na ryzyku, wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na życie oraz rezerw składek, a w przypadku umów wypadkowych i chorobowych – wysokości składki.

Kapitał gwarancyjny jest równy większej z wartości: jednej trzeciej marginesu wypłacalności lub minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego określonej w Rozporządzeniu w sprawie marginesu wypłacalności.

Dane finansowe uwzględnione w wyliczeniu środków własnych oraz marginesu wypłacalności zostały ustalone w oparciu o PSR.

Poniżej przedstawiono wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności PZU.

Wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Kapitał własny PZU	11 902 186	10 411 542
Wartości niematerialne i prawne	(63 526)	(49 560)
Wartość udziałów w zakładach ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU	(6 599 272)	(7 463 664)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(276 036)	(213 126)
Wpływ innych zakładów ubezpieczeń należących w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej PZU na wysokość środków własnych PZU:	4 630 089	5 576 452
PZU Życie (100,00%)	4 534 446	5 584 807
Wysokość środków własnych	6 232 554	7 223 775
Margines wypłacalności	1 698 108	1 638 968
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	4 534 446	5 584 807
UAB DK PZU Lietuva (99,76%)	12 313	6 792
Wysokość środków własnych	40 117	39 638
Margines wypłacalności	27 774	32 830
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	12 343	6 808
PrJSC IC PZU Ukraine (100,00%)	76 701	(11 654)
Wysokość środków własnych	93 131	1 697
Margines wypłacalności	16 430	13 351
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	76 701	(11 654)
Pozostałe zakłady ubezpieczeń	6 629	(3 493)
Wysokość środków własnych PZU	9 593 441	8 261 644
Margines wypłacalności PZU	1 338 798	1 338 798
Kapitał gwarancyjny PZU	446 266	446 266
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	8 254 643	6 922 846
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego	9 147 175	7 815 378

8.2 Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

PZU i PZU Życie podlegają regularnej ocenie przez agencje ratingowe. Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. *outlook*), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane spółkom Grupy PZU przez agencję Standard&Poor's wraz z ratingami nadanymi rok wcześniej. Ratingi były aktualne na końcu odpowiednich okresów sprawozdawczych.

Ratingi wydane w 2010 roku są aktualne na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania	Rating oraz perspektywa	Data przyznania
PZU				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	5 lipca 2010	A /stabilna/	16 lipca 2009
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	5 lipca 2010	A /stabilna/	16 lipca 2009
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	5 lipca 2010	A /stabilna/	16 lipca 2009
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	5 lipca 2010	A /stabilna/	16 lipca 2009

9. Wartości niematerialne

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na 31 grudnia 2009 roku wszystkie wartości niematerialne były wytworzone zewnątrz.

Amortyzacja wartości niematerialnych według miejsca wykazania w skonsolidowanych rachunkach zysków i strat	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	480	268
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	1 186	266
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	543	283
Koszty akwizycji	4 671	344
Koszty administracyjne	43 373	41 414
Pozostałe koszty operacyjne	552	276
Koszty działalności inwestycyjnej	89	1
Amortyzacja, razem	50 894	42 852

Zmiana stanu wartości niematerialnych w roku zakończonym 31 grudnia 2010					
	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	Oprogramowanie komputerowe	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne, razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	357 229	243 151	189 543	506	547 278
Zwiększenia (z tytułu):	67 933	59 037	49 798	2	117 733
- zakup	24 676	22 573	49 785	2	74 463
- przeniesienia z aktywów w toku wytwarzania	42 848	36 055	-	-	42 848
- pozostałe	409	409	13	-	422
Zmniejszenia (z tytułu)	(1 603)	(124)	(60 034)	-	(61 637)
- sprzedaż	-	-	-	-	-
- likwidacja	(1 603)	(124)	(15 807)	-	(17 410)
- przeniesienia z aktywów w toku wytwarzania	-	-	(42 848)	-	(42 848)
- pozostałe	-	-	(1 379)	-	(1 379)
Różnice kursowe	(107)	(114)	5	(16)	(118)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	423 452	301 950	179 312	492	603 256
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(281 896)	(212 376)	-	(28)	(281 924)
Zmiany (z tytułu)	(49 094)	(38 097)	-	(72)	(49 166)
- amortyzacja za okres	(50 820)	(38 345)	-	(74)	(50 894)
- likwidacja	1 548	70	-	-	1 548
- różnice kursowe	178	178	-	2	180
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(330 990)	(250 473)	-	(100)	(331 090)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(34 950)	(785)	(145 335)	-	(180 285)
Inne zmiany	-	-	17 186	-	17 186
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(34 950)	(785)	(128 149)	-	(163 099)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	57 512	50 692	51 163	392	109 067

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu wartości niematerialnych w roku zakończonym 31 grudnia 2009

	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	Oprogramow- anie komputerowe	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Inne wartości niema- terialne	Wartości niematerialne, razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	330 191	219 734	173 347	514	504 052
Zwiększenia (z tytułu):	32 536	27 914	46 521	-	79 057
- zakup	16 285	13 702	46 521	-	62 806
- przeniesienia z aktywów w toku wytwarzania	15 603	14 212	-	-	15 603
- pozostałe	648	-	-	-	648
Zmniejszenia (z tytułu):	(5 054)	(4 067)	(30 490)	-	(35 544)
- likwidacja	(3 440)	(2 945)	-	-	(3 440)
- przeniesienia z aktywów w toku wytwarzania	-	-	(15 603)	-	(15 603)
- pozostałe	(1 614)	(1 122)	(14 887)	-	(16 501)
Różnice kursowe	(444)	(430)	165	(8)	(287)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	357 229	243 151	189 543	506	547 278
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(242 664)	(188 103)	-	(27)	(242 691)
Zmiany (z tytułu):	(39 232)	(24 273)	-	(1)	(39 233)
- amortyzacja za okres	(42 851)	(27 567)	-	(1)	(42 852)
- likwidacja	3 289	2 941	-	-	3 289
- różnice kursowe	191	191	-	-	191
- pozostałe	139	162	-	-	139
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(281 896)	(212 376)	-	(28)	(281 924)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(34 950)	(785)	(156 838)	-	(191 788)
Zmiany odniesione na wynik finansowy okresu, w tym odniesione na:	-	-	4 907	-	4 907
- utworzenie odpisów ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	-	-	(1 874)	-	(1 874)
- rozwiązania odpisów ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	-	-	6 781	-	6 781
Inne zmiany	-	-	6 596	-	6 596
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(34 950)	(785)	(145 335)	-	(180 285)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	40 383	29 990	44 208	478	85 069

W pozycji „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości” wykazano m. in. odpisy na:

- całość salda poniesionych nakładów na system GraphTalk w wysokości 116.309 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku 116.309 tys. zł);
- moduł do obsługi ubezpieczeń z funduszem kapitałowym oraz licencji bazowej Graph Talk w wysokości 34.165 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku 34.165 tys. zł);
- projekt Wdrożenie systemu do obsługi ubezpieczeń dla klientów korporacyjnych (CORPO) w wysokości 45 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku 15.852 tys. zł) – w 2010 roku wartość dokonano likwidacji aktywa w ciężar dokonanego wcześniej odpisu z tytułu utraty wartości;
- odpis na projekt Centralnej Bazy Danych Klientów (CBDK) w wysokości 6.255 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku 6.255 tys. zł).

10. Wartość firmy

Wartość firmy	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Wartość firmy - jednostki zależne	8 381	19 631
- PZU CO	5 415	5 415
- PZU Życie	60	60
- PZU Lietuva	2 906	3 015
- PZU Ukraine	-	11 141
Wartość firmy, razem	8 381	19 631

Zmiana stanu wartości firmy	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Wartość firmy brutto na początek okresu	19 631	20 216
Zmiany z tytułu różnic kursowych	404	(585)
Wartość firmy brutto na koniec okresu	20 035	19 631
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-
Zmiany odpisów z tytułu utraty wartości	(11 654)	-
- dokonane w bieżącym okresie	(11 654)	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(11 654)	-
Wartość firmy netto na koniec okresu	8 381	19 631

Możliwość utraty wartości dotyczącej wartości firmy

Test na utratę wartości firmy oparty jest na ocenie wartości odzyskiwalnej poszczególnych spółek. Po przeprowadzeniu ww. testu stwierdzono, że wartości odzyskiwalne dotyczące wartości firmy PZU CO i PZU Lietuva nie są niższe niż ich wartości księgowe i tym samym utrata wartości nie występuje

Wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o wartość użytkową, oszacowaną na podstawie najbardziej aktualnych planów finansowych przy wykorzystaniu poniższych założeń:

- stopa dyskontowa – 4,5% dla PZU CO i 4,4% dla PZU Lietuva 15,4% dla PZU Ukraine;
- okres, na jaki kierownictwo spółki opracowało prognozy finansowe – 1 rok dla PZU CO, 3 lata dla PZU Lietuva oraz 4 lata dla PZU Ukraine;
- wysokość przepływów pieniężnych po ostatnim okresie objętym planem finansowym spółki przyjęto na poziomie równym przepływowi w ostatnim okresie objętym planem finansowym.

Maksymalne stopy dyskontowe, niepowodujące powstania nadwyżki wartości bilansowej inwestycji nad ich wartością odzyskiwalną wynoszą 9,4% dla PZU CO, 15,2% dla PZU Lietuva i 13,8% dla PZU Ukraine.

W przypadku PZU Ukraine przeprowadzony dla celów niniejszego sprawozdania finansowego test na utratę wartości wykazał, że istnieją przesłanki warunkujące dokonanie odpisu wartości firmy dotyczącego PZU Ukraine w pełnej wysokości.

11. Rzeczowe aktywa trwałe

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych w roku zakończonym 31 grudnia 2010						
	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Nierucho- mości	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe, razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	674 078	110 698	39 544	1 178 465	131 039	2 133 824
Zwiększenia (z tytułu):	43 196	6 570	66 930	105 291	23 912	245 899
- zakup	15 738	2 194	66 930	23 578	1 355	109 795
- modernizacje i ulepszenia	1 011	16	-	25 550	1	26 578
- przeniesienie z kategorii nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	30 185	-	30 185
- przeniesienia z aktywów w toku wytwarzania	24 692	4 360	-	25 831	20 506	75 389
- pozostałe	1 755	-	-	147	2 050	3 952
Zmniejszenia (z tytułu):	(40 716)	(22 233)	(77 086)	(119 858)	(10 986)	(270 879)
- sprzedaż	(685)	(22 177)	(20)	(804)	(313)	(23 999)
- likwidacja	(38 669)	(56)	(10)	(7 886)	(9 616)	(56 237)
- przeniesienie do kategorii nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(5)	(87 296)	-	(87 301)
- przeniesienia z aktywów w toku wytwarzania	-	-	(75 389)	-	-	(75 389)
- pozostałe	(1 362)	-	(1 662)	(23 872)	(1 057)	(27 953)
Różnice kursowe	(23)	84	-	(112)	20	(31)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	676 535	95 119	29 388	1 163 786	143 985	2 108 813
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(588 818)	(58 109)	-	(258 482)	(110 414)	(1 015 823)
Zmiany (z tytułu):	(11 517)	4 710	-	(31 425)	1 190	(37 042)
- amortyzacja za okres	(51 734)	(16 444)	-	(42 320)	(8 979)	(119 477)
- sprzedaż	671	21 151	-	403	312	22 537
- likwidacja	38 463	33	-	2 990	8 835	50 321
- przeniesienie do kategorii nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	12 015	-	12 015
- różnice kursowe	40	(30)	-	5	8	23
- pozostałe	1 043	-	-	(4 518)	1 014	(2 461)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(600 335)	(53 399)	-	(289 907)	(109 224)	(1 052 865)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(1 746)	-	(8 625)	(63 819)	-	(74 190)
Zmiany odniesione na wynik finansowy okresu, w tym odniesione na:	-	-	(1 319)	1 890	-	571
- utworzenie odpisów ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	-	-	(1 319)	(1 733)	-	(3 052)
- rozwiązania odpisów ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	-	-	-	3 623	-	3 623
Inne zmiany:	-	-	-	8 082	-	8 082
- różnice kursowe	-	-	-	9	-	9
- przeniesienia do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	8 073	-	8 073
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(1 746)	-	(9 944)	(53 847)	-	(65 537)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	74 454	41 720	19 444	820 032	34 761	990 411

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych w roku zakończonym 31 grudnia 2009

	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Nieruchomości	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe, razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	624 944	93 350	42 766	1 161 928	184 786	2 107 774
Zwiększenia (z tytułu):	105 447	25 399	81 619	25 349	5 848	243 662
- zakup	14 193	6 720	67 211	1 629	3 079	92 832
- modernizacje i ulepszenia	-	-	14 408	5 544	-	19 952
- przeniesienia z aktywów w budowie	35 315	18 679	-	18 176	6 285	78 455
- pozostałe	55 939	-	-	-	(3 516)	52 423
Zmniejszenia (z tytułu):	(55 917)	(7 970)	(84 841)	(8 550)	(59 614)	(216 892)
- sprzedaż	(4 071)	(7 778)	-	(445)	(45)	(12 339)
- likwidacja	(49 690)	(189)	(77)	(2 221)	(6 885)	(59 062)
- przeniesienie do kategorii nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(5 443)	(5 884)	-	(11 327)
- przeniesienia z aktywów w budowie	-	-	(78 455)	-	-	(78 455)
- pozostałe	(2 156)	(3)	(866)	-	(52 684)	(55 709)
Różnice kursowe	(396)	(81)	-	(262)	19	(720)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	674 078	110 698	39 544	1 178 465	131 039	2 133 824
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(527 036)	(47 505)	-	(216 159)	(163 502)	(954 202)
Zmiany (z tytułu):	(61 782)	(10 604)	-	(42 323)	53 088	(61 621)
- amortyzacja za okres	(63 242)	(17 283)	-	(43 914)	(8 463)	(132 902)
- sprzedaż	4 058	6 589	-	69	45	10 761
- likwidacja	49 535	86	-	948	6 743	57 312
- przeniesienie do kategorii nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	223	-	223
- różnice kursowe	271	38	-	30	4	343
- pozostałe	(52 404)	(34)	-	321	54 759	2 642
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(588 818)	(58 109)	-	(258 482)	(110 414)	(1 015 823)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(1 746)	-	(8 743)	(57 522)	-	(68 011)
Zmiany odniesione na wynik finansowy okresu, w tym odniesione na:	-	-	118	(6 297)	-	(6 179)
- utworzenie odpisów ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	-	-	-	(12 264)	-	(12 264)
- rozwiązania odpisów ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	-	-	118	5 967	-	6 085
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(1 746)	-	(8 625)	(63 819)	-	(74 190)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	83 514	52 589	30 919	856 164	20 625	1 043 811

12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Grunty własne	196 666	171 748
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	32 878	31 611
Budynki i budowle	206 015	142 996
Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	5 455	197
Nieruchomości inwestycyjne, razem	441 014	346 552

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu nieruchomości inwestycyjnych	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Wartość księgowa netto na początek okresu	346 552	282 678
Zwiększenia (z tytułu):	68 542	14 223
- zakup	1 329	-
- skapitalizowane modernizacje i ulepszenia	-	2 753
- przeniesienia z nieruchomości przeznaczonych na potrzeby własne	67 208	5 661
- przeniesienie z inwestycji budowlanych	5	5 443
- pozostałe	-	366
Zmniejszenia (z tytułu):	(36 275)	(372)
- sprzedaż i likwidacja	(792)	(372)
- przeniesienia do nieruchomości przeznaczonych na potrzeby własne	(30 185)	-
- pozostałe	(5 298)	-
Zysk (strata) netto z tytułu aktualizacji wyceny do wartości godziwej	62 233	50 023
- odniesiony na wynik finansowy	(573)	30 512
- odniesiony bezpośrednio w kapitały własne	62 806	19 511
Różnice kursowe	(38)	-
Wartość księgowa netto na koniec okresu	441 014	346 552

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wynika z wycen niezależnych rzeczoznawców, posiadających odpowiednie wymagane prawem uprawnienia, przy zastosowaniu metody porównawczej lub metody dochodowej z wykorzystaniem aktualnych wskaźników rynkowych, przeprowadzonych w 2008 i 2010 roku (dla 44% wartości bilansowej wg stanu na 31 grudnia 2009 roku nieruchomości inwestycyjnych wycena została przeprowadzona w styczniu 2010 roku).

13. Aktywa finansowe

W 2010 roku ani w 2009 roku nie dokonano przeklasyfikowania instrumentów finansowych z grup wykazywanych w wartości godziwej do grup wykazywanych wg kosztu lub zamortyzowanego kosztu.

13.1 Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	31 grudnia 2010			31 grudnia 2009		
	Wycena bilansowa	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wycena wg wartości godziwej	Wycena bilansowa	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wycena wg wartości godziwej
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	20 305 758	20 305 758	20 418 147	23 327 568	23 327 568	23 109 959
Dłużne papiery wartościowe	20 305 758	20 305 758	20 418 147	23 327 568	23 327 568	23 109 959
Rządowe	19 687 560	19 687 560	19 786 803	22 724 017	22 724 017	22 469 200
Oprocentowanie stałe	19 687 560	19 687 560	19 786 803	22 407 507	22 407 507	22 152 596
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	316 510	316 510	316 604
Pozostałe	618 198	618 198	631 344	603 551	603 551	640 759
Notowane na rynku regulowanym	445 700	445 700	460 631	428 328	428 328	452 914
Oprocentowanie stałe	445 700	445 700	460 631	428 328	428 328	452 914
Nienotowane na rynku regulowanym	172 498	172 498	170 713	175 223	175 223	187 845
Oprocentowanie stałe	54 718	54 718	54 718	79 998	79 998	81 011
Oprocentowanie zmienne	117 780	117 780	115 995	95 225	95 225	106 834
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem	20 305 758	20 305 758	20 418 147	23 327 568	23 327 568	23 109 959

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	1 858 674	4 353 068
Długoterminowe	18 447 084	18 974 500
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem	20 305 758	23 327 568

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych utrzymywanych do terminu wymagalności wg daty wykupu na dzień 31 grudnia 2010	31 grudnia 2010						Razem
	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	
Dłużne papiery wartościowe	1 858 674	1 538 384	6 199 454	970 944	2 388 035	7 350 267	20 305 758
Rządowe	1 363 049	1 538 384	6 199 454	970 944	2 388 035	7 227 694	19 687 560
- oprocentowanie stałe	1 363 049	1 538 384	6 199 454	970 944	2 388 035	7 227 694	19 687 560
Pozostałe	495 625	-	-	-	-	122 573	618 198
- notowane na rynku regulowanym	440 907	-	-	-	-	4 793	445 700
- oprocentowanie stałe	440 907	-	-	-	-	4 793	445 700
- nienotowane	54 718	-	-	-	-	117 780	172 498
- oprocentowanie stałe	54 718	-	-	-	-	-	54 718
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	117 780	117 780
Razem	1 858 674	1 538 384	6 199 454	970 944	2 388 035	7 350 267	20 305 758

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych utrzymywanych do terminu wymagalności wg daty wykupu na dzień 31 grudnia 2009	31 grudnia 2009						Razem
	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	
Dłużne papiery wartościowe	4 353 068	1 802 886	1 127 318	6 033 671	1 184 515	8 826 110	23 327 568
Rządowe	4 337 402	1 340 323	1 127 318	6 033 671	1 184 515	8 700 788	22 724 017
- oprocentowanie stałe	4 020 892	1 340 323	1 127 318	6 033 671	1 184 515	8 700 788	22 407 507
- oprocentowanie zmienne	316 510	-	-	-	-	-	316 510
Pozostałe	15 666	462 563	-	-	-	125 322	603 551
- notowane na rynku regulowanym	15 666	407 849	-	-	-	4 813	428 328
- oprocentowanie stałe	15 666	407 849	-	-	-	4 813	428 328
- nienotowane	-	54 714	-	-	-	120 509	175 223
- oprocentowanie stałe	-	54 714	-	-	-	25 284	79 998
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	95 225	95 225
Razem	4 353 068	1 802 886	1 127 318	6 033 671	1 184 515	8 826 110	23 327 568

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	31 grudnia 2010				31 grudnia 2009			
	PLN	EUR	LTL	Razem	PLN	EUR	LTL	Razem
Dłużne papiery wartościowe	20 034 449	206 835	64 474	20 305 758	23 129 298	165 129	33 141	23 327 568
Rządowe	19 488 282	134 804	64 474	19 687 560	22 616 168	81 548	26 301	22 724 017
- oprocentowanie stałe	19 488 282	134 804	64 474	19 687 560	22 299 658	81 548	26 301	22 407 507
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	316 510	-	-	316 510
Pozostałe	546 167	72 031	-	618 198	513 130	83 581	6 840	603 551
- notowane na rynku regulowanym	440 907	4 793	-	445 700	407 849	13 639	6 840	428 328
- oprocentowanie stałe	440 907	4 793	-	445 700	407 849	13 639	6 840	428 328
- nienotowane	105 260	67 238	-	172 498	105 281	69 942	-	175 223
- oprocentowanie stałe	54 718	-	-	54 718	79 998	-	-	79 998
- oprocentowanie zmienne	50 542	67 238	-	117 780	25 283	69 942	-	95 225
Razem	20 034 449	206 835	64 474	20 305 758	23 129 298	165 129	33 141	23 327 568

13.2 Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	31 grudnia 2010			31 grudnia 2009		
	Wycena bilansowa	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wycena w wartości godziwej	Wycena bilansowa	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Wycena w wartości godziwej
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	8 492 528	nd.	8 597 955	9 926 704	nd.	10 025 927
Instrumenty kapitałowe	1 309 060	nd.	1 414 487	1 324 807	nd.	1 424 030
Notowane na rynku regulowanym*	868 899	nd.	974 326	909 525	nd.	1 008 748
Nienotowane na rynku regulowanym	440 161	nd.	440 161	415 282	nd.	415 282
Dłużne papiery wartościowe	7 183 468	7 197 769	7 183 468	8 601 897	7 137 188	8 601 897
Rządowe	7 052 769	7 064 542	7 052 769	8 537 465	7 071 598	8 537 465
Oprocentowanie stałe	7 027 713	7 039 399	7 027 713	8 208 297	6 741 438	8 208 297
Oprocentowanie zmienne	25 056	25 143	25 056	329 168	330 160	329 168
Pozostałe	130 699	133 227	130 699	64 432	65 590	64 432
Notowane na rynku regulowanym	39 425	39 014	39 425	15 067	15 137	15 067
Oprocentowanie stałe	24 346	23 885	24 346	-	-	-
Oprocentowanie zmienne	15 079	15 129	15 079	15 067	15 137	15 067
Nienotowane na rynku regulowanym	91 274	94 213	91 274	49 365	50 453	49 365
Oprocentowanie zmienne	91 274	94 213	91 274	49 365	50 453	49 365
Instrumenty, dla których nie można określić wartości godziwej	130 554	nd.	nd.	101 141	nd.	nd.
Instrumenty kapitałowe	130 554	nd.	nd.	101 141	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym**	130 554	nd.	nd.	101 141	nd.	nd.
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem	8 623 082	nd.	nd.	10 027 845	nd.	nd.

* pozycja zawiera akcje w niekonsolidowanym podmiocie zależnym, których wartość bilansowa zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i 31 grudnia 2009 roku wynosiła 42.952 tys. zł, a wartość godziwa odpowiednio 148.379 tys. zł i 142.175 tys. zł.

** pozycja zawiera udziały i akcje w niekonsolidowanych podmiotach podporządkowanych, przedstawionych (łącznie z podstawowymi danymi finansowymi) w punkcie 2.2, których wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 127.313 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku 98.001 tys. zł),

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na 31 grudnia 2009 roku nie ustalono wartości godziwej instrumentów kapitałowych nienotowanych na rynku regulowanym ze względu na niepraktyczność takiego podejścia, a także znaczny margines błędu, jakim takie oszacowania byłyby obarczone.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	1 586 329	1 973 688
Długoterminowe	7 036 753	8 054 157
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem	8 623 082	10 027 845

Instrumenty kapitałowe klasyfikuje się jako długoterminowe, chyba że planowana jest ich sprzedaż w ciągu dwunastu miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

Wartość bilansowa dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2010	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 081 098	2 123 478	1 364 239	426 540	1 098 851	1 089 262	7 183 468
Rządowe	1 066 019	2 123 478	1 320 551	426 540	1 098 851	1 017 330	7 052 769
- oprocentowanie stałe	1 066 019	2 123 478	1 320 551	426 540	1 098 851	992 274	7 027 713
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	25 056	25 056
Pozostałe	15 079	-	43 688	-	-	71 932	130 699
- notowane na rynku regulowanym	15 079	-	-	-	-	24 346	39 425
- oprocentowanie stałe	-	-	-	-	-	24 346	24 346
- oprocentowanie zmienne	15 079	-	-	-	-	-	15 079
- nienotowane	-	-	43 688	-	-	47 586	91 274
- oprocentowanie zmienne	-	-	43 688	-	-	47 586	91 274
Razem	1 081 098	2 123 478	1 364 239	426 540	1 098 851	1 089 262	7 183 468

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Wartość bilansowa dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 529 834	2 344 608	2 304 196	1 329 110	498 741	595 408	8 601 897
Rządowe	1 529 834	2 329 541	2 304 196	1 329 110	498 741	546 043	8 537 465
- oprocentowanie stałe	1 529 834	2 122 624	2 304 196	1 329 110	498 741	423 792	8 208 297
- oprocentowanie zmienne	-	206 917	-	-	-	122 251	329 168
Pozostałe	-	15 067	-	-	-	49 365	64 432
- notowane na rynku regulowanym	-	15 067	-	-	-	-	15 067
- oprocentowanie zmienne	-	15 067	-	-	-	-	15 067
- nienotowane	-	-	-	-	-	49 365	49 365
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	49 365	49 365
Razem	1 529 834	2 344 608	2 304 196	1 329 110	498 741	595 408	8 601 897

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	31 grudnia 2010						31 grudnia 2009					
	PLN	USD	EUR	LTL	UAH	Razem	PLN	USD	EUR	LTL	UAH	Razem
Instrumenty kapitałowe	1 367 912	80	90	40 235	31 297	1 439 614	1 376 065	70	79	40 235	9 499	1 425 948
- notowane na rynku regulowanym	868 899	-	-	-	-	868 899	909 525	-	-	-	-	909 525
- nienotowane na rynku regulowanym	499 013	80	90	40 235	31 297	570 715	466 540	70	79	40 235	9 499	516 423
Dłużne papiery wartościowe	6 816 505	-	365 015	-	1 948	7 183 468	8 159 497	-	440 550	-	1 850	8 601 897
Rządowe	6 685 806	-	365 015	-	1 948	7 052 769	8 095 065	-	440 550	-	1 850	8 537 465
- oprocentowanie stałe	6 660 750	-	365 015	-	1 948	7 027 713	7 765 897	-	440 550	-	1 850	8 208 297
- oprocentowanie zmienne	25 056	-	-	-	-	25 056	329 168	-	-	-	-	329 168
Pozostałe	130 699	-	-	-	-	130 699	64 432	-	-	-	-	64 432
- notowane na rynku regulowanym	39 425	-	-	-	-	39 425	15 067	-	-	-	-	15 067
- oprocentowanie stałe	24 346	-	-	-	-	24 346	-	-	-	-	-	-
- oprocentowanie zmienne	15 079	-	-	-	-	15 079	15 067	-	-	-	-	15 067
- nienotowane	91 274	-	-	-	-	91 274	49 365	-	-	-	-	49 365
- oprocentowanie zmienne	91 274	-	-	-	-	91 274	49 365	-	-	-	-	49 365
Razem	8 184 417	80	365 105	40 235	33 245	8 623 082	9 535 562	70	440 629	40 235	11 349	10 027 845

13.3 Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na 31 grudnia 2009 roku spółki Grupy PZU nie były stronami umów zawierających wbudowane instrumenty pochodne, których charakter i związane z nimi ryzyka nie byłyby ściśle powiązane z umową zasadniczą.

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	6 373 065	5 498 886
Instrumenty kapitałowe	456 181	340 009
Notowane na rynku regulowanym	19 060	6 887
Nienotowane na rynku regulowanym	437 121	333 122
Instrumenty dłużne	5 916 884	5 158 877
Rządowe	5 786 065	5 094 085
Oprocentowanie stałe	5 677 640	4 852 891
Oprocentowanie zmienne	108 425	241 194
Pozostałe	130 819	64 792
Notowane na rynku regulowanym	39 545	15 427
Oprocentowanie stałe	24 466	288
Oprocentowanie zmienne	15 079	15 139
Nienotowane na rynku regulowanym	91 274	49 365
Oprocentowanie zmienne	91 274	49 365
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, razem	6 373 065	5 498 886

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	5 745 187	4 714 745
Instrumenty kapitałowe	3 845 937	3 001 885
Notowane na rynku regulowanym	2 195 887	1 795 234
Nienotowane na rynku regulowanym	1 650 050	1 206 651
Instrumenty dłużne	1 794 049	1 699 137
Rządowe	1 765 125	1 649 374
Oprocentowanie stałe	1 622 191	1 641 849
Oprocentowanie zmienne	142 934	7 525
Pozostałe	28 924	49 763
Notowane na rynku regulowanym	5 131	7 683
Oprocentowanie stałe	5 131	7 683
Nienotowane na rynku regulowanym	23 793	42 080
Oprocentowanie stałe	-	2 952
Oprocentowanie zmienne	23 793	39 128
Pozostałe, w tym:	105 201	13 723
- instrumenty pochodne	105 201	13 723
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu, razem	5 745 187	4 714 745

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	1 476 181	1 205 862
Długoterminowe	4 896 884	4 293 024
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, razem	6 373 065	5 498 886

Instrumenty kapitałowe klasyfikuje się jako długoterminowe, chyba że planowana jest ich sprzedaż w ciągu dwunastu miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego lub stanowią element portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowanych do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania wg daty wykupu na dzień 31 grudnia 2010	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 039 060	1 790 780	1 054 884	430 556	717 830	883 774	5 916 884
Rządowe	1 023 981	1 790 780	1 011 196	430 556	717 830	811 722	5 786 065
- oprocentowanie stałe	1 023 981	1 790 780	1 011 196	430 556	717 830	703 297	5 677 640
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	108 425	108 425
Pozostałe	15 079	-	43 688	-	-	72 052	130 819
- notowane na rynku regulowanym	15 079	-	-	-	-	24 466	39 545
- oprocentowanie stałe	-	-	-	-	-	24 466	24 466
- oprocentowanie zmienne	15 079	-	-	-	-	-	15 079
- nienotowane	-	-	43 688	-	-	47 586	91 274
- oprocentowanie zmienne	-	-	43 688	-	-	47 586	91 274
Razem	1 039 060	1 790 780	1 054 884	430 556	717 830	883 774	5 916 884

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowanych do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania wg daty wykupu na dzień 31 grudnia 2009	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Dłużne papiery wartościowe	872 740	1 600 511	1 129 125	558 422	519 989	478 090	5 158 877
Rządowe	872 740	1 585 372	1 129 125	558 422	519 989	428 437	5 094 085
- oprocentowanie stałe	872 740	1 344 178	1 129 125	558 422	519 989	428 437	4 852 891
- oprocentowanie zmienne	-	241 194	-	-	-	-	241 194
Pozostałe	-	15 139	-	-	-	49 653	64 792
- notowane na rynku regulowanym	-	15 139	-	-	-	288	15 427
- oprocentowanie stałe	-	-	-	-	-	288	288
- oprocentowanie zmienne	-	15 139	-	-	-	-	15 139
- nienotowane	-	-	-	-	-	49 365	49 365
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	49 365	49 365
Razem	872 740	1 600 511	1 129 125	558 422	519 989	478 090	5 158 877

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczonych do obrotu wg daty wykupu na dzień 31 grudnia 2010	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Dłużne papiery wartościowe	218 993	437 396	349 889	133 760	150 337	503 674	1 794 049
Rządowe	218 993	437 396	349 889	128 629	150 337	479 881	1 765 125
- oprocentowanie stałe	213 932	437 396	349 889	128 629	150 337	342 008	1 622 191
- oprocentowanie zmienne	5 061	-	-	-	-	137 873	142 934
Pozostałe	-	-	-	5 131	-	23 793	28 924
- notowane na rynku regulowanym	-	-	-	5 131	-	-	5 131
- oprocentowanie stałe	-	-	-	5 131	-	-	5 131
- nienotowane	-	-	-	-	-	23 793	23 793
- oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	23 793	23 793
Razem	218 993	437 396	349 889	133 760	150 337	503 674	1 794 049

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy – przeznaczonych do obrotu wg daty wykupu na dzień 31 grudnia 2009	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	powyżej 4 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Dłużne papiery wartościowe	356 354	225 492	456 590	193 958	124 418	342 325	1 699 137
Rządowe	354 155	218 540	450 644	193 258	116 434	316 343	1 649 374
- oprocentowanie stałe	354 155	211 015	450 644	193 258	116 434	316 343	1 641 849
- oprocentowanie zmienne	-	7 525	-	-	-	-	7 525
Pozostałe	2 199	6 952	5 946	700	7 984	25 982	49 763
- notowane na rynku regulowanym	699	-	-	-	6 984	-	7 683
- oprocentowanie stałe	699	-	-	-	6 984	-	7 683
- nienotowane	1 500	6 952	5 946	700	1 000	25 982	42 080
- oprocentowanie stałe	-	2 952	-	-	-	-	2 952
- oprocentowanie zmienne	1 500	4 000	5 946	700	1 000	25 982	39 128
Razem	356 354	225 492	456 590	193 958	124 418	342 325	1 699 137

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	31 grudnia 2010				31 grudnia 2009				
	PLN	EUR	Pozostałe	Razem	PLN	EUR	LTL	Pozostałe	Razem
Instrumenty kapitałowe	437 121	17 818	1 242	456 181	333 122	3 686	3 049	152	340 009
- notowane na rynku regulowanym	-	17 818	1 242	19 060	-	3 686	3 049	152	6 887
- nienotowane na rynku regulowanym	437 121	-	-	437 121	333 122	-	-	-	333 122
Dłużne papiery wartościowe	5 916 449	435	-	5 916 884	5 157 999	878	-	-	5 158 877
Rządowe	5 785 750	315	-	5 786 065	5 093 495	590	-	-	5 094 085
- oprocentowanie stałe	5 677 325	315	-	5 677 640	4 852 301	590	-	-	4 852 891
- oprocentowanie zmienne	108 425	-	-	108 425	241 194	-	-	-	241 194
Pozostałe	130 699	120	-	130 819	64 504	288	-	-	64 792
- notowane na rynku regulowanym	39 425	120	-	39 545	15 139	288	-	-	15 427
- oprocentowanie stałe	24 346	120	-	24 466	-	288	-	-	288
- oprocentowanie zmienne	15 079	-	-	15 079	15 139	-	-	-	15 139
- nienotowane	91 274	-	-	91 274	49 365	-	-	-	49 365
- oprocentowanie zmienne	91 274	-	-	91 274	49 365	-	-	-	49 365
Razem	6 353 570	18 253	1 242	6 373 065	5 491 121	4 564	3 049	152	5 498 886

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	31 grudnia 2010				31 grudnia 2009				
	PLN	USD	EUR	Pozostałe	Razem	PLN	USD	EUR	Razem
Instrumenty kapitałowe	3 711 564	74 303	60 070	-	3 845 937	2 900 906	52 971	48 008	3 001 885
- notowane na rynku regulowanym	2 165 455	30 432	-	-	2 195 887	1 789 350	4 903	981	1 795 234
- nienotowane na rynku regulowanym	1 546 109	43 871	60 070	-	1 650 050	1 111 556	48 068	47 027	1 206 651
Dłużne papiery wartościowe	1 794 049	-	-	-	1 794 049	1 699 137	-	-	1 699 137
Rządowe	1 765 125	-	-	-	1 765 125	1 649 374	-	-	1 649 374
- oprocentowanie stałe	1 622 191	-	-	-	1 622 191	1 641 849	-	-	1 641 849
- oprocentowanie zmienne	142 934	-	-	-	142 934	7 525	-	-	7 525
Pozostałe	28 924	-	-	-	28 924	49 763	-	-	49 763
- notowane na rynku regulowanym	5 131	-	-	-	5 131	7 683	-	-	7 683
- oprocentowanie stałe	5 131	-	-	-	5 131	7 683	-	-	7 683
- nienotowane	23 793	-	-	-	23 793	42 080	-	-	42 080
- oprocentowanie stałe	-	-	-	-	-	2 952	-	-	2 952
- oprocentowanie zmienne	23 793	-	-	-	23 793	39 128	-	-	39 128
Pozostałe, w tym:	31 869	-	1 066	72 266	105 201	11 665	-	2 058	13 723
- instrumenty pochodne	31 869	-	1 066	72 266	105 201	11 665	-	2 058	13 723
Razem	5 537 482	74 303	61 136	72 266	5 745 187	4 611 708	52 971	50 066	4 714 745

13.4 Pożyczki

Pożyczki	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	4 006 814	4 406 323
Długoterminowe	291 126	262 226
Pożyczki, razem	4 297 940	4 668 549

Pożyczki na dzień 31 grudnia 2010	Wartość bilansowa wg daty wykupu			Razem
	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Pozostałe, w tym:	4 006 814	55 267	235 859	4 297 940
- transakcje reverse repo	1 374 939	-	-	1 374 939
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	2 610 291	55 267	235 859	2 901 417
- depozyty u cedentów	1 770	-	-	1 770
- pożyczki	19 814	-	-	19 814
Razem	4 006 814	55 267	235 859	4 297 940

Pożyczki na dzień 31 grudnia 2009	Wartość bilansowa wg daty wykupu			Razem
	do 1 roku	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 3 lat do 4 lat	
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Pozostałe, w tym:	4 406 323	33 306	228 920	4 668 549
- transakcje reverse repo	345 789	-	-	345 789
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 034 958	33 306	228 920	4 297 184
- depozyty u cedentów	1 542	-	-	1 542
- pożyczki	24 034	-	-	24 034
Razem	4 406 323	33 306	228 920	4 668 549

Zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa pożyczek nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej.

Pożyczki na dzień 31 grudnia 2010	PLN	USD	EURO	LTL	UAH	Razem
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Pozostałe, w tym:	4 075 707	68 348	94 204	37 301	22 380	4 297 940
- transakcje reverse repo	1 374 939	-	-	-	-	1 374 939
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	2 683 736	67 314	93 468	37 301	19 598	2 901 417
- depozyty u cedentów	-	1 034	736	-	-	1 770
- pożyczki	17 032	-	-	-	2 782	19 814
Razem	4 075 707	68 348	94 204	37 301	22 380	4 297 940

Pożyczki na dzień 31 grudnia 2009	PLN	USD	EUR	LTL	UAH	Razem
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Pozostałe, w tym:	4 529 640	15 780	68 949	35 372	18 808	4 668 549
- transakcje reverse repo	345 789	-	-	-	-	345 789
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 162 355	15 015	68 172	35 372	16 270	4 297 184
- depozyty u cedentów	-	765	777	-	-	1 542
- pożyczki	21 496	-	-	-	2 538	24 034
Razem	4 529 640	15 780	68 949	35 372	18 808	4 668 549

13.5 Wartość godziwa

13.5.1. Klasyfikacja wartości godziwej

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych zostały zaklasyfikowane do następujących poziomów:

- Poziom I – instrumenty finansowe wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
 - akcje notowane na giełdach;
 - instrumenty pochodne notowane na giełdach;
- Poziom II – instrumenty finansowe, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz niepłynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe);
 - instrumenty pochodne inne niż notowane na giełdach;
 - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
- Poziom III – instrumenty finansowe, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zakwalifikowano m. in. udziały i akcje nienotowanych jednostek zależnych i stowarzyszonych, niepodlegających konsolidacji oraz wszystkie aktywa finansowe posiadane przez PZU Ukraine.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2010	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	7 919 721	570 859	132 502	8 623 082
Instrumenty kapitałowe	868 899	440 161	130 554	1 439 614
Dłużne papiery wartościowe	7 050 822	130 698	1 948	7 183 468
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	5 844 671	528 394	-	6 373 065
Instrumenty kapitałowe	19 060	437 121	-	456 181
Dłużne papiery wartościowe	5 825 611	91 273	-	5 916 884
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	3 966 385	1 778 802	-	5 745 187
Instrumenty kapitałowe	2 195 887	1 650 050	-	3 845 937
Dłużne papiery wartościowe	1 770 256	23 793	-	1 794 049
Instrumenty pochodne	242	104 959	-	105 201
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	492	11 238	-	11 730
Instrumenty pochodne	492	11 238	-	11 730

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	9 445 140	479 714	102 991	10 027 845
Instrumenty kapitałowe	909 525	415 282	101 141	1 425 948
Dłużne papiery wartościowe	8 535 615	64 432	1 850	8 601 897
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	5 116 399	382 487	-	5 498 886
Instrumenty kapitałowe	6 887	333 122	-	340 009
Dłużne papiery wartościowe	5 109 512	49 365	-	5 158 877
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	3 453 613	1 261 132	-	4 714 745
Instrumenty kapitałowe	1 795 234	1 206 651	-	3 001 885
Dłużne papiery wartościowe	1 657 057	42 080	-	1 699 137
Instrumenty pochodne	1 322	12 401	-	13 723
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	351	3 669	-	4 020
Instrumenty pochodne	351	3 182	-	3 533
Kontrakty inwestycyjne	-	487	-	487
- o gwarantowanych i ustalonych warunkach	-	487	-	487

13.5.2. Przesunięcia pomiędzy Poziomem I oraz Poziomem II

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2010 nie miały miejsca istotne, w odniesieniu do wyniku finansowego oraz sumy aktywów i zobowiązań, przeniesienia pomiędzy Poziomem I i II.

13.5.3. Zmiana stanu aktywów finansowych zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej

Zmiana stanu aktywów finansowych zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Stan na początek okresu	102 991	108 001
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat okresu	103	110
- dotyczące aktywów posiadanych na koniec okresu sprawozdawczego, wykazane w:	103	110
- przychodach netto z inwestycji	103	110
Sprzedaże	(5)	(16 431)
Nabycie nowo emitowanych aktywów	29 296	11 314
Różnice kursowe z przeliczenia	117	(3)
Stan na koniec okresu	132 502	102 991

14. Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych

Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych - wartość bilansowa	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	1 137 466	1 073 599
- należności od ubezpieczających	1 025 741	1 011 631
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	55 462	51 616
- inne należności	56 263	10 352
Należności z tytułu reasekuracji	122 215	26 334
Inne należności	337 868	284 045
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych (netto)	1 597 549	1 383 978

Zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych - wg wymagalności wynikającej z warunków umowy	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Do 1 roku	1 556 250	1 324 056
Powyżej 1 roku do 5 lat	35 028	48 309
Powyżej 5 lat	6 271	11 613
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych - wg wymagalności wynikającej z warunków umowy, razem	1 597 549	1 383 978

14.1 Inne należności

Inne należności	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego	804	764
Należności od Metro Projekt sp. z o.o. dochodzone na drodze sądowej	92 439	89 831
Rozliczenia przewencyjne	36 155	24 593
Zaliczki	1 402	2 959
Należności od OFE PZU	4 872	8 320
Należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	23 575	41 568
Należności ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w ubezpieczeniach na życie	30 510	8 053
Należności Funduszy Inwestycyjnych Otwartych zarządzanych przez TFI PZU	-	4 593
Należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	131 808	93 537
Pozostałe	16 303	9 827
Inne należności, razem	337 868	284 045

14.2 Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Transakcje leasingu operacyjnego dotyczą w głównej mierze umów najmu nieruchomości inwestycyjnych.

Przyszłe minimalne należności z tytułu opłat leasingowych	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Do 1 roku	13 808	15 178
Powyżej 1 roku do 5 lat	22 269	19 428
Powyżej 5 lat	1 188	118
Należności z tytułu przyszłych minimalnych opłat leasingowych, razem	37 265	34 724

15. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	75 230	75 096
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	89	-
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym:	336 023	191 210
- na szkody zgłoszone	270 855	156 106
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	52 650	19 056
- na koszty likwidacji szkód	12 518	16 048
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	360 508	482 007
Razem	771 850	748 313

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	199 926	259 293
Długoterminowe	571 924	489 020
Razem	771 850	748 313

16. Utrata wartości aktywów finansowych i należności

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2010	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (nieujęte w rachunku zysków i strat)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	303 779	17 737	-	(24 674)	77	-	296 919
- instrumenty kapitałowe	303 779	17 737	-	(24 674)	77	-	296 919
Pożyczki	19 124	-	(375)	(423)	(5)	-	18 321
Pożyczki	19 124	-	(375)	(423)	(5)	-	18 321
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	432 507	102 998	(28 313)	(415)	177	705	507 659
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	347 079	80 797	(5 722)	(78)	179	1 005	423 260
Należności z tytułu reasekuracji	17 824	18 543	(17 593)	(224)	(6)	-	18 544
Inne należności	67 604	3 658	(4 998)	(113)	4	(300)	65 855
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	30 370	12 918	(6 916)	-	-	-	36 372
Razem	785 780	133 653	(35 604)	(25 512)	249	705	859 271

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2009	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (nieujęte w rachunku zysków i strat)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	263 724	75 267	(294)	(34 836)	(82)	-	303 779
- instrumenty kapitałowe	263 724	75 267	(294)	(34 836)	(82)	-	303 779
Pożyczki	51 911	-	(1)	(32 783)	(3)	-	19 124
Pożyczki	51 911	-	(1)	(32 783)	(3)	-	19 124
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	421 494	77 908	(60 710)	(6 541)	(380)	736	432 507
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	319 217	51 026	(21 567)	(1 168)	(262)	(167)	347 079
Należności z tytułu reasekuracji	20 365	21 463	(21 399)	(2 618)	(7)	20	17 824
Inne należności	81 912	5 419	(17 744)	(2 755)	(111)	883	67 604
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	20 303	14 882	(4 815)	-	-	-	30 370
Razem	757 432	168 057	(65 820)	(74 160)	(465)	736	785 780

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2010	Wartość bilansowa (netto) aktywów nieprzeterminowanych		Wartość bilansowa (netto) aktywów przeterminowanych			Wartość bilansowa (netto)	Odpisy z tytułu utraty wartości		Wartość brutto
	objętych odpisami z tytułu utruty wartości	nieobjętych odpisami z tytułu utraty wartości	do 3 miesiące	pow. 3 miesiące do 6 miesiące	powyżej 6 miesiące		tworzone indywidualnie	tworzone grupowo	
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	20 305 758	-	-	-	20 305 758	-	-	20 305 758
Dłużne papiery wartościowe	-	20 305 758	-	-	-	20 305 758	-	-	20 305 758
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	110 195	7 959 874	-	-	-	8 070 069	26 566	-	8 096 635
Dłużne papiery wartościowe	-	7 183 468	-	-	-	7 183 468	-	-	7 183 468
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	110 195	776 406	-	-	-	886 601	26 566	-	913 167
Pożyczki	-	4 297 940	-	-	-	4 297 940	18 321	-	4 316 261
Transakcje reverse repo	-	1 374 939	-	-	-	1 374 939	-	-	1 374 939
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	2 901 417	-	-	-	2 901 417	-	-	2 901 417
Depozyty u cedentów	-	1 770	-	-	-	1 770	-	-	1 770
Pożyczki	-	19 814	-	-	-	19 814	18 321	-	38 135
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	58 270	1 325 890	56 839	19 290	137 260	1 597 549	114 208	393 451	2 105 208
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	35 852	989 387	51 825	18 468	41 934	1 137 466	31 276	391 984	1 560 726
Należności z tytułu reasekuracji	10 218	111 997	-	-	-	122 215	18 544	-	140 759
Inne należności	12 200	224 506	5 014	822	95 326*	337 868	64 388	1 467	403 723
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno- ubezpieczeniowych	90 221	681 629	-	-	-	771 850	36 372	-	808 222
Razem	258 686	34 571 091	56 839	19 290	137 260	35 043 166	195 467	393 451	35 632 084

* w tym 92.439 tys. zł dotyczących pożyczki zabezpieczonej hipotecznie, udzielonej spółce Metro-Projekt sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2009	Wartość bilansowa (netto) aktywów nieprzeterminowanych		Wartość bilansowa (netto) aktywów przeterminowanych			Wartość bilansowa (netto)	Odpisy z tytułu utraty wartości		Wartość brutto
	objętych odpisami z tytułu utruty wartości	nieobjętych odpisami z tytułu utraty wartości	do 3 miesiące	pow. 3 miesiące do 6 miesiące	powyżej 6 miesiące		tworzone indywidualnie	tworzone grupowo	
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	23 327 568	-	-	-	23 327 568	-	-	23 327 568
Dłużne papiery wartościowe	-	23 327 568	-	-	-	23 327 568	-	-	23 327 568
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	93 300	9 262 885	-	-	-	9 356 185	26 566	-	9 382 751
Dłużne papiery wartościowe	-	8 601 897	-	-	-	8 601 897	-	-	8 601 897
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	93 300	660 988	-	-	-	754 288	26 566	-	780 854
Pożyczki	-	4 668 549	-	-	-	4 668 549	19 124	-	4 687 673
Transakcje reverse repo	-	345 789	-	-	-	345 789	-	-	345 789
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	4 297 184	-	-	-	4 297 184	-	-	4 297 184
Depozyty u cedentów	-	1 542	-	-	-	1 542	-	-	1 542
Pożyczki	-	24 034	-	-	-	24 034	19 124	-	43 158
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	25 217	1 159 259	48 248	21 210	130 044	1 383 978	113 779	318 728	1 816 485
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	12 984	955 314	46 968	20 825	37 508	1 073 599	29 257	317 822	1 420 678
Należności z tytułu reasekuracji	7 441	18 893	-	-	-	26 334	17 824	-	44 158
Inne należności	4 792	185 052	1 280	385	92 536*	284 045	66 698	906	351 649
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno- ubezpieczeniowych	38 993	709 320	-	-	-	748 313	30 370	-	778 683
Razem	157 510	39 127 581	48 248	21 210	130 044	39 484 593	189 839	318 728	39 993 160

* w tym 89.831 tys. zł dotyczących pożyczki zabezpieczonej hipotecznie, udzielonej spółce Metro-Projekt sp. z o.o.

Na instrumenty kapitałowe nie są tworzone odpisy grupowe.

17. Szacowane regresy i odzyski

Szacowane regresy i odzyski	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Szacowane regresy	76 965	79 934
Szacowane odzyski	847	2 396
Razem	77 812	82 330

Szacowane regresy i odzyski	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	47 638	50 929
Długoterminowe	30 174	31 401
Razem	77 812	82 330

Szacowane regresy i odzyski klasyfikuje się jako długoterminowe, jeżeli przewiduje się, że związane z nimi przepływy pieniężne nastąpią po upływie więcej niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

18. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zmiana stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego w roku zakończonym 31 grudnia 2010	Stan na początek okresu	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe	Zmiany, razem	Stan na koniec okresu
Instrumenty finansowe	(1 940)	625	65	3	693	(1 247)
Nieruchomości	(1 569)	(904)	(134)	-	(1 038)	(2 607)
Rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, etc.	349	(35)	-	-	(35)	314
Rezerwa na premie oraz odpis na fundusz nagród	528	(26)	-	-	(26)	502
Należności niewypłacone osobom fizycznym (z tytułu umów zlecenia, agencyjne, etc.)	63	(25)	-	-	(25)	38
Inne rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	2 532	(485)	-	28	(457)	2 075
Straty podatkowe do rozliczenia w latach następnych	22 524	(6 765)	-	-	(6 765)	15 759
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych opłat manipulacyjnych	2 443	(632)	-	-	(632)	1 811
Pozostałe różnice	(17)	19	-	(2)	17	-
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, razem	24 913	(8 228)	(69)	29	(8 268)	16 645

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego w roku zakończonym 31 grudnia 2009	Stan na początek okresu	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe	Zmiany, razem	Stan na koniec okresu
Instrumenty finansowe	-	(1 940)	-	-	(1 940)	(1 940)
Nieruchomości	22	(1 255)	(336)	-	(1 591)	(1 569)
Rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, etc.	332	17	-	-	17	349
Rezerwa na premie oraz odpis na fundusz nagród	571	(43)	-	-	(43)	528
Należności niewypłacone osobom fizycznym (z tytułu umów zlecenia, agencyjne, etc.)	1	62	-	-	62	63
Inne rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	2 228	352	-	(48)	304	2 532
Straty podatkowe do rozliczenia w latach następnych	4 225	18 299	-	-	18 299	22 524
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych opłat manipulacyjnych	2 546	(103)	-	-	(103)	2 443
Pozostałe różnice	(56)	40	-	(1)	39	(17)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, razem	9 869	15 429	(336)	(49)	15 044	24 913

Ujemne różnice przejściowe związane z wyceną akcji i udziałów w niekonsolidowanych jednostkach Grupy PZU, dla których nie rozpoznano aktywa z tytułu podatku odroczonego wyniosły na dzień 31 grudnia 2010 roku 44.240 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku 44.240 tys. zł).

Nierozpoznane (nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Wynikające ze straty podatkowej wg dopuszczalnego prawem terminu realizacji, w tym):	62 561	55 499
termin nieograniczony przepisami prawa	62 561	55 499
Razem	62 561	55 499

Nierozpoznane aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczą strat podatkowych poniesionych przez PZU Lietuva, które mogą być zrealizowane w późniejszych okresach.

19. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	9 958	87 599
Długoterminowe	-	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego, razem	9 958	87 599

20. Odroczone koszty akwizycji

Odroczone koszty akwizycji	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	432 583	404 455
Długoterminowe	70 232	76 684
Razem	502 815	481 139

20.1 Odroczone koszty akwizycji w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Zmiana stanu odroczonego kosztów akwizycji w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Wartość netto na początek okresu	404 455	368 605
Odroczone koszty akwizycji	451 807	439 503
Amortyzacja za okres, w tym:	(423 345)	(403 838)
- odniesiona na wynik finansowy	(423 345)	(403 838)
Inne zmiany	(334)	185
- różnice kursowe	(334)	185
Wartość netto na koniec okresu	432 583	404 455

20.2 Odroczone koszty akwizycji w ubezpieczeniach na życie

Zmiana stanu odroczonego kosztów akwizycji w ubezpieczeniach na życie	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Wartość netto na początek okresu	76 684	85 593
Odroczone koszty akwizycji	-	-
Amortyzacja za okres, w tym:	(6 452)	(8 909)
- odniesiona na wynik finansowy	(6 452)	(8 909)
Wartość netto na koniec okresu	70 232	76 684

21. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Koszty informatyczne	4 536	3 338
Aktywowane koszty akwizycji na rzecz OFE PZU	45 829	38 154
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu reasekuracji	132 776	164 228
Provizje z tytułu przedpłaconych składek	37 951	37 140
Pozostałe	11 048	10 084
Rozliczenia międzyokresowe, razem	232 140	252 944

Rozliczenia międzyokresowe	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	224 514	243 384
Długoterminowe	7 626	9 560
Rozliczenia międzyokresowe, razem	232 140	252 944

22. Inne aktywa

Inne aktywa	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Zapasy, w tym:	4 654	12 099
- materiały	4 325	11 709
- odzyski po szkodach	329	390
Pozostałe składniki aktywów	2 801	3 682
Razem	7 455	15 781

Inne aktywa	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	7 455	15 781
Długoterminowe	-	-
Razem	7 455	15 781

Zapasy

Zapasy (pozostałe informacje)	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Wartość księgowa netto zapasów wykazywanych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży – tylko odzyski po szkodach	329	390

Zarówno w 2010 roku, jak i w 2009 roku nie utworzono ani nie rozwiązano odpisów aktualizujących wartości zapasów.

23. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Struktura środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w rachunku przepływów pieniężnych wraz z uzgodnieniem	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	417 087	361 455
Inne środki pieniężne	6 616	5 101
Razem	423 703	366 556

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych

W skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych wykazano następujące środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania:

- środki Funduszy Prewencyjnych – na gruncie przepisów polskich i opartych na nich wewnętrznych regulacjach spółek Grupy PZU, środki te mogą być wydatkowane tylko w ściśle określonych celach w ramach działalności prewencyjnej, przy zachowaniu pełnej kontroli nad tymi środkami w ramach działalności prewencyjnej;
- środki pieniężne z tytułu usługi „Autowypłata” – realizowanej przez Bank Pekao SA, polegającej na blokowaniu środków na rachunku bankowym do wysokości zleconej do wypłaty szkody, uprzednio zarejestrowanej w systemie bankowości elektronicznej.

24. Wyemitowany kapitał podstawowy oraz rezerwy przypisywane akcjonariuszom jednostki dominującej

24.1 Kapitał podstawowy

Stan na dzień 31 grudnia 2010 roku

Serial/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	imienne	brak	brak	11 608	11 608	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
A	na okaziciela	brak	brak	60 434 712	60 434 712	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	na okaziciela	brak	brak	25 905 980	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Liczba akcji razem				86 352 300				
Kapitał zakładowy razem					86 352 300			

Stan na dzień 31 grudnia 2009 roku

Serial/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	imienne	brak	brak	60 446 320	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	na okaziciela	brak	brak	25 905 980	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Liczba akcji razem				86 352 300				
Kapitał zakładowy razem					86 352 300			

24.1.1. Wykaz akcjonariuszy PZU

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na WZA	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1	Skarb Państwa	39 020 483	45,1875%
2	Pozostali akcjonariusze	47 331 817	54,8125%
Razem		86 352 300	100,0000%

Stan na dzień 31 grudnia 2009 roku

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na WZA	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1	Skarb Państwa	43 338 098	50,1875%
2	Eureko B.V.*	19 856 968	22,9953%
3	Kappa SA	12 866 492	14,9000%
3	Pozostali akcjonariusze	10 290 742	11,9172%
Razem		86 352 300	100,0000%

* nieuwzględniono 4.060 akcji niewpisanych do księgi akcyjnej PZU, z uwagi na sprzeciwy złożone przez ich poprzednich właścicieli. Z uwzględnieniem akcji oprotestowanych Eureko B.V. posiadało 19.861.028 akcji uprawniających do 22,9999% udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA

24.1.2. Transakcje dotyczące znacznych pakietów akcji PZU

W okresie od 1 stycznia 2010 roku do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaszły znaczące zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji PZU.

Zmiany wynikające z przeprowadzonego procesu IPO polegały na:

- zmniejszeniu liczby akcji PZU posiadanych przez Skarb Państwa z 43.338.098 do 39.020.483 oraz zmniejszeniu udziału Skarbu Państwa w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA PZU z 50,1875% do 45,1875%;
- zmniejszeniu liczby akcji PZU posiadanych przez Eureko B.V. z 19.861.028 do 11.225.798 (z uwzględnieniem 3.020 akcji, z których Eureko B.V. nie jest wpisane do księgi akcyjnej PZU, z uwagi na sprzeciwy złożone przez ich poprzednich właścicieli, „akcje oprotestowane”) oraz zmniejszeniu udziału Eureko B.V. w kapitale podstawowym z 22,9999% do 12,9999% i w ogólnej liczbie głosów na WZA PZU z 22,9953% do 12,9965% (bez uwzględniania ww. 3.020 akcji);
- zmniejszeniu liczby akcji PZU posiadanych przez Kappa SA z 12.866.492 do zera oraz zmniejszeniu udziału Kappa SA w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA PZU z 14,8999% do 0%.

Dodatkowo, w dniu 23 listopada 2010 roku w wyniku rozliczenia transakcji pakietowych zawartych po przeprowadzeniu przyspieszonej budowy księgi popytu dotyczącej 11.223.818 akcji PZU należących do Eureko B.V., udział Eureko B.V. w ogólnej liczbie głosów na WZA PZU spadł do niemal zera.

Bezpośrednio po rozliczeniu tej transakcji Eureko B.V. posiadało 1.980 akcji oprotestowanych, nieuprawnionych do wykonywania głosów na WZA PZU z uwagi na sprzeciwy złożone przez ich poprzednich właścicieli. W związku z wycofaniem sprzeciwów w końcu 2010 roku, Eureko B.V. zostało wpisane do księgi akcyjnej PZU z 480 akcjami w dniu 31 grudnia 2010 roku oraz z 1.500 akcjami w dniu 10 stycznia 2011 roku.

24.1.3. Jednostka dominująca wobec PZU najwyższego szczebla

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej („Skarb Państwa”) posiadał 45,1875% akcji PZU, uprawniających do wykonywania 45,1875% głosów na Walnym Zgromadzeniu. Nie występowała zatem jednostka dominująca wyższego szczebla w stosunku do PZU sporządzająca skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

24.1.4. Podział zysku jednostki dominującej

W odniesieniu do podziału zysku za 2010 rok i za lata poprzednie, podziałowi podlega wyłączenie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

24.1.4.1. Podział zysku za 2009 rok

W dniu 26 marca 2010 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2009 w kwocie 2.510.380 tys. zł proponując przeznaczenie:

- 1.692.505 tys. zł na wypłatę dywidendy, z zastrzeżeniem faktu wypłacenia zaliczki na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego 2009, opisanej poniżej;
- 10.000 tys. zł na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;
- 807.875 tys. zł do przeniesienia na kapitał zapasowy.

Ponadto Zarząd zarekomendował w powyższej uchwale przeznaczenie dodatkowo na wypłatę dywidendy za rok 2009 kwoty 11.999.516 tys. zł z kapitału rezerwowego w celu sfinansowania wypłaty zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy, którym w tym celu może dysponować Zarząd, z zastrzeżeniem faktu wypłacenia zaliczki na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego 2009, opisanej poniżej.

Zważywszy na wypłatę w dniu 26 listopada 2009 roku zaliczki na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego 2009 w kwocie 12.749.917 tys. zł, na którą złożyły się:

- 750.401 tys. zł z zysku netto osiągniętego za pierwsze półrocze 2009 roku wykazanego w zbadanym sprawozdaniu finansowym PZU sporządzonym na dzień 30 czerwca 2009 roku;
- 11.999.516 tys. zł z kapitału rezerwowego w celu sfinansowania wypłaty zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy, którym w tym celu może dysponować Zarząd;

pozostała do wypłaty część dywidendy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku wynosić miała 942.104 tys. zł, czyli po 10,91 zł na akcję.

W dniu 10 czerwca 2010 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku i wypłaty dywidendy za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2009 roku, sankcjonującą opisaną powyżej propozycję Zarządu PZU.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU ustaliło, że łączna kwota dywidendy za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku wynosi 13.692.021 tys. zł, przy czym część tej kwoty w wysokości 12.749.917 tys. zł została wypłacona w dniu 26 listopada 2009 roku jako zaliczka na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego 2009. Pozostała do wypłaty część dywidendy wynosiła 942.104 tys. zł, czyli po 10,91 zł na akcję. Dzień określenia prawa do tej kwoty ustalono na 25 sierpnia 2010 roku, a dywidendę wypłacono w dniu 9 września 2010 roku.

24.1.4.2. Podział zysku za 2010 rok

Do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd PZU nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2010.

24.2 Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny wg tytułów	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Aktualizacja wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	323 956	323 315
Rewaluacja nieruchomości wynikająca z przeniesienia z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	68 312	17 655
Razem	392 268	340 970

Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Stan na początek okresu	323 315	138 622
Zmiany	641	184 693
- zmiana wartości godziwej	58 586	224 324
- odpisy z tytułu utraty wartości	69 671	60 775
- sprzedaż	(127 620)	(100 402)
- różnice kursowe	4	(4)
Stan na koniec okresu	323 956	323 315

25. Różnice kursowe z przeliczenia

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Stan na początek okresu	(23 416)	(23 279)
Zmiany dotyczące jednostek podporządkowanych	(15 383)	(137)
Stan na koniec okresu	(38 799)	(23 416)

26. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

26.1 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	3 843 313	3 704 128
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	31 917	37 167
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	4 548 445	3 837 211
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	4 862 552	4 874 653
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4 731	4 180
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	13 290 958	12 457 339

Rodzaj ryzyka - rezerwy brutto wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	330 205	317 113
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	8 455 696	8 068 194
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	1 609 928	1 506 733
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	95 122	63 656
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	1 107 633	900 672
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	1 261 752	1 266 605
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	129 765	121 156
Świadczenie pomocy (grupa 18)	97 934	71 458
Ochrona prawna (grupa 17)	2 175	2 002
Pozostałe (grupa 16)	200 748	139 750
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	13 290 958	12 457 339

Rodzaj ryzyka - rezerwy na udziale własnym wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	331 120	318 556
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	7 960 420	7 401 141
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	1 624 662	1 524 845
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	67 566	53 895
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	972 167	880 293
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	1 252 417	1 246 414
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	90 352	85 510
Świadczenie pomocy (grupa 18)	97 779	71 348
Ochrona prawna (grupa 17)	2 175	2 002
Pozostałe (grupa 16)	120 450	125 022
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	12 519 108	11 709 026

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	3 301 516	4 185 666
Długoterminowe	9 989 442	8 271 673
Razem	13 290 958	12 457 339

Jako rezerwy długoterminowe wykazano rezerwy, wynikające z których prognozowane przepływy pieniężne nastąpią po upływie więcej niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

26.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Rezerwa składek	100 631	105 305
Rezerwa ubezpieczeń na życie	14 570 725	14 582 590
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	608 635	619 253
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1 446	891
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	614 692	698 918
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	2 296 089	2 017 501
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	18 192 218	18 024 458

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	4 319 641	3 871 532
Długoterminowe	13 872 577	14 152 926
Razem	18 192 218	18 024 458

Saldo rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie zostało podzielone w oparciu o wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych wynikających z umów ubezpieczenia na życie (przewidywanych do realizacji w okresie odpowiednio do 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego i później).

26.2.1. Konwersja umów ubezpieczeń grupowych pracowniczych

Od początku 2002 roku PZU Życie rozpoczął konwersję umów ubezpieczeń grupowych pracowniczych typ P z umów zawartych na czas nieokreślony na umowy zawarte na czas określony. Wynikiem skrócenia okresu odpowiedzialności jest zmniejszenie dla umów podlegających konwersji zobowiązań wynikających z udzielanej ochrony ubezpieczeniowej oraz obniżenie się poziomu wymaganych środków własnych.

26.2.2. Stary portfel w ubezpieczeniach na życie

W 1992 roku PZU przekazał PZU Życie polisy ubezpieczeń jednostkowych (posagowych i na życie) oraz rentowych (tzw. „stary portfel”).

W okresie wysokiej inflacji w Polsce w latach osiemdziesiątych istniały ograniczenia działalności lokacyjnej Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, które powodowały, że przychody z lokat kształtowały się poniżej poziomu inflacji. W rezultacie, rezerwy utworzone w odniesieniu do starego portfela nie były dostateczne na pokrycie świadczeń indeksowanych o inflację. PZU Życie dokonał częściowej waloryzacji polis starego portfela. Programy urealnienia świadczeń są wprowadzone dla wszystkich bieżąco wypłacanych świadczeń. Część ubezpieczonych, których świadczenia utraciły swoją realną wartość, zaczęło wytaczać procesy sądowe przeciwko PZU Życie w celu uzyskania wyższych świadczeń.

Łączną wysokość rezerw utworzonych na stary portfel przedstawiono poniżej:

	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Rezerwy ubezpieczeń na życie	500 161	515 442
Pozostałe rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe	212 325	248 135
Rezerwa IBNR i RBNP*	10 796	15 483
Rezerwy na stary portfel, ogółem	723 282	779 060

* - IBNR – Incurred But Not Reported – szkody zaistniałe lecz niezgłoszone

- RBNP – Reported But Not Paid – szkody zgłoszone, ale niewypłacone

PZU Życie tworzy rezerwę na rewaloryzację świadczeń z ubezpieczeń indywidualnych i rent przejętych od PZU (czyli z tzw. „starego portfela”), która może wynikać z przyszłych spraw spornych (procesy sądowe i ugody).

Wartość rezerwy została wyliczona w oparciu o wartość oczekiwanych przyszłych dodatkowych świadczeń wynikających ze spraw sądowych i ugód. Wartość tych świadczeń została ustalona poprzez ekstrapolację historycznego trendu świadczeń, oszacowanego na bazie liczby zakończonych procesów sądowych i ugód oraz wartości zasądzonych kwot. Jeżeli trendy dotyczące spraw sądowych i pozasądowych lub program waloryzacji świadczeń starego portfela uległyby istotnym zmianom w

przyszłości, mogłoby to mieć istotny wpływ na poziom rezerw wymaganych na pokrycie zobowiązań z tytułu starego portfela.

27. Kontrakty inwestycyjne

Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	2 270 568	2 632 054
- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 270 568	2 631 567
- wyceniane w wartości godziwej	-	487
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	1 273 947	1 094 475
Razem	3 544 515	3 726 529

Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (ang. *unit-linked*) zostały wyznaczone przy początkowym ujęciu jako zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kontraktów inwestycyjnych o gwarantowanych i ustalonych warunkach nie odbiega istotnie od wartości bilansowej.

Kontrakty inwestycyjne (krótkoterminowe)	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	2 053 913	2 506 707
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	1 273 947	1 094 475
Razem	3 327 860	3 601 182

Ze względu na możliwość odstąpienia klientów od umów na rachunek i ryzyko klienta wszystkie kontrakty tego typu zostały zakwalifikowane do zobowiązań krótkoterminowych.

Kwota krótkoterminowych kontraktów inwestycyjnych o gwarantowanych i ustalonych warunkach została określona w oparciu o warunki określone w umowach. Długoterminowe zobowiązania tego typu zapadają w okresie do trzech lat.

28. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

W związku z przyjętymi zasadami rachunkowości oraz faktem, iż spółki Grupy PZU nie wydzieliły aktywów programów określonych świadczeń, wartość bilansowa rezerw programów określonych świadczeń równa się wartości bieżącej odpowiadających im zobowiązań.

Rezerwy na świadczenia pracownicze	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Świadczenia po okresie zatrudnienia	108 057	105 253
- programy określonych świadczeń	108 057	105 253
- rezerwy na odprawy emerytalne	93 252	89 998
- rezerwy na świadczenia pośmiertne	14 805	15 255
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	149 859	155 693
- rezerwy na nagrody jubileuszowe	119 928	118 443
- pozostałe	29 931	37 250
Razem	257 916	260 946

Rezerwy na świadczenia pracownicze	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
W walucie polskiej	257 916	260 946
W walutach obcych	-	-
Razem	257 916	260 946

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Przychody (koszty) ujęte w rachunku zysków i strat związane z rezerwami na świadczenia pracownicze (wg tytułów)	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Świadczenia po okresie zatrudnienia	(7 997)	9 509
- programy określonych świadczeń	(7 997)	9 509
- rezerwy na odprawy emerytalne	(8 209)	7 577
- rezerwy na świadczenia pośmiertne	212	1 932
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	(9 243)	2 492
- rezerwy na nagrody jubileuszowe	(8 761)	2 447
- pozostałe	(482)	45
Przychody (koszty) ujęte w rachunku zysków i strat związane z pozostałymi długoterminowymi rezerwami na świadczenia pracownicze, razem	(17 240)	12 001

Rezerwy na świadczenia pracownicze	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	13 424	17 353
Długoterminowe	244 492	243 593
Razem	257 916	260 946

28.1 Rezerwy na odprawy emerytalne

Zmiana stanu rezerwy na odprawy emerytalne	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Stan na początek okresu	89 998	101 183
Koszt wykazany w rachunku zysków i strat	8 209	(7 577)
Świadczenia wypłacone	(4 913)	(3 608)
Pozostałe	(42)	-
Stan na koniec okresu	93 252	89 998

Koszty i przychody związane z rezerwą na odprawy emerytalne ujęte w rachunku zysków i strat (wg tytułów)	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Koszty dotyczące zatrudnienia w bieżącym okresie (current service cost)	(16 033)	(11 536)
Koszty odsetkowe	(2 837)	(1 913)
(Zyski) i straty aktuarialne rozpoznane w bieżącym okresie	10 661	21 026
Koszty i przychody związane z rezerwą na odprawy emerytalne ujęte w rachunku zysków i strat, razem, w tym wykazane w rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:	(8 209)	7 577
Odszkodowania i świadczenia	(587)	1 483
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	(33)	74
Koszty akwizycji	(544)	(2 327)
Koszty administracyjne	(6 486)	8 399
Pozostałe koszty operacyjne	(559)	(52)

Zgodnie z Kodeksem Pracy pracownikowi, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Regulacje wewnętrzne w mających siedziby w Polsce spółkach Grupy PZU rozszerzają uprawnienia w tym zakresie w odniesieniu do pracowników, których okres zatrudnienia w spółkach Grupy PZU przekracza 10 lat (do 6-krotności miesięcznego wynagrodzenia pracownika, w zależności od stażu pracy ogółem).

28.2 Rezerwy na świadczenia pośmiertne

Zmiana stanu rezerwy na świadczenia pośmiertne	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Stan na początek okresu	15 255	17 236
Koszt wykazany w rachunku zysków i strat	(212)	(1 932)
Świadczenia wypłacone	(234)	(49)
Pozostałe	(4)	-
Stan na koniec okresu	14 805	15 255

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Koszty i przychody związane z rezerwą na świadczenia pośmiertne ujęte w rachunku zysków i strat (wg tytułów)	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Koszty dotyczące zatrudnienia w bieżącym okresie (current service cost)	(2 717)	(1 801)
Koszty odsetkowe	(439)	(284)
(Zyski) i straty aktuarialne rozpoznane w bieżącym okresie	3 368	4 017
Koszty i przychody związane z rezerwą na odpisy emerytalne ujęte w rachunku zysków i strat, razem, w tym wykazane w rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:	212	1 932
Odszkodowania i świadczenia	(664)	592
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	(4)	3
Koszty akwizycji	(265)	479
Koszty administracyjne	1 243	870
Pozostałe koszty operacyjne	(98)	(12)

Zgodnie z Kodeksem Pracy w razie śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie pracownika przysługuje od pracodawcy świadczenie pośmiertne uzależnione od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy w wysokości od jednomiesięcznego do sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

28.3 Zasadnicze założenia aktuarialne przyjęte w kalkulacji rezerwy na odpisy emerytalne oraz świadczenia pośmiertne

Zasadnicze założenia aktuarialne przyjęte w kalkulacji rezerwy na odpisy emerytalne oraz odpisy pośmiertne	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Stopy dyskontowe /1	1,5% - 6,21%	1,0% - 6,0%
Przewidywane stopy wzrostu wynagrodzeń /1	0,0% - 4,5%	0,0% - 4,5%
Wskaźnik śmiertelności /2	PTTŻ	PTTŻ
Wskaźnik rotacji pracowników /3	właściwy dla spółki	właściwy dla spółki
Wskaźnik inwalidztwa (odejścia na rentę) /4	30% - 60%PTTŻ	30% - 60%PTTŻ

/1 W niektórych spółkach Grupy PZU przyjmuje się stopy dyskontowe na poziomie 1,5% (1,0% na dzień 31 grudnia 2009 roku). W takim przypadku przyjmowana stopa dyskontowa zawiera już w sobie przewidywaną stopę wzrostu wynagrodzeń (w konsekwencji zaprezentowaną w powyższej tabeli na poziomie 0,0%).

/2 Wskaźnik śmiertelności przyjmowany na poziomie określonym w Polskich Tablicach Trwania Życia (dla mężczyzn i kobiet ogółem), publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

/3 Wskaźniki rotacji pracowników obliczono na podstawie bieżącej obserwacji odejść z pracy. Wskaźnik jest różnicowany ze względu m. in. na wiek, staż pracy i zarobki pracownika. W niektórych spółkach Grupy PZU wskaźnika tego nie uwzględnia się.

/4 Wskaźnik inwalidztwa przyjmowany jako odpowiedni procent wartości wskaźnika śmiertelności, opisanego powyżej. W niektórych spółkach Grupy PZU wskaźnika tego nie uwzględnia się.

29. Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2010	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	158 763	64 240	(147 750)	-	75 253
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	916	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	24 936	137	(2 400)	(18 212)	4 461
Rezerwa na UOKiK	65 176	3 967	-	-	69 143
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu GraphTalk	48 632	764	-	-	49 396
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	12 858	-	(2 773)	(553)	9 532
Pozostałe	3 314	672	-	(128)	3 858
Inne rezerwy, razem	314 595	69 780	(152 923)	(18 893)	212 559

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2009	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	-	158 763	-	-	158 763
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	1 282	-	-	(366)	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	131 078	1 799	-	(107 941)	24 936
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	50 384	14 792	-	-	65 176
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu GraphTalk	17 340	31 292	-	-	48 632
Rezerwa na ZFŚS	21 000	-	(21 000)	-	-
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	13 399	655	(1 196)	-	12 858
Pozostałe	1 993	1 820	-	(499)	3 314
Razem	236 476	209 121	(22 196)	(108 806)	314 595

Inne rezerwy	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Krótkoterminowe	181 119	275 887
Długoterminowe	31 440	38 708
Inne rezerwy, razem	212 559	314 595

Spór z CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o.

W dniu 9 kwietnia 2010 roku Sąd Arbitrażowy doręczył PZU Życie pozew o zapłatę w sprawie z powództwa CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o. („CSC”) przeciwko PZU Życie, w którym CSC domagała się zapłaty kwoty łącznie 8.437 tys. EUR w związku z wdrażaniem w PZU Życie systemu GraphTalk. W następstwie zmiany powództwa w dniu 31 sierpnia 2010 roku, CSC aktualnie domaga się zapłaty kwoty łącznie 38.433 tys. zł.

Kwota dochodzona pozwem obejmuje roszczenia CSC z tytułu opłat licencyjnych, za wykonanie prac wdrożeniowych, za usługi utrzymania systemu komputerowego, serwisowych, wynagrodzenia za systemy komputerowe, kary umownej oraz skapitalizowanych odsetek.

W dniu 31 maja 2010 roku, w odpowiedzi na ww. pozew PZU Życie wniósł o stwierdzenie przez Sąd Arbitrażowy czasowej niewłaściwości do rozpoznania części roszczeń oraz o oddalenie powództwa w całości. W ocenie PZU Życie, roszczenia CSC są bądź to bezzasadne, bądź też nie zostały udowodnione.

Wraz z odpowiedzią na pozew, PZU Życie złożył pozew wzajemny przeciwko CSC, domagając się zapłaty kwoty 71.890 tys. zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pobranego przez CSC na podstawie zawartej umowy, ewentualnie tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej umowy. W odpowiedzi na pozew wzajemny, w dniu 31 sierpnia 2010 roku CSC wniósł o oddalenie w całości powództwa PZU Życie, wskazując, że brakuje przesłanek do uwzględnienia roszczenia PZU Życie.

Ponadto PZU Życie w dniu 21 grudnia 2010 roku złożył w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wniosek o zawiązanie do próby ugodowej przeciwko CSC o zapłatę odszkodowania w kwocie 123.326 tys. zł za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonywaniem umowy, alternatywnie o zwrot wynagrodzenia zapłaconego CSC na podstawie tej umowy w kwocie 71.890 tys. zł. Na posiedzeniu sądowym w dniu 8 lutego 2011 roku do zawarcia ugody nie doszło. Sąd umorzył ww. postępowanie o zawiązanie do próby ugodowej. Postanowienie w tej sprawie jest prawomocne.

Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji

W dniu 29 grudnia 2009 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły plan wdrożenia programu restrukturyzacji na lata 2010-2012.

W dniu 10 lutego 2010 roku Zarządy PZU i PZU Życie podjęły uchwałę o powzięciu zamiaru przeprowadzenia zwolnień grupowych w 2010 roku.

W dniu 11 marca 2010 roku zawarte zostało Porozumienie dotyczące zwolnień grupowych pomiędzy Zarządami PZU i PZU Życie a Związkami Zawodowymi działającymi w tych spółkach. Zgodnie z

ustaleniami, od dnia 26 marca do 20 listopada 2010 roku przeprowadzany był proces restrukturyzacji i optymalizacji zatrudnienia w ramach zwolnień grupowych.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia jest związany m.in. z centralizacją dotychczas rozproszonych funkcji w kilku centrach zlokalizowanych w dużych miastach Polski i zwiększeniem specjalizacji zatrudnianych pracowników, a dotyczy w największym stopniu następujących obszarów: operacji, finansów, likwidacji szkód i świadczeń oraz sieci Grupy PZU.

Maksymalnie zmianą miało zostać objętych w 2010 roku do 6.655 pracowników PZU i PZU Życie, w tym redukcje netto, tj. zmniejszenie stanu zatrudnienia w 2010 roku w tych dwóch spółkach zostały założone na poziomie 2.079 osób.

Osobom, które zostały zwolnione lub które nie przyjęły zaproponowanej zmiany warunków zatrudnienia proponowane są korzystne warunki odejścia przekraczające te przewidziane prawem w podobnych sytuacjach (Ustawa z 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90 z 2003 roku, poz. 844)).

Wysokość dodatkowych odpraw jest uzależniona od poziomu wynagrodzeń poszczególnych pracowników oraz ich stażu pracy w Grupie PZU.

W 2010 roku procesem zmian zostało objętych 6.045 pracowników, z czego 2.439 pracownikom wręczone zostały dokumenty rozwiązujące umowy o pracę.

Dla zwalnianych pracowników został uruchomiony program outplacementowy, będący jednym z największych programów wsparcia zwalnianych pracowników realizowanych w 2010 roku w Polsce.

Łączne koszty z tytułu restrukturyzacji odniesione w 2010 roku w ciężar rezerwy wyniosły 147.750 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji wyniosła 75.253 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 158.763 tys. zł), co oznaczało zmianę stanu ww. rezerwy w kwocie 83.510 tys. zł w 2010 r.

Postępowanie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) wobec PZU Życie

W dniu 1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które może stanowić naruszenie art. 8 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z dnia 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50.384 tys. zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

PZU Życie złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w którym sformułowano 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. Postanowieniem z dnia 31 maja 2010 roku Sąd odrzucił odwołanie PZU Życie uzasadniając to okolicznością, że decyzja Prezesa UOKiK z dnia 25 października 2007 roku nie została prawidłowo doręczona PZU Życie, a tym samym nie rozpoczął biegu termin do złożenia przez PZU Życie odwołania od decyzji. Powyższe postanowienie Sądu zostało zaskarżone przez obie strony. Po rozpoznaniu zażaleń powoda oraz pozwanego, postanowieniem z dnia 26 października 2010 roku sąd II instancji uchylił zaskarżone postanowienie.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów częściowo zmienił zaskarżoną decyzję, jednakże oddalając odwołanie PZU Życie w zakresie wysokości nałożonej kary. PZU Życie złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Wyrok nie jest prawomocny.

Postępowanie UOKiK wobec PZU

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją z dnia 30 grudnia 2009 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 14.792 tys. zł za stosowanie przez PZU praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. PZU nie zgadza się zarówno z treścią, jak i z uzasadnieniem decyzji

UOKiK. W dniu 18 stycznia 2010 roku PZU wniósł do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołanie od ww. decyzji, skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się, które do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zostało rozpoznane.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i 31 grudnia 2009 roku wynosiła 14.792 tys. zł.

Rezerwa na koszty wyjścia z projektu GraphTalk w PZU Życie

Pozycja „Rezerwa na koszty zamknięcia projektu GraphTalk obejmuje w całości rezerwę na koszty zamknięcia projektu informatycznego GraphTalk w kwocie 49.396 tys. zł (na 31 grudnia 2009 roku: 48.632 tys. zł).

Ww. rezerwę tworzy się w oparciu o szacunki nakładów niezbędnych do zakończenia projektu GraphTalk, wskazujące na ryzyko nieosiągnięcia w terminie zakładanych celów projektu GraphTalk i spodziewanych korzyści ekonomicznych oraz ryzyko znacznego zwiększenia oczekiwanych kosztów projektu.

Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych opłat manipulacyjnych

Na podstawie pisma z ZUS, PTE PZU otrzymał informację o szacowanej kwocie nadpłaconych przez ZUS składek do otwartych funduszy emerytalnych za lata 1999 – 2007. W momencie dokonywania zwrotu nadpłaconych składek, zwrotowi do ZUS podlega także nominalna wartość opłaty manipulacyjnej pobieranej przez towarzystwo emerytalne zarządzające funduszem. W związku z powyższym zarząd PTE PZU uznał, iż zostały spełnione przesłanki dotyczące utworzenia rezerwy na zwrot pobranych w okresach wcześniejszych opłat manipulacyjnych od nadpłaconych przez ZUS składek. Wysokość rezerwy została oszacowana na podstawie przekazanej przez ZUS informacji o szacowanej kwocie nadpłaconych przez ZUS składek oraz stawki opłaty manipulacyjnej pobieranej przez PTE PZU w latach 1999 – 2007, pomniejszonej o wartość opłaty, o którą ZUS pomniejszał przekazywane składki.

Z uwagi na fakt, że do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie otrzymano od ZUS wszystkich wymaganych informacji, które umożliwiałyby dokonanie przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne podlegające wypłacie z rachunków indywidualnych członków OFE PZU, nie można określić terminu zwrotu pobranych opłat manipulacyjnych.

30. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego w roku zakończonym 31 grudnia 2010	Stan na początek okresu	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny	Stan na koniec okresu
Instrumenty finansowe	362 209	(53 042)	9 951	319 118
Należności regresowe	(9 320)	1 001	-	(8 319)
Nieruchomości	2 156	(4 392)	8 276	6 040
Odroczone koszty akwizycji	94 350	2 664	-	97 014
Odroczone koszty akwizycji na rzecz OFE PZU	(8 238)	(585)	-	(8 823)
Zarachowane przychody i koszty reasekuracyjne	20 273	(2 487)	-	17 786
Rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, etc.	(49 108)	(1 848)	-	(50 956)
Rezerwa na premie oraz odpis na fundusz nagród	(25 483)	(4 864)	-	(30 347)
Rezerwy na urlopy pracownicze	(6 816)	2 033	-	(4 783)
Należności niewypłacone osobom fizycznym (z tytułu umów zlecenia, agencyjne, etc.)	(35 081)	(318)	-	(35 399)
Inne rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	(4 113)	(72 229)	-	(76 342)
Fundusz przewencyjny	8 923	10 527	-	19 450
Rezerwa na wyrównanie szkodowości	101 198	399	-	101 597
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	85 813	(5 787)	-	80 026
Rezerwa na koszty z tytułu reorganizacji i restrukturyzacji	(30 165)	15 866	-	(14 299)
Pozostałe różnice	(62 545)	55 738	-	(6 807)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku, razem	444 053	(57 324)	18 227	404 956

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego w roku zakończonym 31 grudnia 2009	Stan na początek okresu	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny	Stan na koniec okresu
Instrumenty finansowe	21 829	291 210	49 170	362 209
Należności regresowe	(10 226)	906	-	(9 320)
Nieruchomości	(993)	(539)	3 688	2 156
Odroczone koszty akwizycji	84 371	9 979	-	94 350
Odroczone koszty akwizycji na rzecz OFE PZU	(4 672)	(3 566)	-	(8 238)
Zarachowane przychody i koszty reasekuracyjne	22 916	(2 643)	-	20 273
Rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, etc.	(49 324)	216	-	(49 108)
Rezerwa na premie oraz odpis na fundusz nagród	(33 046)	7 563	-	(25 483)
Rezerwy na urlopy pracowników	(6 346)	(470)	-	(6 816)
Należności niewypłacone osobom fizycznym (z tytułu umów zlecenia, agencyjne, etc.)	(25 330)	(9 751)	-	(35 081)
Inne rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	(13 635)	9 522	-	(4 113)
Opłaty na rzecz NFZ	22 682	(22 682)	-	-
Fundusz przewencyjny	17 450	(8 527)	-	8 923
Rezerwa na wyrównanie szkodowości	96 861	4 337	-	101 198
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	98 921	(13 108)	-	85 813
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	-	(30 165)	-	(30 165)
Pozostałe różnice	(16 185)	(46 360)	-	(62 545)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku, razem	205 273	185 922	52 858	444 053

31. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku całość salda zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego stanowiły zobowiązania krótkoterminowe.

32. Inne zobowiązania

Zobowiązania - wartość bilansowa	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	484 004	371 199
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	39 674	26 959
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	122	4 780 108
Inne zobowiązania	608 279	795 786
Zobowiązania, razem	1 132 079	5 974 052

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa innych zobowiązań nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej.

Spadek zobowiązań wobec instytucji kredytowych wynika głównie ze spłaty w dniu 22 kwietnia 2010 roku zobowiązań z tytułu transakcji sprzedaży papierów dłużnych z przyrzeczeniem odkupu (ang. *sell-buy-back*) w kwocie 4.806.821 tys. zł, zawartej w celu sfinansowania zaliczkowej wypłaty dywidendy opisanej punkcie 24.1.4.1. Poniżej przedstawiono najistotniejsze informacje dotyczące tej transakcji:

Podmiot udzielający	Waluta	Stan zadłużenia na 31 grudnia 2009	Kwota zadłużenia do spłaty w terminie wymagalności	Termin wymagalności	Wartość godziwa zabezpieczenia na 31 grudnia 2009	Zabezpieczenie
Bank Gospodarstwa Krajowego	PLN	3 593 295	3 637 452	22 kwietnia 2010	4 070 034	Obligacje skarbowe
Bank Gospodarstwa Krajowego	PLN	174 247	176 388	22 kwietnia 2010	194 567	Bony skarbowe
Bank Handlowy w Warszawie SA	PLN	980 625	992 981	22 kwietnia 2010	1 067 010	Obligacje skarbowe
Razem		4 748 167	4 806 821		5 331 611	

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zobowiązania wg wymagalności wynikającej z warunków umowy	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Do 3 miesięcy	1 101 799	1 188 139
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	20 572	4 776 374
Powyżej 1 roku do 5 lat	4 538	4 826
Powyżej 5 lat	5 170	4 713
Zobowiązania wg wymagalności wynikającej z warunków umowy, razem	1 132 079	5 974 052

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Zobowiązania wobec ubezpieczających	287 517	263 797
Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	92 443	77 987
Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	104 044	29 415
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	484 004	371 199

Zobowiązania z tytułu reasekuracji	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Zobowiązania z tytułu reasekuracji czynnej	1 147	365
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	37 815	26 594
Zobowiązania z tytułu retrocesji	712	-
Zobowiązania z tytułu reasekuracji, razem	39 674	26 959

Pozostałe zobowiązania	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)	18 234	23 288
Rozrachunki publiczno-prawne: ZUS, PFRON, ZFŚS i inne	23 895	45 200
Z tytułu usług informatycznych i dostawy sprzętu	6 278	6 836
Wobec pracowników	2 206	2 789
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	6 389	4 118
Z tytułu zakupu papierów wartościowych	396 604	436 533
Zobowiązania funduszy inwestycyjnych	-	40 719
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	90 509	145 321
Zobowiązania z tytułu CEPIK	3 498	1 815
Pozostałe	60 666	89 167
Pozostałe zobowiązania, razem	608 279	795 786

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego w większości wynikają z umów najmu powierzchni usługowo – biurowych. Historycznie, umowy te najczęściej zawierane były na czas nieokreślony z możliwością ich wypowiedzenia, a w przypadku umów na czas określony - w przeważającej liczbie przypadków istniała możliwość ich przedłużenia. Bieżąca polityka w zakresie zawierania umów jest ukierunkowana na umowy na czas określony - 5 lat.

Zobowiązania z tytułu minimalnych opłat leasingu operacyjnego	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Do 1 roku	44 999	36 966
Powyżej 1 roku do 5 lat	89 465	84 257
Powyżej 5 lat	16 054	13 052
Zobowiązania z tytułu minimalnych opłat leasingu operacyjnego, razem	150 518	134 275

Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego wykazane w rachunku zysków i strat danego okresu	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Minimalne opłaty z tytułu leasingu operacyjnego	66 866	57 664
Opłaty subleasingowe	-	-
Razem	66 866	57 664

33. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	474 272	464 126
- długoterminowe	-	1 920
- zarachowane koszty prowizji agencyjnej	-	1 920
- krótkoterminowe	474 272	462 206
- zarachowane koszty prowizji agencyjnej	164 331	172 894
- zarachowane koszty wynagrodzeń pracowników	115 410	94 916
- Zakładowy Fundusz Nagród	-	1 814
- zarachowane koszty usług konsultingowych	2 288	105
- zarachowane koszty i przychody z reasekuracji	64 917	74 847
- wynagrodzenia pośredników w zakładach pracy	19 507	19 523
- rezerwa na urlopy	39 386	38 633
- zarachowane nagrody dla pracowników	58 075	50 966
- pozostałe	10 358	8 508
Przychody przyszłych okresów, w tym:	210 960	236 643
- długoterminowe	174	168
- wynagrodzenia prowizyjne z tytułu ubezpieczeń "Złota Jesień"	73	79
- pozostałe	101	89
- krótkoterminowe	210 786	236 475
- odroczone prowizja reasekuracyjna	6 543	4 061
- przedpłaty składek	204 243	232 414
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów, razem	685 232	700 769

34. Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki przypisane brutto	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	8 031 916	8 021 895
W ubezpieczeniach bezpośrednich	7 994 504	7 966 464
W ubezpieczeniach pośrednich	37 412	55 431
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	6 512 541	6 340 822
Składki indywidualne	2 342 210	2 288 920
W ubezpieczeniach bezpośrednich	2 342 210	2 288 920
W ubezpieczeniach pośrednich	-	-
Składki ubezpieczeń grupowych	4 170 331	4 051 902
W ubezpieczeniach bezpośrednich	4 170 331	4 051 902
W ubezpieczeniach pośrednich	-	-
Składki przypisane brutto	14 544 457	14 362 717

W 2010 roku i w 2009 roku PZU Życie nie prowadził reasekuracji czynnej.

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	505 616	503 242
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	2 668 813	2 699 655
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	2 314 797	2 266 895
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	48 766	45 346
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	1 640 743	1 597 276
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	500 237	476 883
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	68 066	67 959
Świadczenie pomocy (grupa 18)	175 915	148 783
Ochrona prawna (grupa 17)	777	800
Pozostałe (grupa 16)	70 774	159 625
Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	7 994 504	7 966 464

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Składki przypisane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	89	327
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	(14)	43
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	-	-
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	2 400	2 665
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	28 285	40 961
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	4 251	4 946
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	-	-
Świadczenie pomocy (grupa 18)	-	-
Ochrona prawna (grupa 17)	-	-
Pozostałe (grupa 16)	2 401	6 489
Składki przypisane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg grup określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	37 412	55 431

35. Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Ubezpieczenie emerytalne	246 915	309 702
Prowizje z tytułu opłat manipulacyjnych	107 342	196 380
Prowizje z tytułu zarządzania aktywami otwartego funduszu emerytalnego	139 521	113 296
Prowizje z tytułu wypłat transferowych	52	26
Kontrakty inwestycyjne	19 719	10 374
Przychody z tytułu opłat dotyczących kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta	19 719	10 374
Pozostałe	21 403	20 800
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	21 403	20 800
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	288 037	340 876

36. Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Przychody odsetkowe, w tym:	1 772 869	2 273 225
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	375 369	622 816
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	1 278 122	1 458 299
- pożyczki	117 711	189 066
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1 667	3 044
Przychody z dywidend, w tym:	77 655	79 290
- aktywa finansowe zakwalifikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie pierwszego rozpoznania	218	-
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	50 931	48 601
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	26 506	30 689
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	26 523	22 678
Różnice kursowe, w tym:	(17 178)	14 609
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	(6 248)	-
- pożyczki	(2 749)	26 501
- należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(8 108)	(11 781)
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	(73)	(111)
Pozostałe, w tym:	(31 285)	(26 418)
- koszty działalności inwestycyjnej	(16 283)	(14 741)
- koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(15 002)	(11 677)
Przychody netto z inwestycji, razem	1 828 584	2 363 384

37. Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji

Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Wynik netto z realizacji inwestycji	303 152	353 480
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	19 218	39 377
- instrumenty kapitałowe	625	348
- dłużne papiery wartościowe	18 593	39 029
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	104 979	259 260
- instrumenty kapitałowe	187 781	254 007
- dłużne papiery wartościowe	6 871	8 042
- instrumenty pochodne	(89 673)	(2 789)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	193 848	74 987
- instrumenty kapitałowe	86 910	63 089
- dłużne papiery wartościowe	106 938	11 898
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	22 685	17 315
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	22 685	17 315
Pożyczki	20 471	17 862
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(58 049)	(55 321)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(103 701)	(92 170)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	(17 737)	(74 973)
- instrumenty kapitałowe	(17 737)	(74 973)
Pożyczki	375	1
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(74 685)	(17 198)
Odpisy z tytułu utraty wartości firmy PZU Ukraine	(11 654)	-
Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji, razem	199 451	261 310

38. Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	273 663	306 925
- instrumenty kapitałowe	48 002	55 768
- dłużne papiery wartościowe	225 690	251 157
- instrumenty pochodne	(29)	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	480 715	506 870
- instrumenty kapitałowe	302 568	433 254
- dłużne papiery wartościowe	98 808	73 887
- instrumenty pochodne	84 199	1 494
- zobowiązania finansowe	(4 860)	(1 765)
Nieruchomości inwestycyjne	(573)	30 512
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	753 805	844 307

39. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Prowizje z tytułu pełnienia czynności komisarza awaryjnego	6 762	6 024
Rozwiązanie rezerw	19 483	109 217
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	6 267	13 561
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i rzeczowych aktywów trwałych w budowie	4 940	2 583
Refaktury kosztów	4 737	4 657
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	(16 537)	50 213
Przychody ze sprzedaży jednostek uczestnictwa zarządzanych przez TFI PZU	2 073	1 826
Opłaty z funduszy (świadczeń dodatkowe IKE)	8 963	11 149
Pozostałe	52 609	60 836
Pozostałe przychody operacyjne, razem	89 297	260 066

40. Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	6 247 333	5 676 629
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(555 138)	(33 893)
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	4 607 074	3 793 545
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	(34)	-
Odszkodowania i świadczenia, razem	10 299 235	9 436 281

40.1 Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Odszkodowania i zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Odszkodowania i zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych brutto	6 247 333	5 676 629
Szkody i koszty likwidacji szkód bieżącego okresu	3 998 444	3 470 912
Szkody i koszty likwidacji szkód okresów poprzednich	1 540 417	1 823 480
Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	708 472	382 237
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i zmianie stanu rezerw w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(555 138)	(33 893)
Szkody i koszty likwidacji szkód bieżącego okresu	(350 029)	(57 334)
Szkody i koszty likwidacji szkód okresów poprzednich	(181 522)	(124 061)
Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(23 587)	147 502
Odszkodowania i zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych netto	5 692 195	5 642 736
Szkody i koszty likwidacji szkód bieżącego okresu	3 648 415	3 413 578
Szkody i koszty likwidacji szkód okresów poprzednich	1 358 895	1 699 419
Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	684 885	529 739

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych według rodzaju	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	6 740	8 512
Usługi obce	102 347	124 153
Podatki i opłaty	7 034	6 385
Koszty pracownicze	289 908	273 000
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	5 322	6 574
Amortyzacja wartości niematerialnych	480	268
Inne, w tym:	39 220	66 014
- zasądzone koszty, odsetki i kary w sprawach od odszkodowania	37 095	64 132
- pozostałe	2 125	1 882
Koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	451 051	484 906

Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Zmiana stanu rezerwy składki w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	3 704 128	(75 096)	3 629 032	3 945 694	(64 990)	3 880 704
Wzrost (spadek) rezerw dotyczących polis zawartych w roku bieżącym	3 640 231	(40 980)	3 599 251	3 486 501	(35 415)	3 451 086
Wzrost (spadek) rezerw dotyczących polis zawartych w latach poprzednich	(3 499 699)	40 834	(3 458 865)	(3 727 724)	26 325	(3 701 399)
Różnice kursowe w okresie	(1 347)	12	(1 335)	(343)	(1 016)	(1 359)
Stan na koniec okresu	3 843 313	(75 230)	3 768 083	3 704 128	(75 096)	3 629 032

Zmiana stanu rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	37 167	-	37 167	74 498	(51)	74 447
Wzrost (spadek) rezerw dotyczących polis zawartych w roku bieżącym	24 813	-	24 813	30 528	53	30 581
Wzrost (spadek) rezerw dotyczących polis zawartych w latach poprzednich	(29 848)	(92)	(29 940)	(67 411)	-	(67 411)
Różnice kursowe w okresie	(215)	3	(212)	(448)	(2)	(450)
Stan na koniec okresu	31 917	(89)	31 828	37 167	-	37 167

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu, w tym:	3 837 211	(191 210)	3 646 001	3 776 095	(290 662)	3 485 433
- na szkody zgłoszone	1 472 477	(156 106)	1 316 371	1 498 823	(190 623)	1 308 200
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	1 732 090	(19 056)	1 713 034	1 651 469	(73 401)	1 578 068
- na koszty likwidacji szkód	632 644	(16 048)	616 596	625 803	(26 638)	599 165
Wyplacone świadczenia dotyczące szkód zaistniałych w latach poprzednich, w tym:	(1 434 847)	167 866	(1 266 981)	(1 714 897)	100 242	(1 614 655)
- wypłacone odszkodowania	(1 276 151)	164 468	(1 111 683)	(1 508 472)	95 994	(1 412 478)
- koszty likwidacji szkód	(158 696)	3 398	(155 298)	(206 425)	4 248	(202 177)
Wzrost (spadek) rezerw, w tym:	2 148 927	(322 567)	1 826 360	1 779 982	(2 840)	1 777 142
- dotyczących szkód zaistniałych w bieżącym roku	2 196 216	(224 952)	1 971 264	1 935 074	(27 601)	1 907 473
- dotyczących szkód zaistniałych w latach poprzednich	(47 289)	(97 615)	(144 904)	(155 092)	24 761	(130 331)
Pozostałe zmiany	-	9 121	9 121	-	1 155	1 155
Różnice kursowe w okresie	(2 846)	767	(2 079)	(3 969)	895	(3 074)
Stan na koniec okresu	4 548 445	(336 023)	4 212 422	3 837 211	(191 210)	3 646 001
- na szkody zgłoszone	1 919 232	(270 855)	1 648 377	1 472 477	(156 106)	1 316 371
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	1 921 859	(52 650)	1 869 209	1 732 090	(19 056)	1 713 034
- na koszty likwidacji szkód	707 354	(12 518)	694 836	632 644	(16 048)	616 596

Zmiana stanu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	4 874 653	(482 007)	4 392 646	4 528 618	(529 149)	3 999 469
Wyplacone świadczenia dotyczące szkód zaistniałych w latach poprzednich	(158 433)	14 766	(143 667)	(146 337)	16 530	(129 807)
Wzrost (spadek) rezerw dotyczących szkód zaistniałych w latach poprzednich	(96 222)	109 853	13 631	235 096	21 699	256 795
Wzrost rezerw dotyczących szkód zaistniałych w bieżącym roku	242 554	-	242 554	235 105	-	235 105
Pozostałe zmiany	-	(3 120)	(3 120)	-	8 913	8 913
Zmiana założeń	-	-	-	22 171	-	22 171
Stan na koniec okresu	4 862 552	(360 508)	4 502 044	4 874 653	(482 007)	4 392 646

40.2 Ubezpieczenia na życie

Świadczenia ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Wynikające z wymagalności	304 374	289 633
Wynikające ze świadczeń wypłacanych w przypadku śmierci	3 119 095	2 945 540
Wynikające z rezygnacji z umowy ubezpieczenia	271 294	303 957
Wynikające z inwalidztwa i odejść na renty	6 446	6 704
Wynikające ze świadczeń rentowych	42 110	41 820
Wynikające z urodzenia dziecka	299 707	289 101
Wynikające z leczenia szpitalnego	198 222	170 419
Wynikające ze zwrotu zgromadzonych środków i wypłat transferowych	103 187	100 057
Pozostałe	89 755	62 656
Świadczenia ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie, razem	4 434 190	4 209 887

Wszystkie odszkodowania i świadczenia dotyczące 2010 roku i 2009 roku odnosiły się do ubezpieczeń bezpośrednich.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach na życie według rodzaju	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	2 746	984
Usługi obce	56 501	45 474
Podatki i opłaty	4 301	10 436
Koszty pracownicze	83 611	71 837
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	5 513	5 930
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 186	266
Inne	5 076	2 870
Koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach na życie, razem	158 934	137 797

Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie

Zmiana stanu rezerwy składki w ubezpieczeniach na życie	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	105 305	-	105 305	106 391	-	106 391
Zwiększenia	100 631	-	100 631	105 305	-	105 305
Zmniejszenia	(105 305)	-	(105 305)	(106 391)	-	(106 391)
Stan na koniec okresu	100 631	-	100 631	105 305	-	105 305

Zmiana stanu rezerwy ubezpieczeń na życie - kontrakty ubezpieczeniowe bez DPF	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	10 958 427	-	10 958 427	11 856 020	-	11 856 020
Otrzymane składki netto	559 687	-	559 687	1 526 270	-	1 526 270
Stopa techniczna na rezerwie	363 909	-	363 909	370 735	-	370 735
Uwolnienie rezerw z tytułu wymagalności i przeżycia, śmiertelności, rezygnacji/wykupów i innych ubezpieczeniowych zdarzeń losowych	(1 493 366)	-	(1 493 366)	(3 260 880)	-	(3 260 880)
Wpływ sprzedaży nowych polis oraz renegotjacji umów istniejących na początku okresu	459 595	-	459 595	466 282	-	466 282
Stan na koniec okresu	10 848 252	-	10 848 252	10 958 427	-	10 958 427

Zmiana stanu rezerw ubezpieczeń na życie, rezerw na wypadek wystąpienia niskich stóp procentowych oraz rezerw na rewaloryzację i procesy sądowe - kontrakty ubezpieczeniowe i inwestycyjne z DPF	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	4 303 505	-	4 303 505	4 147 679	-	4 147 679
Otrzymane składki netto	321 111	-	321 111	296 700	-	296 700
Stopa techniczna na rezerwie	179 394	-	179 394	178 375	-	178 375
Wzrost rezerw z tytułu udziału w zysku	31 392	-	31 392	30 558	-	30 558
Uwolnienie rezerw z tytułu wymagalności i przeżycia, śmiertelności, rezygnacji/wykupów i innych ubezpieczeniowych zdarzeń losowych	(534 724)	-	(534 724)	(508 996)	-	(508 996)
Zmiany w założeniach	19 793	-	19 793	93 700	-	93 700
- stopy techniczne	-	-	-	93 700	-	93 700
- inne	19 793	-	19 793	-	-	-
Wpływ sprzedaży nowych polis oraz renegotjacji umów istniejących na początku okresu	(3 193)	-	(3 193)	65 489	-	65 489
Stan na koniec okresu	4 317 278	-	4 317 278	4 303 505	-	4 303 505

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Zmiana stanu rezerw ubezpieczeń na życie - kontrakty unit-linked	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Aktywa netto funduszu na początek okresu	2 017 501	-	2 017 501	1 765 289	-	1 765 289
Zwiększenia funduszu z tytułu składek	360 279	-	360 279	351 507	-	351 507
Oplaty potrącone z funduszu za ryzyko, administrację i inne	(30 016)	-	(30 016)	(26 491)	-	(26 491)
Przychody z lokat funduszu	188 690	-	188 690	216 389	-	216 389
Zmniejszenia funduszu z tytułu świadczeń, wykupów, itp.	(235 423)	-	(235 423)	(285 686)	-	(285 686)
Pozostałe zmniejszenia	(18 642)	-	(18 642)	(9 401)	-	(9 401)
Pozostałe zwiększenia	13 700	-	13 700	5 894	-	5 894
Aktywa netto funduszu na koniec okresu	2 296 089	-	2 296 089	2 017 501	-	2 017 501

Zmiana stanu rezerw ubezpieczeń na życie - pozostałe kontrakty ubezpieczeniowe	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Stan na początek okresu	20 467	-	20 467	20 871	-	20 871
Zmiana stanu rezerw w okresie	866	-	866	(404)	-	(404)
Stan na koniec okresu	21 333	-	21 333	20 467	-	20 467

Zmiana stanu rezerw szkodowych	1 stycznia - 31 grudnia 2010			1 stycznia - 31 grudnia 2009		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
RBNP na początek okresu	160 720	-	160 720	133 452	-	133 452
IBNR na początek okresu	458 533	-	458 533	412 805	-	412 805
Razem RBNP i IBNR na początek okresu	619 253	-	619 253	546 257	-	546 257
Wykorzystanie rezerw szkodowych w ciągu roku	(619 253)	-	(619 253)	(546 257)	-	(546 257)
Utworzenie rezerw szkodowych w ciągu roku	608 635	-	608 635	619 253	-	619 253
Razem RBNP i IBNR na koniec okresu	608 635	-	608 635	619 253	-	619 253
RBNP na koniec okresu	108 425	-	108 425	160 720	-	160 720
IBNR na koniec okresu	500 210	-	500 210	458 533	-	458 533

41. Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych

Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych o gwarantowanych i ustalonych warunkach	63 285	164 466
- koszty odsetkowe wyliczone efektywną stopą procentową	63 285	163 782
- wbudowane opcje	-	684
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	113 480	110 591
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych, razem	176 765	275 057

42. Koszty akwizycji

Koszty akwizycji w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych według rodzaju	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	7 468	10 943
Usługi obce	12 541	12 858
Podatki i opłaty	589	1 282
Koszty pracownicze	378 016	357 686
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	760	833
Amortyzacja wartości niematerialnych	119	69
Inne, w tym:	986 613	983 125
- prowizje z działalności bezpośredniej	981 183	979 201
- reklama	24 996	20 162
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(28 446)	(42 973)
- prowizje z działalności pośredniej	5 092	23 789
- pozostałe	3 788	2 946
Koszty akwizycji w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	1 386 106	1 366 796

Koszty akwizycji w ubezpieczeniach na życie według rodzaju	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	3 397	3 070
Usługi obce	20 780	21 359
Podatki i opłaty	895	612
Koszty pracownicze	122 978	142 926
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	7 906	7 629
Amortyzacja wartości niematerialnych	4 552	275
Inne, w tym:	243 925	239 656
- prowizje z działalności bezpośredniej	221 386	206 252
- reklama	9 648	16 112
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	6 452	8 909
- pozostałe	6 439	8 383
Koszty akwizycji w ubezpieczeniach na życie, razem	404 433	415 527

Koszty akwizycji w ubezpieczeniach emerytalnych według rodzaju	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Usługi obce	1 175	949
Koszty pracownicze	56 765	48 103
Inne	2 925	8 230
Koszty akwizycji w ubezpieczeniach emerytalnych, razem	60 865	57 282

43. Koszty administracyjne

Koszty administracyjne w ubezpieczeniach majątkowo-osobowych według rodzaju	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	51 538	51 962
Usługi obce	318 937	286 918
Podatki i opłaty	17 515	17 950
Koszty pracownicze	397 988	519 109
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	69 562	80 020
Amortyzacja wartości niematerialnych	22 461	17 163
Inne, w tym:	92 599	92 015
- reklama	47 606	38 599
- pozostałe	44 993	53 416
Koszty administracyjne w ubezpieczeniach majątkowo-osobowych, razem	970 600	1 065 137

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Koszty administracyjne w ubezpieczeniach na życie według rodzaju	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	22 086	18 695
Usługi obce	103 403	116 061
Podatki i opłaty	4 883	4 325
Koszty pracownicze	190 653	195 208
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	25 526	25 576
Amortyzacja wartości niematerialnych	20 150	23 696
Wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	211 142	210 967
Inne, w tym:	29 818	42 008
- reklama	17 824	23 167
- pozostałe	11 994	18 841
Koszty administracyjne w ubezpieczeniach na życie, razem	607 661	636 536

Koszty administracyjne obejmują również koszty działalności ubezpieczeniowej niezaliczone do kosztów akwizycji, związane z inkasem składek, koszty związane z zarządzaniem portfelem umów ubezpieczenia, portfelem umów reasekuracyjnych i innych wynikających ze statutowej działalności spółek ubezpieczeniowych Grupy PZU.

Koszty administracyjne w ubezpieczeniach emerytalnych według rodzaju	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zużycie materiałów i energii	1 505	1 504
Usługi obce	6 216	9 200
Podatki i opłaty	51 746	53 297
Koszty pracownicze	19 717	27 391
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 161	2 486
Amortyzacja wartości niematerialnych	762	555
Inne	2 795	12 775
Koszty administracyjne w ubezpieczeniach emerytalnych, razem	84 902	107 208

Pozycja „Podatki i opłaty” w kosztach administracyjnych w ubezpieczeniach emerytalnych obejmuje m. in:

- Wpłaty do części podstawowej i dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego;
- Wpłaty na rachunek premiiowy/ rachunek rezerwowy;
- Opłaty dla KDPW – z tytułu refundacji kosztów za wykonanie czynności związanych z obsługą wypłat transferowych;
- Opłaty dla ZUS – z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia składek.

44. Koszty pracownicze

Koszty pracownicze	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Wynagrodzenia	1 274 565	1 351 134
Programy określonych składek, w tym:	246 903	265 249
- narzuty na wynagrodzenia	181 820	195 196
- ubezpieczenia emerytalne III filaru, w tym koszty składek na PPE poniesione w okresie	65 083	70 053
Odprawy związane z rozwiązaniem stosunku pracy	811	1 190
Pozostałe	27 487	27 854
Koszty pracownicze, razem	1 549 766	1 645 427

Koszty dotyczące restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie zostały wykazane w pozostałych kosztach operacyjnych, w punkcie 45.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku spółki PZU, PZU Życie i PZU CO posiadały programy emerytalne III filaru dla swoich pracowników, będące programami określonych składek, opłacanych dodatkowo przez pracodawcę ponad wynagrodzenie ustalone w umowie o pracę, stanowiących 7% wynagrodzenia za pracę brutto. W przypadku PZU i PZU CO programy prowadzi MPTE PZU SA, a w przypadku PZU Życie - spółka sama prowadzi ww. program dla swoich pracowników.

45. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Koszty związane z pełnieniem czynności komisarza awaryjnego	253	192
Utworzenie rezerw	4 916	18 636
Utworzenie odpisów na wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	3 052	14 138
Wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych i rzeczowych aktywów trwałych w budowie	1 803	878
Odsetki za zwłokę, kary i odszkodowania	1 153	6 407
Darowizny	10 993	10 166
Koszty usług informatycznych	7 632	7 912
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	21 920	18 362
Komenda Główna Straży Pożarnej oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych	30 530	30 533
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego	48 687	52 955
Koszty podlegające refakturowaniu	4 778	4 628
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	31 711	46 383
Koszty TFI	9 756	11 543
Opłaty na rzecz NFZ	-	119 381
Koszty operacyjne funduszy inwestycyjnych	1 098	2 568
Rezerwa na potencjalne koszty wyjścia z projektu GraphTalk	764	31 292
Utworzenie przez PTE rezerwy z tytułu zwrotu składek nienależnych do ZUS	-	577
Składka finansowana	23 061	23 870
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia w Centralach PZU i PZU Życie	-	17 139
Utworzenie rezerwy na koszty z tytułu reorganizacji i restrukturyzacji	64 240	158 763
Pozostałe	27 188	17 259
Pozostałe koszty operacyjne, razem	293 535	593 582

W pozycji „Opłaty na rzecz NFZ” wykazano koszty opłaty ryczałtowej na rzecz Narodowego Funduszu Zdrowia („NFZ”), którą PZU przekazywał na mocy art. 43a Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 z 2003 roku, poz. 1152). Wysokość opłaty była zależna od składki brutto z tytułu umów obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Obowiązek przekazywania opłaty wygasł z dniem 1 stycznia 2009 roku, w związku z uchYLENIEM przepisu, o którym mowa powyżej.

Pozycja „Utworzenie rezerwy na koszty z tytułu reorganizacji i restrukturyzacji” dotyczy procesu optymalizacji zatrudnienia w Centralach PZU i PZU Życie opisanego w punkcie 29.

46. Koszty finansowe

Koszty finansowe dotyczą kosztów poniesionych ponoszone w związku z transakcją opisaną w punkcie 32, zawartą w celu sfinansowania zaliczkowej wypłaty dywidendy, opisaną w punkcie 24.1.4.1, poniesione na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Handlowego w Warszawie SA w kwotach odpowiednio 46.298 tys. zł i 12.356 tys. zł.

47. Różnice kursowe

Różnice kursowe ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Aktywa finansowe	(8 997)	26 501
- instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	(6 248)	-
- pożyczki	(2 749)	26 501
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(8 108)	(11 781)
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	-	3 314
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	(73)	(111)
Inne zobowiązania	(32)	294
Różnice kursowe ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, razem	(17 210)	18 217

Zestawienie nie zawiera różnic kursowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, ponieważ ich ustalenie nie jest w praktyce możliwe, z uwagi na przyjęty sposób kalkulacji ww. rezerw.

48. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zysk (strata) brutto (skonsolidowany)	3 029 431	4 565 811
Stawka CIT (lub zakres stawek CIT) właściwa dla kraju siedziby jednostki dominującej (w %)	19%	19%
Podatek dochodowy jaki zostałyby skalkulowany jako iloczyn zysku księgowego brutto jednostek i stawki CIT właściwej dla kraju siedziby jednostki dominującej	575 592	867 504
Różnice pomiędzy podatkiem dochodowym skalkulowanym powyżej a podatkiem dochodowym wykazany w rachunku zysków i strat (wg tytułów):		
- straty podatkowe	(142)	(17 275)
- grzywny, kary umowne	1 618	6 480
- odsetki	-	160
- dywidendy	(13 968)	(12 846)
- wycena aktywów finansowych	(11 034)	34 262
- wycena nieruchomości inwestycyjnych	-	(3 445)
- utworzenie/rozwiązanie odpisów na należności niezaliczone do kosztów uzyskania przychodów	(6 692)	(19 865)
- utworzenie / rozwiązanie pozostałych rezerw i odpisów na inne aktywa niezaliczonych do kosztów uzyskania przychodów	30 355	20 949
- niezrealizowane przychody i koszty z tytułu reasekuracji biernej	619	(49 589)
- opodatkowania działalności ubezpieczeniowej na Ukrainie	7 832	7 436
- amortyzacja	319	(5 427)
- świadczenia kulacyjne	2 011	-
- pozostałe zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	3 692	(25 444)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	590 202	802 900

Podatek dochodowy odroczony, wykazany w rachunku zysków i strat	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	(49 096)	188 797
Zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu zmiany stawek podatkowych	-	-
Zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu poprzednio nieuwjętej straty podatkowej, ulgi podatkowej lub różnicy przejściowej poprzedniego okresu	-	(18 304)
Zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu odpisania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub braku możliwości wykorzystania rezerwy na odroczony podatek dochodowy	-	-
Podatek dochodowy odroczony, razem	(49 096)	170 493

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
1. Ujętego w rachunku zysków i strat, w tym:	590 202	802 900
- podatek bieżący	639 298	632 407
- podatek odroczony	(49 096)	170 493
2. Ujętego w kapitale własnym, w tym:	18 296	81 253
- podatek bieżący	-	-
- podatek odroczony	18 296	81 253

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają stosunkowo częstym zmianom. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z wysokimi odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce, Litwie i Ukrainie jest wyższe, niż istniejące w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. W Polsce rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

49. Przychody pochodzące z wymiany towarów i usług

W 2010 roku ani w 2009 roku w Grupie PZU nie wystąpiły przychody powstające w wyniku wymiany towarów i usług.

50. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Aktywa warunkowe, w tym:	4 528	3 699
Otrzymane gwarancje i poręczenia	4 528	3 699
Zobowiązania warunkowe	136 699	1 000 074 157
Udzielone poręczenia i gwarancje	8 543	7 714
Roszczenia ubezpieczeniowe sporne	64 426	1 000 045 496
Inne roszczenia sporne	62 704	19 865
Pozostałe	1 026	1 082

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowania administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania przed Prezesem UOKiK, postępowania prowadzone przed KNF oraz postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU. Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy dwóch spółek: PZU i PZU Życie.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W 2010 roku i do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w Grupie PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których wartość lub łączna wartość stanowiłaby odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych PZU za wyjątkiem sprawy (zakończonej już na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) dotyczącej PZU Życie o roszczenie w wysokości 1 biliona złotych, opisanej poniżej.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość wszystkich 21.361 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowania arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 1.534.982 tys. zł. W kwocie tej 982.894 tys. zł dotyczy zobowiązań, a 552.088 tys. zł wierzytelności spółek z Grupy PZU, co stanowiło odpowiednio 8,26% i 4,64% kapitałów własnych PZU wg PSR.

Roszczenie w sprawie o zadośćuczynienie za niewyłacone świadczenie z tytułu umowy dodatkowego ubezpieczenia na wypadek nieszczęśliwego wypadku w wysokości 1 biliona złotych dotyczyło jednej osoby fizycznej. Sprawa została prawomocnie rozstrzygnięta przez sądy dwóch instancji w 2005 roku, które roszczenie oddaliły. W 2008 roku pozew przeciwko PZU Życie został wniesiony ponownie, a sąd pierwszej instancji, wyrokiem z dnia 23 marca 2009 roku oddalił powództwo. Powód złożył apelację od wyroku, która wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 lipca 2009 roku została oddalona. W dniu 2 listopada 2009 roku w przedmiotowej sprawie została złożona skarga kasacyjna. Postanowieniem z dnia 9 marca 2010 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie jest prawomocne.

50.1 Potencjalne sprawy sądowe z tytułu portfela ubezpieczeń na życie rodzinnych kontynuowanych

W 1998 roku przed Sądem Najwyższym zakończył się proces sądowy dotyczący waloryzacji sumy ubezpieczenia w kontynuowanym ubezpieczeniu rodzinnym, w wyniku którego PZU Życie musiał wypłacić świadczenie wyższe niż wynikało to z umowy ubezpieczenia. Ponadto, w odosobnionych przypadkach sądy okręgowe wydają podobne wyroki.

PZU Życie uważa, iż ubezpieczeni w ramach ubezpieczeń rodzinnych indywidualnie kontynuowanych mieli i mają możliwość podnoszenia sumy ubezpieczenia i w związku z powyższym ich roszczenia co do waloryzacji świadczeń w przypadku, gdy nie dokonali podwyższenia sumy ubezpieczenia, są bezpodstawne. Jeżeli w podobnych przypadkach byłaby możliwość przyznawania przez sądy waloryzacji świadczeń ponad sumę ubezpieczenia, miałyby to potencjalnie bardzo groźne skutki dla całego systemu ubezpieczeniowego w Polsce. Gdyby w przyszłości do PZU Życie wpływały roszczenia czy też wytaczane byłyby przez ubezpieczonych sprawy sądowe z tytułu ubezpieczeń rodzinnych kontynuowanych, PZU Życie będzie zdecydowanie występował przeciwko waloryzacji świadczeń ponad sumę ubezpieczenia określoną w polisie.

W związku z tym Zarząd PZU Życie uważa, że nie ma przesłanek uzasadniających ujęcie w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerw na potencjalne roszczenia z tytułu portfela ubezpieczeń na życie rodzinnych kontynuowanych.

50.2 Zawezwanie PZU do próby ugodowej oraz umorzenie tego postępowania

W dniu 19 kwietnia 2010 roku Sąd doręczył PZU wniosek osoby fizycznej o zawezwanie PZU do próby ugodowej. Osoba ta domagała się od PZU zapłaty kwoty 228.226 tys. zł tytułem odszkodowania za poważny rozstrój zdrowia spowodowany „wytoczeniem spraw cywilnych i karnych” przez PZU przeciwko tej osobie fizycznej i spółce, której ta osoba fizyczna jest jedynym współnikiem i prezesem zarządu oraz doprowadzenie do wyeliminowania tej spółki z rynku.

Ponadto, niezależnie od roszczeń wymienionych we wniosku opisanym powyżej, PZU ze wspomnianą powyżej spółką pozostaje w sporach o łącznej wartości przedmiotu sporu wynoszącej ponad 21 mln zł, rozpatrywanych w procesie przed Sądem Okręgowym w Warszawie. W ocenie PZU roszczenie stanowiące podstawę do zawezwania do próby ugodowej było bezpodstawne. Postanowieniem z dnia 7 maja 2010 roku sąd umorzył postępowanie o zawezwanie PZU do próby ugodowej. Orzeczenie jest prawomocne.

50.3 Spór z Universale International GmbH

W dniu 1 czerwca 1998 roku w Warszawie została zawarta umowa pomiędzy Universale International GmbH z siedzibą w Wiedniu („Universale”) a BRC Holding SA z siedzibą w Warszawie następnie zmieniona aneksem w dniu 15 czerwca 1999 roku, dotycząca budowy budynku Centrali PZU.

Tower-Inwestycje uczestniczy w postępowaniu sądowym z powództwa Universale o nadużycie gwarancji bankowej.

Od dnia 17 września 2003 roku trwa spór z powództwa wzajemnego przed Sądem Arbitrażowym w sprawie zasądzenia od Universale na rzecz Tower-Inwestycje odszkodowania za nienależyte wykonanie postanowień umowy. Wartość przedmiotu wynosi 18.587 tys. zł.

W dniu 17 stycznia 2008 roku Sąd Arbitrażowy wydał wyrok, w którym zasądził kwotę 440 tys. zł na rzecz Tower-Inwestycje od Universale z tytułu kosztów usunięcia wad w budynku Centrali PZU oraz nakazał usunięcie wad, odrzucił zarzut nadużycia gwarancji bankowej, nakazując jednocześnie Tower-Inwestycje zwrot do Universale ewentualnej nadwyżki kwoty uzyskanej z gwarancji bankowej ponad koszty usunięcia wad.

Universale złożyło skargę na wyrok Sądu Arbitrażowego, wnosząc o jego uchylenie. W dniu 27 marca 2008 roku Tower-Inwestycje wniósł do Sądu Okręgowego w Warszawie o oddalenie skargi Universale. W dniu 18 maja 2009 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił skargę Universale. Od przedmiotowego wyroku Universale wniosło apelację w dniu 2 lipca 2009 roku, domagając się uwzględnienia skargi na wyrok Sądu Arbitrażowego. W dniu 3 sierpnia 2009 roku Tower-Inwestycje odpowiedział na apelację wnosząc o jej oddalenie w całości.

Wyrokiem z dnia 29 lipca 2010 roku Sąd Apelacyjny oddalił w całości apelację Universale. Orzeczenie jest prawomocne.

W dniu 26 listopada 2010 roku Universale wniosło skargę kasacyjną. Wniesienie skargi ma na celu uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez ten Sąd, co w konsekwencji ma doprowadzić do uwzględnienia skargi Universale na wyrok Sądu Arbitrażowego. W dniu 24 stycznia 2011 roku Tower-Inwestycje wniosł odpowiedź na przedmiotową skargę.

Do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Sąd Najwyższy nie podjął decyzji o przyjęciu skargi Universale do rozpatrzenia.

51. Aktywa stanowiące zabezpieczenie należności, zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych

51.1 Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Na dzień 31 grudnia 2010 roku w spółkach Grupy PZU nie występowały aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań. Na dzień 31 grudnia 2009 roku obligacje skarbowe, których wartość godziwa wynosiła 5.331.611 tys. zł stanowiły zabezpieczenie transakcji sell-buy-back opisanej w punkcie 32.

51.2 Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie pożyczek udzielonych

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku PZU i PZU Życie były stronami transakcji typu buy-sell-back. Informacje na temat kwot dotyczących tych transakcji znajdują się w punkcie 13.4.

51.3 Rzeczowe aktywa trwałe

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku w spółkach Grupy PZU nie występowały składniki rzeczowych aktywów trwałych, które stanowiłyby zabezpieczenie zobowiązań.

52. Transakcje z podmiotami powiązanymi

52.1 Transakcje dotyczące PZU

PZU, w ramach prowadzonej działalności ubezpieczeniowej, zawiera umowy ubezpieczeń z podmiotami powiązanymi oraz dokonuje na ich rzecz wypłat odszkodowań. Transakcje te są zawierane i rozliczane na warunkach możliwych do uzyskania przez klientów niebędących stroną powiązaną. Należności od stron powiązanych oraz zobowiązania wobec stron powiązanych z tytułu umów ubezpieczeniowych mają charakter krótkoterminowy.

52.2 Wynagrodzenia członków Zarządów, osób zarządzających wyższego szczebla i członków organów nadzorczych spółek Grupy PZU objętych konsolidacją łącznie z wynagrodzeniem z zysku oraz informacja o wartości zaliczek, kredytów, pożyczek i gwarancji udzielonych tym osobom

W 2010 i w 2009 roku spółki Grupy PZU objęte konsolidacją nie udzieliły pożyczek ani żadnych podobnych świadczeń członkom Zarządów, osobom zarządzającym wyższego szczebla ani członkom swoich Rad Nadzorczych.

52.2.1. Jednostka dominująca

Wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu, osobom zarządzającym wyższego szczebla oraz członkom Rady Nadzorczej PZU przedstawiono poniżej:

Wynagrodzenia i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze wypłacone przez PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Zarząd, z czego:	2 462	1 183
Andrzej Klesyk	1 090	295
Witold Jaworski	789	295
Przemysław Dąbrowski****	-	n.d.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Wynagrodzenia i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze wypłacone przez PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Dariusz Filar	188	n.d.
Magdalena Nawłoka	24	298
Rafał Stankiewicz	371	295
Osoby zarządzające wyższego szczebla (Dyrektorzy Grupy PZU) ***, z czego:	3 411	n.d.
Krzysztof Dominik Branny	248	n.d.
Przemysław Dąbrowski	951	n.d.
Rafał Grodzicki	850	n.d.
Dariusz Krzewina	760	n.d.
Mariusz J. Sarnowski	602	n.d.
Rada Nadzorcza, z czego:	677	343
Zbigniew Cwiąkański	94	-
Krzysztof Dresler	68	-
Dariusz Filar	41	-
Piotr Kamiński	85	-
Waldemar Maj	86	-
Grażyna Piotrowska-Oliwa	99	-
Marzena Piszczek	128	10
Maciej Bednarkiewicz	-	32
Alferd Bieć	4	40
Tomasz Gruszecki	22	40
Ernst Jansen	-	32
Joanna Karman	-	30
Marcin Majeranowski	21	40
Michał Nastula	-	32
Tomasz Przesławski	4	40
Gerard Van Olphen	3	40
Jurgen Stegmann	17	-
Marco Vet	5	7

Wynagrodzenia i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze wypłacone przez pozostałe podmioty z Grupy PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Zarząd, z czego:	964**	950*
Andrzej Klesyk	302	239
Witold Jaworski	387	359
Przemysław Dąbrowski****	-	n.d.
Rafał Stankiewicz	275**	352*
Osoby zarządzające wyższego szczebla (Dyrektorzy Grupy PZU) ***, z czego:	2 027	n.d.
Krzysztof Dominik Branny	55	n.d.
Przemysław Dąbrowski	404	n.d.
Rafał Grodzicki	550	n.d.
Dariusz Krzewina	755	n.d.
Mariusz J. Sarnowski	263	n.d.

Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez PZU oraz podmioty zależne PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Zarząd, z czego:	370	491
Andrzej Klesyk	119	107
Witold Jaworski	147	136
Przemysław Dąbrowski	-	n.d.
Magdalena Nawłoka	25	105

Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez PZU oraz podmioty zależne PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Rafał Stankiewicz	79	143
Osoby zarządzające wyższego szczebla (Dyrektorzy Grupy PZU) ***, z czego:	525	n.d.
Krzysztof Dominik Branny	6	n.d.
Przemysław Dąbrowski	149	n.d.
Rafał Grodzicki	177	n.d.
Dariusz Krzewina	153	n.d.
Mariusz J. Sarnowski	40	n.d.
Rada Nadzorcza, z czego:	42	14
Tomasz Gruszecki	42	14

* Wskazana kwota zawiera równowartość 429.766 UAH, przeliczoną na PLN zgodnie ze średnim kursem walut z dnia 31 grudnia 2009 roku, ogłoszonym przez NBP.

** Wskazana kwota zawiera równowartość 40.000 USD, przeliczone na PLN zgodnie ze średnim kursem walut z dnia 31 grudnia 2010 roku ogłoszonym przez NBP.

*** Stanowiska osób zarządzających wyższego szczebla zostały utworzone w 2010 roku i od 2010 roku osoby je zajmujące traktowane są jako podmioty powiązane, dlatego w powyższej tabeli nie wykazano wynagrodzeń tych osób za rok 2009, kiedy zajmowały inne stanowiska w spółkach Grupy PZU.

**** Kwoty wypłacone Przemysławowi Dąbrowskiemu zostały wykazane w sekcji dotyczącej osób zarządzających wyższego szczebla z uwagi na fakt, że wszedł on do Zarządu PZU w dniu 21 grudnia 2010 roku.

52.2.2. Inne spółki Grupy PZU objęte konsolidacją

Wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządów i Rad Nadzorczych innych spółek Grupy PZU objętych konsolidacją przedstawiono poniżej:

Wyszczególnienie	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Członkowie Zarządów	8 540	9 655
Członkowie Rad Nadzorczych	2 600	2 771

52.3 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na potrzeby niniejszego punktu:

- przez „jednostki zależne od Skarbu Państwa” należy rozumieć wyłącznie spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe zależne od Skarbu Państwa, których listy publikowane są na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. W szczególności, podmioty z Grupy PZU zawierały w toku swojej statutowej działalności transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa innymi niż spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe wymienione na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Z uwagi na bardzo dużą liczbę takich podmiotów i zawieranych z nimi transakcji, ograniczenia systemu sprawozdawczości przyjętego w Grupie PZU oraz nieistotność wpływu tych transakcji na wyniki Grupy PZU, w ocenie PZU prezentacja takich transakcji nie ma znaczenia dla rzetelnego przedstawienia sytuacji finansowej Grupy PZU;
- przez „pozostałe podmioty powiązane” należy rozumieć spółki bezpośrednio lub pośrednio zależne i stowarzyszone z PZU i nieobjęte konsolidacją, których kompletna lista znajduje się w punkcie 2.2.

W poniższych tabelach przedstawione zostały informacje na temat sald i obrotów z transakcji handlowych spółek z Grupy PZU z podmiotami powiązanymi w rozumieniu definicji zawartej w MSR 24. W konsekwencji zaprezentowane w poniższych tabelach transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa stanowiły w przeważającej większości umowy ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ubezpieczeń na życie i kontraktów inwestycyjnych (pozycje wyszczególnione w tabeli to przypis składki oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych, pozostałe przychody – stanowiące głównie refaktury kosztów, zasądzone koszty sądowe, opłaty za zaświadczenia i inne dokumenty, przychody z rozwiązywania lub korekty odpisów aktualizujących należności, koszty - będące głównie kosztami wypłaconych odszkodowań oraz należności - będące głównie należnościami z tytułu składki ubezpieczeniowej), zawierane i rozliczane na warunkach możliwych do uzyskania przez klientów nie będących podmiotami powiązanymi.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązanymi wg stanu na 31 grudnia 2010	Składka przypisana brutto				Należności						
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	wartość brutto	odpisy aktualizujące	netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
Znaczący inwestor (Eureko B.V.) 1/	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 2/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki zależne od Skarbu Państwa /3 /4	107 501	1 614 076	3 563	121 363	169	86 821	(383)	86 438	5 220	1 671	-
Pozostałe pomyoty powiązane	784	-	31 377	25 012	-	11 575	(10 306)	1 269	3 498	-	-

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązanymi wg stanu na 31 grudnia 2009	Składka przypisana brutto				Należności						
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	wartość brutto	odpisy aktualizujące	netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
Znaczący inwestor (Eureko B.V.) 1/	-	-	91	-	-	75	-	75	-	-	-
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej jednostek objętych konsolidacją 2/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki zależne od Skarbu Państwa 3/	176 198	2 191 837	4 423	160 449	76	79 420	(365)	79 055	7 000	-	1 623
Pozostałe pomyoty powiązane	1 132	-	23 009	30 692	815	13 569	(12 319)	1 250	2 274	-	-

1/ Przychody od Eureko dotyczą wynagrodzenia należnego PZU z tytułu przekazywania wybranych danych i raportów finansowych dla Eureko.

2/ Osoby zarządzające wyższego szczebla, dane wg oświadczeń.

3/ Nie uwzględnia transakcji opisanych w punkcie 52.3.1.

4/ Nie uwzględnia transakcji opisanej w punkcie 52.3.2

Na 31 grudnia 2010 roku i na 31 grudnia 2009 roku główną pozycję salda należności od pozostałych podmiotów powiązanych stanowią należności od Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji („Syta Development”) z tytułu realizacji umów dotyczących inwestycji Centrum Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka w wartości brutto 10.309 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 11.291 tys. zł), które z powodu niewywiązywania się z umów zostały na obie te daty objęte o odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

52.3.1. Pożyczka dla Kappa SA

W dniu 1 października 2009 roku PZU zawarł z Kappa SA („Kappa”) umowę o udzielenie pożyczki w łącznej wysokości do 25.000 tys. zł, celem sfinansowania udziału Kappa w wykonaniu Umowy Ugody i Dezinwestycji, w tym na zapłatę podatku od czynności cywilnoprawnych z tytułu wkładów niepieniężnych wnoszonych do Kappa, pokrycie kosztów zbadania wkładów niepieniężnych oraz ich wniesienia do Kappa, a także na finansowanie bieżącej działalności Kappa.

Do dnia 20 stycznia 2010 roku PZU wypłacił Kappa łącznie 21.889 tys. zł tytułem pożyczki, z czego w 2010 roku – 744 tys. zł. Przychód odsetkowy z tytułu ww. pożyczki w 2010 roku wyniósł 560 tys. zł.

Splata pożyczki miała nastąpić nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od otrzymania przez Kappa środków ze sprzedaży akcji w ramach pierwszej oferty publicznej sprzedaży akcji PZU. W dniu 10 maja 2010 roku Kappa dokonała spłaty kwoty głównej pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami (tj. łącznie 22.800 tys. zł, z czego 911 tys. zł stanowiły odsetki).

52.3.2. Pożyczka dla Polskich Linii Lotniczych LOT SA

W dniu 17 lutego 2010 roku PZU udzielił spółce Polskie Linie Lotnicze LOT SA („LOT”) pożyczki w kwocie 16.900 tys. zł, oprocentowanej początkowo 8,16% p.a. Termin spłaty pożyczki ustalono na dzień 31 maja 2010 roku. Transze pożyczki w kwotach odpowiednio 10.600 tys. zł i 6.300 tys. zł zostały postawione do dyspozycji w dniu 18 lutego 2010 roku i w dniu 11 marca 2010 roku.

Zabezpieczenie pożyczki stanowi hipoteka umowna kaucyjna do sumy w kwocie 33.800 tys. zł na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości, stanowiącej działkę oraz stanowiącego przedmiot odrębnej własności posadowionego na tej działce budynku, położonej w Warszawie przy ulicy 17 Stycznia 43.

Następnie przesuwano termin spłaty ww. pożyczki na daty 30 listopada 2010 roku, 11 lutego 2011 roku i 16 maja 2011 roku, jednocześnie zmieniając oprocentowanie, które pozostawało na poziomie z zakresu 9,16% - 12,16% p.a. Pożyczkobiorca spłacał narosłe odsetki w ww. datach.

52.4 Przypis składki oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych w transakcjach bancassurance z bankami zależnymi od Skarbu Państwa

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące przypisu składki oraz wolumenów z kontraktów inwestycyjnych w transakcjach bancassurance z bankami zależnymi od Skarbu Państwa.

Bank Powszechna Kasa Oszczędności BP SA	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Składka przypisana brutto PZU	23 904	101 861
Składka przypisana brutto PZU Życie	26 887	72 425
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	1 587 189	2 119 412
Razem	1 637 980	2 293 698

Bank Ochrony Środowiska SA	1 stycznia – 31 grudnia 2010	1 stycznia – 31 grudnia 2009
Składka przypisana brutto PZU	93	128
Składka przypisana brutto PZU Życie	-	-
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	-	-
Razem	93	128

52.5 Transakcje z największymi jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa

Transakcje z 10 największymi kontrahentami Grupy PZU (wg przypisu składki brutto) będącymi jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku			
Kontrahent	Składka przypisana brutto*	Należności	Zobowiązania
Kontrahent 1	1 637 980	44 877	4 140
Kontrahent 2	28 961	14 824	226
Kontrahent 3	18 390	15 927	1
Kontrahent 4	7 730	3 893	5
Kontrahent 5	4 077	1 562	58
Kontrahent 6	2 055	490	-
Kontrahent 7	1 894	807	-
Kontrahent 8	1 468	20	-
Kontrahent 9	1 284	890	25
Kontrahent 10	907	322	-

* Pozycja obejmuje składkę przypisaną brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, ubezpieczeniach na życie oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych.

Transakcje z 10 największymi kontrahentami Grupy PZU (wg przypisu składki brutto) będącymi jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku			
Kontrahent	Składka przypisana brutto*	Należności	Zobowiązania
Kontrahent 1	2 293 698	65 621	2 470
Kontrahent 11	14 092	-	1
Kontrahent 3	12 615	11 707	1
Kontrahent 2	9 215	20	209
Kontrahent 12	7 741	5	-
Kontrahent 4	7 664	-	-
Kontrahent 7	1 582	-	-
Kontrahent 13	1 305	6	-
Kontrahent 9	1 246	-	-
Kontrahent 14	684	-	-

* Pozycja obejmuje składkę przypisaną brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, ubezpieczeniach na życie oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych.

53. Zatrudnienie

Poniższa tabela przedstawia średnie zatrudnienie w etatach w spółkach Grupy PZU objętych konsolidacją.

Wyszczególnienie	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Zarządy (liczba osób na koniec okresu sprawozdawczego)	24	23
Kadra kierownicza	781	820
Pozostali pracownicy	14 898	16 103
Razem	15 703	16 946

54. Pozostałe informacje

54.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Na dzień 1 stycznia 2010 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Rafał Stankiewicz - Członek Zarządu PZU.

W dniu 27 września 2010 roku Rafał Stankiewicz złożył rezygnację z pełnionej funkcji. Przyczyną rezygnacji jest zaakceptowanie przez Rafała Stankiewicza oferty pracy złożonej przez inne przedsiębiorstwo.

W związku z powyższym, w dniu 30 września 2010 roku Rada Nadzorcza PZU - na podstawie Art. 383 par. 1 Kodeksu spółek handlowych - delegowała swojego Członka, Dariusza Filara, do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu PZU na okres od 1 października 2010 roku do czasu uzupełnienia składu Zarządu PZU, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2010 roku.

Równocześnie Rada Nadzorcza PZU, w porozumieniu z Prezesem Zarządu PZU, zdecydowała, że nowy członek Zarządu PZU, który będzie odpowiedzialny za finanse, zostanie wyłoniony do dnia 31 grudnia 2010 roku w drodze konkursu otwartego,

W dniu 21 grudnia 2010 roku Rada Nadzorcza PZU powołała Przemysława Dąbrowskiego w skład Zarządu PZU i powierzyła mu pełnienie funkcji Członka Zarządu. Jednocześnie przestał pełnić funkcję Członka Zarządu PZU Dariusz Filar.

W okresie od 21 grudnia 2010 roku do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU.

W związku z upływem w dniu 27 czerwca 2011 roku trzyletniej kadencji obecnego Zarządu PZU, w dniu 2 lutego 2011 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę o rozpoczęciu postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu PZU oraz sześciu Członków Zarządu PZU nowej kadencji. Wybrani Członkowie Zarządu PZU będą odpowiedzialni za następujące obszary zadaniowe: klienta detalicznego, klienta korporacyjnego, inwestycji, finansów, operacji i likwidacji szkód oraz informatyki.

Do świadczenia usług doradztwa personalnego w procesie doboru kandydatów Rada Nadzorcza PZU wybrała firmę Spencer Stuart Poland Sp. z o.o, która będzie odpowiedzialna za zorganizowanie konkursu, przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, a następnie wyłonienie i przedstawienie Radzie Nadzorczej PZU kandydatur na ww. stanowiska.

W dniu 11 lutego 2011 roku ogłoszenia o trwającym konkursie ukazały się w ogólnopolskich dziennikach „Rzeczpospolita”, „Gazeta Wyborcza” i „Parkiet”.

54.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Na dzień 1 stycznia 2010 roku w Radzie Nadzorczej PZU zasiadali:

- Tomasz Gruszecki Przewodniczący;
- Marcin Majeranowski Wiceprzewodniczący;
- Alfred Bieć Członek Rady;
- Tomasz Przesławski Członek Rady;
- Marzena Piszczek Członek Rady;
- Marco Vet Członek Rady;
- Waldemar Maj Członek Rady.

W dniu 5 stycznia 2010 roku Ministerstwo Skarbu Państwa odwołało ze składu Rady Nadzorczej Alfreda Biecia i Tomasza Przesławskiego, powołując jednocześnie na Członków Rady Nadzorczej Piotra Kamińskiego i Grażynę Piotrowską-Oliwę.

W dniu 12 stycznia 2010 roku konsorcjum Eureka B.V. i Banku Millenium SA odwołało ze składu Rady Nadzorczej Marco Veta i powołało Jurgena Stegmannna.

W dniu 9 czerwca 2010 roku do PZU wpłynęły rezygnacje Marcina Majeranowskiego z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego oraz z członkostwa w Radzie Nadzorczej oraz Jurgena Stegmannna z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

W dniu 10 czerwca 2010 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU odwołało z Rady Nadzorczej Tomasza Gruszeckiego oraz powołało na Członków Rady Nadzorczej Zbigniewa Cwiągalskiego, Krzysztofa Dreslera oraz Dariusza Filara.

W związku z powyższym od dnia 10 czerwca 2010 roku do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

- Marzena Piszczek Przewodnicząca (funkcja objęta w dniu 16 czerwca 2010 roku);
- Zbigniew Cwiąkowski Wiceprzewodniczący (funkcja objęta w dniu 16 czerwca 2010 roku);
- Grażyna Piotrowska-Oliwa Sekretarz Rady (funkcja objęta w dniu 16 czerwca 2010 roku);
- Waldemar Maj Członek Rady;
- Piotr Kamiński Członek Rady;
- Krzysztof Dresler Członek Rady;
- Dariusz Filar Członek Rady (w okresie od 1 października do 21 grudnia 2010 roku oddelegowany do Zarządu PZU).

54.3 Dyrektorzy Grupy PZU

W styczniu 2010 roku w ramach wprowadzania nowego modelu zarządczego w Grupie PZU, w PZU utworzone zostały stanowiska:

- Dyrektora Grupy PZU ds. Zarządzania Oddziałami Grupy w Centrali PZU (w dniu 1 lutego 2010 roku powołano na nie Dariusza Krzewinę);
- Dyrektora Grupy PZU ds. Rozwoju Placówek Grupy w Centrali PZU (w dniu 1 lutego 2010 roku powołano na nie Rafała Grodzickiego);
- Dyrektora Grupy PZU ds. Finansów w Centrali PZU (w dniu 30 stycznia 2010 roku powołano na nie Przemysława Dąbrowskiego);
- Dyrektora Grupy PZU ds. Operacji w Centrali PZU (w dniu 30 stycznia 2010 roku powołano na nie Mariusza J. Sarnowskiego).

W dniu 12 sierpnia 2010 roku w PZU utworzone zostało stanowisko Dyrektora Grupy PZU ds. Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Centrali PZU i tego samego dnia powołano na nie Krzysztofa Branego (począwszy od dnia 1 września 2010 roku).

W dniu 6 października 2010 roku zostały zmienione nazwy stanowisk z „Dyrektor Grupy PZU ds.” na jednolite „Dyrektor Grupy PZU”.

W dniu 2 stycznia 2011 roku Przemysław Dąbrowski złożył rezygnację ze stanowiska Dyrektora Grupy PZU, a w dniu 24 stycznia 2011 roku Zarząd PZU odwołał Przemysława Dąbrowskiego z tego stanowiska i z dniem 1 lutego 2011 roku powołał Tomasza Tarkowskiego na Dyrektora Grupy PZU.

Za wyjątkiem Tomasza Tarkowskiego, wszyscy pozostali Dyrektorzy Grupy PZU wchodzi również w skład Zarządu PZU Życie.

54.4 Kluczowe informacje dotyczące procesu IPO

Uchwałą Zarządu PZU z dnia 1 grudnia 2009 roku powołano Projekt IPO 2010 mający na celu przeprowadzenie IPO poprzez wprowadzenie akcji PZU do obrotu na GPW w pierwszym półroczu 2010 roku.

13 kwietnia 2010 roku KNF zatwierdziła prospekt emisyjny PZU, który został opublikowany 16 kwietnia 2010 roku.

Zapisy na akcje miały miejsce w dniach odpowiednio: dla osób uprawnionych od 20 do 26 kwietnia 2010 roku, dla inwestorów indywidualnych od 20 do 28 kwietnia 2010 roku, a dla inwestorów instytucjonalnych od 30 kwietnia do 5 maja 2010.

W dniu 29 kwietnia 2010 roku ustalono w formie komunikatu zawierającego informacje wymagane na podstawie art. 54 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 185 z 2009 roku, poz. 1439):

- cenę sprzedaży akcji dla inwestorów indywidualnych, osób uprawnionych oraz inwestorów instytucjonalnych w wysokości 312,50 zł za akcję;
- ostateczną liczbę akcji sprzedawanych w ofercie na 25.819.337 akcji (29,9% łącznej liczby wyemitowanych akcji), w tym ostateczna liczba akcji sprzedawanych oraz ich udział w łącznej

liczbie wyemitowanych akcji wyniosły odpowiednio: Kappa SA - 12.866.492 (14,9%), Eureko - 8.635.230 (10,0%) oraz Skarb Państwa - 4.317.615 (5,0%);

- liczbę akcji sprzedawanych przeznaczonych do przydziału inwestorom indywidualnym na 7.058.582, osobom uprawnionym na 73.938 oraz inwestorom instytucjonalnym na 18.686.817.

Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA („KDPW”) Uchwałami Nr 212/2010 z dnia 16 kwietnia 2010 roku oraz Nr 252/2010, 253/2010 i 254/2010 z dnia 6 maja 2010 roku przyznał PZU status uczestnika KDPW w typie EMITENT (Uchwała Nr 212/2010) oraz podjął decyzję o rejestracji 86.324.317 akcji PZU (w tym 60.418.337 akcji serii A oraz 25.905.980 akcji serii B) i oznaczeniu ich kodem PLPZU0000011. Rejestracja w KDPW akcji będących przedmiotem oferty publicznej nastąpiła w dniu 26 kwietnia 2010 roku, a rejestracja w KDPW pozostałych akcji w dniu 10 maja 2010 roku.

W dniu 6 maja 2010 roku PZU złożył do GPW wnioski o dopuszczenie oraz wnioski o wprowadzenie do obrotu na rynku podstawowym GPW 60.418.337 akcji PZU serii A oraz 25.905.980 akcji PZU serii B.

W dniu 7 maja 2010 roku Zarząd GPW Uchwałą 425/1020 postanowił wprowadzić z dniem 12 maja 2010 roku w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 60.418.337 akcji PZU serii A oraz 25.905.980 akcji PZU serii B. Uchwała miała charakter warunkowy, wskazane w niej warunki ziściły się w dniu 10 maja 2010 roku.

W dniu 12 maja 2010 roku odbyło się pierwsze notowanie akcji PZU na GPW. Na otwarciu sesji w pierwszym dniu notowań kurs wyniósł 349,00 zł, zaś na zamknięciu tej sesji 360,00 zł za akcję.

Akcje PZU są notowane w systemie notowań ciągłych pod nazwą skróconą „PZU” i oznaczeniem „PZU”.

54.5 Wynagrodzenie biegłego rewidenta

W tabeli poniżej zaprezentowano kwoty należne podmiotom uprawnionym do badania sprawozdań finansowych PZU wypłacone lub należne za dany okres, powiększone o podatek VAT, określone zgodnie z zasadą memoriału.

Wyszczególnienie	1 stycznia - 31 grudnia 2010	1 stycznia - 31 grudnia 2009
Badanie sprawozdań finansowych	800	1 054
Inne usługi poświadczające	927	1 035
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	37	36
Razem	1 764	2 125

Umowa o badanie jednostkowego sprawozdania finansowego PZU i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku została zawarta w dniu 30 listopada 2010 roku i dotyczyła badania tych sprawozdań wyłącznie za 2010 rok.

Umowa o przegląd skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego PZU i skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2010 roku została zawarta w dniu 9 lipca 2010 roku.

54.6 Kontrola KNF w PZU

W dniu 12 stycznia 2011 roku rozpoczęła się kontrola KNF w PZU, która trwała do 22 lutego 2011 roku. Zakresem kontroli objęte były następujące zagadnienia: organizacja i zarządzanie oraz rachunkowość.

Zdaniem Zarządu PZU ewentualne zalecenia pokontrolne nie powinny mieć istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

54.7 Kontrole KNF w PZU Życie

54.7.1. Ustalenia kontroli w latach poprzednich

W dniu 19 lutego 2008 roku KNF rozpoczęła kontrolę w PZU Życie, która trwała do 18 kwietnia 2008 roku. Zakres kontroli obejmował organizację i zarządzanie, zmiany w portfelu grupowych umów ubezpieczeń na życie, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oraz wykonanie wcześniejszych zaleceń, określonych w pismach:

- z dnia 25 stycznia 2005 roku, w szczególności dotyczących dokonania zmian we wskazanych umowach ubezpieczenia grupowego w taki sposób, by nie zachodziły wątpliwości co do treści tych umów;
- z dnia 26 października 2005 roku wskazujących na niewystarczający i wymagający poszerzenia zakres informacji zawartych w niektórych umowach ubezpieczenia m. in. w umowach indywidualnego ubezpieczenia na życie, indywidualnego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień, indywidualnego ubezpieczenia na życie związanego z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym IKE oraz grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Pogodna Przyszłość.

W toku wykonywanych czynności kontrolnych zespół inspekcyjny wskazał na naruszenia Ustawy o działalności ubezpieczeniowej, Ustawy o rachunkowości oraz Kodeksu Cywilnego i wskazał sześć zaleceń pokontrolnych.

Do dnia 31 grudnia 2008 roku cztery z zaleceń zostały wykonane, a dwa pozostałe dotyczące zmian w ogólnych warunkach ubezpieczeń, za zgodą KNF, mogły być zrealizowane do 31 grudnia 2009 roku.

W piśmie z dnia 29 grudnia 2009 roku KNF stwierdziła m.in., że:

- nie znalazł uzasadnienia dla uprzednio wnioskowanego przez PZU Życie wydłużenia terminu dla zmian w ogólnych warunkach ubezpieczeń. KNF jednocześnie zaleciła podjęcie niezwłocznych działań w tym zakresie i zwróciła się o przedłożenie do KNF informacji o sposobie wykonania przedmiotowego zalecenia niezwłocznie po jego wykonaniu, nie później jednak niż do dnia 31 marca 2010 roku;
- przeprowadzone przez PZU Życie w 2008 roku działania nie mogą być wystarczającą podstawą do uznania, że PZU Życie wykonał zalecenie dotyczące dostosowania działalności do jednego z zapisów Ustawy o rachunkowości;
- ponadto zwrócono uwagę na konieczność dostosowania działalności do art. 817 Kodeksu cywilnego.

PZU Życie pismem z dnia 13 stycznia 2010 roku poinformował KNF, że

- zalecenie dotyczące zmian w ogólnych warunkach ubezpieczeń jest wykonywane i stosowna informacja o jego wykonaniu zostanie przekazana w terminie do 31 marca 2010 roku;
- o szczegółach zastosowanego podejścia przy wykonaniu zalecenia dotyczącego jednego z zapisów Ustawy o rachunkowości
- dostosowano działalność do art. 817 Kodeksu cywilnego.

PZU Życie pismem z dnia 30 marca 2010 roku poinformował KNF, że realizując zalecenie dostosowania działalności PZU Życie do art. 245 ust. 2 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej, w zakresie ubezpieczeń typu J i JZR:

- przesłał wszystkim ubezpieczonym posiadającym ubezpieczenia typu J i JZR postanowienia dodatkowe do ogólnych warunków ubezpieczenia, o treści zaakceptowanej przez KNF, jak również przekazywał je zainteresowanym klientom przed terminem wysyłki kierowanej do wszystkich ubezpieczonych;
- umieścił na stronie internetowej PZU Życie treść postanowień dodatkowych wraz z informacjami ich dotyczącymi;
- przeszkolił pracowników infolinii PZU Życie oraz pracowników Punktów Obsługi Klienta w zakresie treści przedmiotowych postanowień dodatkowych.

W piśmie z dnia 14 czerwca 2010 roku KNF stwierdziła, że PZU Życie podjął działania w celu wykonania zalecenia dostosowania działalności do art. 817 Kodeksu Cywilnego, jednak nie przedłożył KNF kopii dokumentacji w postaci wprowadzonych postanowień dodatkowych do wzorców umownych, co pozwoliłoby ostatecznie potwierdzić wykonanie zalecenia. PZU Życie pismem z dnia 24 czerwca 2010 roku przekazał KNF kopie postanowień dodatkowych do ogólnych warunków wskazanych wcześniej przez KNF ubezpieczeń.

54.7.2. Kontrola z 2010 roku

W dniach od 23 sierpnia 2010 roku do 27 sierpnia 2010 roku KNF przeprowadziła kontrolę w PZU Życie w zakresie wypełniania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz. U. Nr 46 z 2010 roku, poz. 276).

KNF przedstawiła protokół kontroli 10 września 2010 roku. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Zdaniem Zarządu PZU Życie wyniki opisanych powyżej kontroli i wskazane nieprawidłowości nie mają istotnego wpływu na wyniki finansowe Grupy PZU oraz na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Andrzej Klesyk Prezes Zarządu

(podpis)

Przemysław Dąbrowski Członek Zarządu

(podpis)

Witold Jaworski Członek Zarządu

(podpis)

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Piotr Marczyk Dyrektor

(podpis)

Warszawa, 15 marca 2011 roku